

๗๘๑.๖๒๙๕๙๑

๑ ๕๔๕๖

ร. ๖

วิเคราะห์ทำนองหลักและทางเคียง้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ 3 ชั้น

25 เม.ย. 2544

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกมานุษยดุริยางควิทยา

มีนาคม 2543

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

149339

วิเคราะห์ทำนองหลักและทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ 3 ชั้น

บทคัดย่อ
ของ
วิชาศรีผ่อง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ปริญญา
ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกมานุษยวิทยามหาวิทยาลัย
มีนาคม 2543

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ทำนองหลักและทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงแขกมอญ 3 ชั้น โดยศึกษาทำนองหลักจากกรมศิลปากร และทางเดี่ยว 2 ทาง คือทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงแขกมอญ 3 ชั้นของหลวงประดิษฐไพเราะและทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงแขกมอญ 3 ชั้นของครูสอน วงฆ้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสำเนียงภาษาแขกและมอญในทำนองหลัก และวิเคราะห์เปรียบเทียบทำนองหลักกับทางเดี่ยว ทั้ง 2 ทาง ในเรื่องของความสัมพันธ์ของ วรรณเพลง, ลูกตกในส่วนที่เป็นสำเนียงภาษา และตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง

วิธีดำเนินการวิจัย เริ่มจากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทฤษฎีดนตรีไทย บันทึกวิดิทัศน์ ทำนองหลัก เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ทางกรมศิลปากร และบันทึกวิดิทัศน์ ทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ทางหลวงประดิษฐไพเราะ และทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ทางครูสอน วงฆ้อง จากนั้นนำมาศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบและ องค์ประกอบต่างๆ ตามวัตถุประสงค์

จากการศึกษาพบว่า เพลงแขกมอญ 3 ชั้น เป็นเพลง 3 ท่อน ที่มีความยาวแต่ละท่อน 6 จังหวะหน้าทับปรบไก่ 3 ชั้น หน้าทับที่ 4-6 ของทุกท่อนจะเหมือนกัน ในเรื่องสำเนียงภาษา ไม่พบสำเนียงภาษาแขกในทำนองหลัก แต่พบสำเนียงภาษามอญในท่อน 1 วรรคที่ 1, 7, 8 และ 9 เท่านั้น ส่วนท่อนที่ 2 และท่อนที่ 3 พบที่วรรค 7, 8 และ 9 เหมือนกับท่อนที่ 1 ทางเดี่ยวหลวงประดิษฐไพเราะ เป็นการประพันธ์แบบ 6 เที้ยว ใน 4 วรรคแรก และเป็นการบรรเลงแบบฉายมือ มีความยาว 2 หน้าทับปรบไก่ 3 ชั้น พบสำเนียงภาษามอญในท่อนที่ 3 จำนวน 16 วรรค ส่วนทางเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง เป็นการประพันธ์แบบ 5 เที้ยว พบสำเนียงภาษามอญมากในท่อนที่ 2 จำนวน 7 วรรค และพบสำเนียงภาษาแขกในท่อน 3

**AN ANALYSIS OF THE BASIC MELODY AND SOLO VERSION OF KHONG WONG YAI
ON KHAEK MOM SAMCHAN**

**ABSTRACT
BY
WICHA SRIPHONG**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the master of education degree in
Ethnomusicology at Srinakharinwirot University**

This study is to analyse the basic melody and solo version of Khong Wong Yai in Khaek Mon Samchan the basic melody comes from that used by the Fine Arts Department whilst there are two solo version under consideration that Luang Pradit Piroh and that of Khru Sorn Wong Khong. The objective of this study is to analyse the basic melody of Khaeng Mon Samchan and to notice the section using the Khaek and Mon style, another objective is to compare the basic melody as used in both solo version

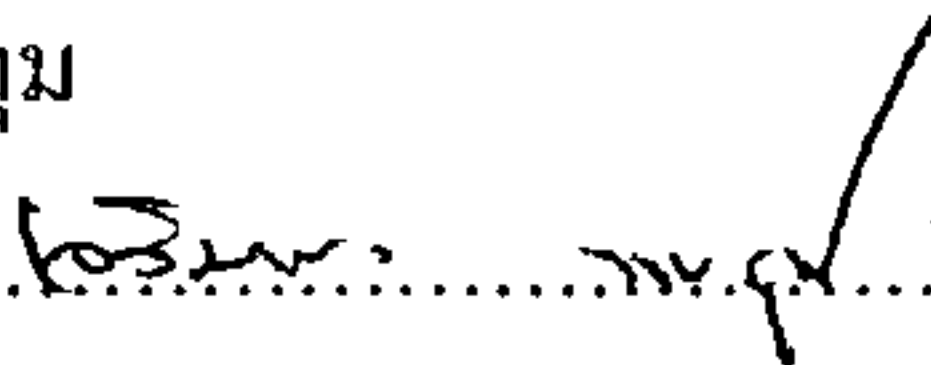
The first method of the study is to collect the information which is concerned with Thai Music Theory. Secondly by using VDO versions of the basic melody at the Fine Arts Department and VDO of the solo version as played in the style of Luang Pradit Piroh and that of Khru Sorn Wong Khong. To complete this study, the melody was studied and analysed according to these objectives.

From the study we find that Khaeng Mon Samchan is composed of three movements and each movement has six rhythms of "Natap Probkai Samchan." The fourth to sixth "Natap" we have not found any evidence of the Khaek style throughout the basic melody but we have found the Mon style in the first seventh, eighth and ninth phrases of the first movement and in the eighth and ninth phrases of the second and third movement.

For the solo version of Luang Pradit Piroh, which is a six round repeat of the first four phases. This is played using the "Chai Mue" technique for two rhythms of "Natap Probkai Samchan." and the Mon style is used for sixteen phases in the third movement. For the solo version of Khru Sorn Wong Khong which is a five round composition the Mon Style has been found in seven phases in the second movement along with Khaek style in the third movement.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกมานุษยวิทยาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

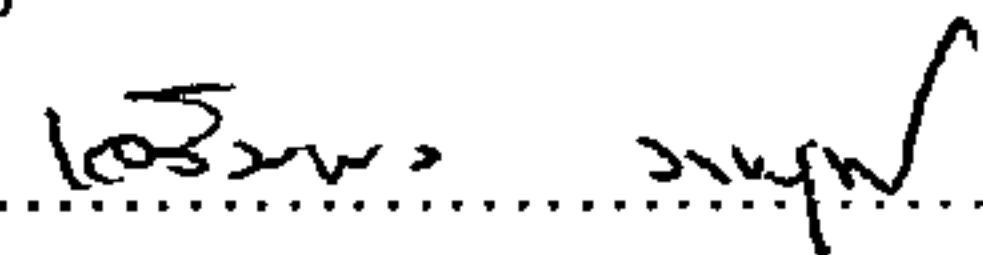
..........ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนติพล งามสุทธิ)

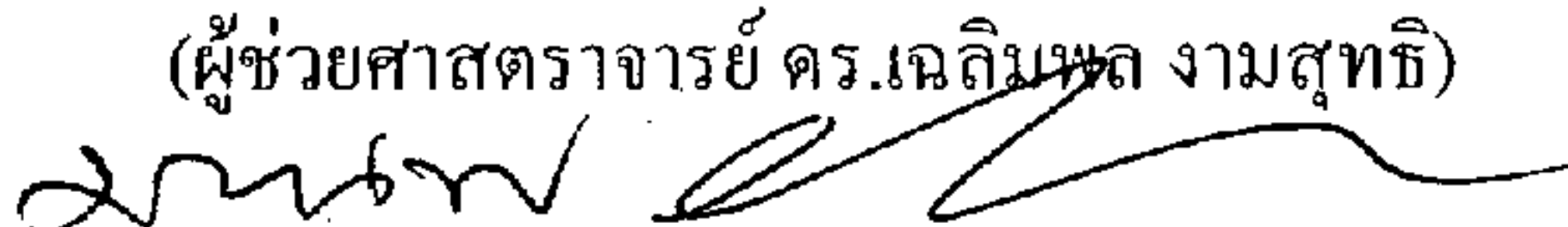
..........กรรมการ

(รองศาสตราจารย์มานพ วิสุทธิแพทย์)

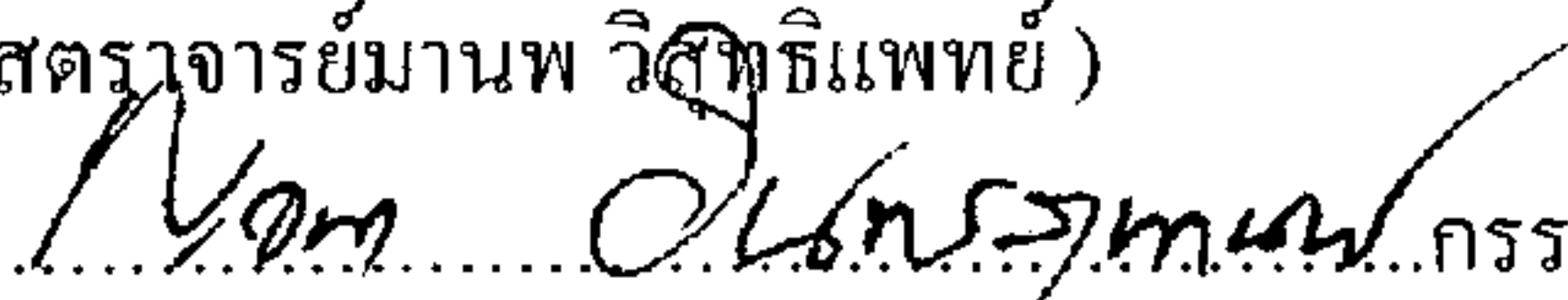
คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน

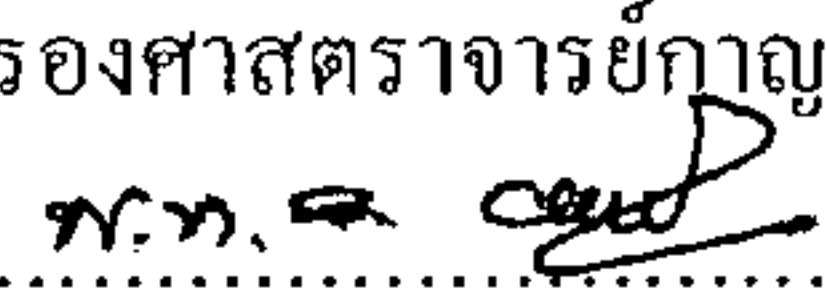
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนติพล งามสุทธิ)

..........กรรมการ

(รองศาสตราจารย์มานพ วิสุทธิแพทย์)

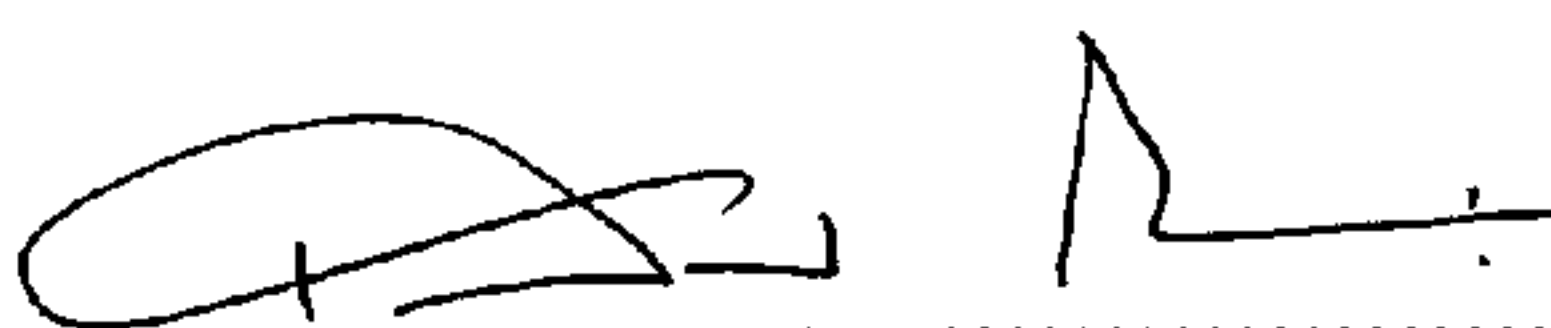
..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์กาญจนา อินทรสุวรรณ์)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(พันโทเสนาะ หลวงสุนทร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ไว้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกมานุษยวิทยาของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ ๑ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพล งามสุทธิ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์มานพ วิสุทธิแพทย์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่แนะแนวทางและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณพ่อสงว ศรีผ่อง คุณแม่สายหยุด ศรีผ่อง อาจารย์ถาวร ศรีผ่อง อาจารย์วิทยา ศรีผ่อง อาจารย์ทวีศักดิ์ ศรีผ่อง ครูน้ำว่า ร่มโพธิ์ทอง ครูนิกร จันทศร อาจารย์วิระ พันธุ์เสือ อาจารย์พิษณุ ธีรามนต์ พันโท เสนาะ หลวงสุนทร ครูฉลาก โพธิ์สามต้น อาจารย์เอนก อาจมั่งกร อาจารย์ดวงรัตน์ ทรัพย์ประดิษฐ์ อาจารย์ธีระพล น้อยนิคย์ ร้อยตำรวจตรีกาหลง พึ่งทองคำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงบศึก ธรรมวิหาร ครูเดือน พาทยกุล

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นกตเวทิตาให้แก่ คุณพ่อคุณแม่ ญาติพี่น้อง ครูบาอาจารย์ทั้งที่กล่าวมาแล้ว และอีกหลายท่านที่เคยให้วิชาความรู้อบรมสั่งสอน แก่ผู้วิจัย

วิชา ศรีผ่อง

สารบัญ

บทที่

หน้า

1. บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	7
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	7
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	20
4. วิเคราะห์สำเนียงภาษามอญและภาษาแขก.....	22
สัดส่วนลูกตก	
วิเคราะห์ทำนองหลักและทางเดี่ยวทางที่ 1 ทางหลวงประดิษฐไพเราะ	
ทางเดี่ยวทางที่ 2 ทางครูสอน วงฆ้อง	
5. สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล.....	149
อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	150
บรรณานุกรม.....	152
ภาคผนวก.....	155
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	178

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ดนตรีเกิดขึ้นมาเมื่อใดไม่มีการบันทึกเป็นหลักฐานแน่นอน เพียงแต่สันนิษฐานว่าเกิดจากเสียงของธรรมชาติ เช่น น้ำไหล ไฟไหม้ นกร้อง ฝนตก ฯลฯ ซึ่งมนุษย์ได้นำเอาเสียงต่างๆ เหล่านี้มาประดิษฐ์เป็นดนตรี โดยใช้วัสดุที่อยู่ใกล้ตัวนำมาทำเป็นเครื่องดนตรีเพื่อนำมาสนองความต้องการของมนุษย์ ดนตรีมีวิวัฒนาการมาพร้อมกับวิถีชีวิตของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ความเชื่อ ชนชาติไทยก็เป็นชนชาติที่ได้มีการคิดค้น สังสรรค์ ถ่ายทอด และพัฒนาศิลปะทางดนตรีมาโดยตลอดตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ชนชาติไทยเป็นชนชาติที่ไม่นิยมที่จะจดบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองมากนัก การสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ดนตรี ฯลฯ จะเป็นการปฏิบัติสืบทอดๆ กันมา เป็นแบบมุขปาฐะหรือปากต่อปาก การศึกษาย้อนหลังจึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก ดนตรีไทยก็เหมือนกัน มีการจดบันทึกไว้น้อยมาก จะมีเพียงหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช หลักที่ 41 จารึกคำว่า พาทย์ฆ้องไว้ด้วย

พาทย์ฆ้อง หมายถึง เครื่องประโคมทำด้วยฆ้อง เป็นเครื่องดุริยางค์ที่มีใช้มาตั้งแต่สมัยสุโขทัยหรือก่อนหน้านั้น (อุดม อรุณรัตน์. 2526 : 145) นอกจากนี้คำจำกัดความในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานบัญญัติ คำว่า ฆ้อง คือ เครื่องดีให้เสียงอย่างหนึ่งซึ่งทำด้วยโลหะหรือโลหะผสม รูปร่างเป็นแผ่นวงกลม งอจุ่มลงมารอบตัว มีปุ่มกลมตรงกลางใช้สำหรับตี ฆ้องนั้นมีความเป็นมาที่ยาวนานไม่ต่ำกว่า 4,000 ปี ก่อนค.ศ

ฆ้องเป็นดนตรีชั้นปฐมภูมิยุคโลหะสัมฤทธิ์ จึงน่าจะเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยยุคโลหะสัมฤทธิ์ ซึ่งตามหลักโบราณคดีเชื่อว่า อารยธรรมอียิปต์และเมโสโปเตเมีย น่าจะเป็นอารยธรรมแรกที่ใช้ฆ้อง สัมฤทธิ์มาประมาณไม่ต่ำกว่า 4,000 ปี ก่อน ค.ศ. ส่วนอารยธรรมกรีกเข้ายุคสัมฤทธิ์ประมาณ ศตวรรษที่ 20 ก่อน ค.ศ. (สมศักดิ์ ปัทมปริชา 2540 : 18)

คำว่า ฆ้อง ศัพท์คำนี้ค่อนข้างจะเป็นศัพท์สากล ไม่ว่าจะเป็นไทย, จีน, ฝรั่งเศส เรียกเครื่องดนตรีชนิดนี้ว่า ฆ้อง เหมือนกัน ฆ้องในประเทศไทยมีมากมายหลายชนิดซึ่งสามารถเรียกฆ้องตามเสียงที่เกิดและการใช้งานด้วย ดังนี้

1. การเรียกตามเสียงที่เกิด เช่น ฆ้อง, เหม่ง, โหม่ง, หุ่ย, หมุ่ย, แผ่ง, ผ่าง, แด่ว เป็นต้น
การเรียกเหล่านี้คือการเรียกตามเสียงที่เกิด

2. การเรียกตามประเภทงานที่ใช้ คำเหล่านี้มักจะเป็นคำผสม เช่น หม้อกาหลอ, หม้อกระแต, หม้อมหาชัย, หม้อระเบง, หม้อมังคละ, หม้อคู่, หม้อกังสดาล, หม้อบัวลอย เป็นต้น ชื่อของหม้อที่กล่าวมาเหล่านี้ จะเป็นการบอกแยกชนิดและประเภทของหม้อ

หม้อวงใหญ่เป็นเครื่องดนตรีเก่าแก่ดั้งเดิมมีมาแต่ครั้งสมัยกรุงสุโขทัย แต่ก่อนนิยมเรียกกันว่า “หม้อวง” ไม่ปรากฏหลักฐานใดๆเลยว่ามีใครเป็นผู้คิดประดิษฐ์ขึ้น ต่อมาสมัยรัตนโกสินทร์ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.3) เปลี่ยนเป็นเรียกว่า “หม้อวงใหญ่” เพราะมีผู้ประดิษฐ์หม้อวงขึ้นมาอีกชนิดหนึ่งเพื่อใช้บรรเลงคู่กับหม้อวงของเก่าดั้งเดิม หม้อวงที่ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่นี้มีขนาดเล็กกว่าและมีเสียงแหลมสูงกว่าหม้อวงเก่า และได้ตั้งชื่อหม้อวงทั้งสองชนิดนี้ว่า “หม้อวงใหญ่” ของเก่า “หม้อวงเล็ก” ของใหม่ใช้บรรเลงคู่กันตั้งแต่นั้นมา จนกระทั่งถึงปัจจุบัน นักดนตรีเรียกทำนองที่หม้อวงใหญ่บรรเลงว่า “ลูกหม้อ” การประพันธ์เพลงของดนตรีไทยนิยมเริ่มจากหม้อวงใหญ่ ในการจัดวงปี่พาทย์ ตำแหน่งที่วางหม้อวงใหญ่อยู่ด้านหลังของระนาดเอก ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้นำวง เพื่อให้ผู้นำและผู้ดำเนินหลักของวงอยู่ใกล้กัน เกื้อหนุนให้ระนาดเอกแปลทางบรรเลงได้อย่างเรียบร้อย การที่หม้อวงใหญ่ดำเนินทำนองลูกหม้อนี้ เครื่องดนตรีประเภทอื่นๆทั้งเครื่องคิด สี ตี เป่า เมื่อบรรเลงจะใช้ทำนองลูกหม้อแปลเป็นทางหรือทำนองของตน ส่วนประกอบของหม้อวงใหญ่ซึ่งมีความสำคัญ 3 ส่วน คือ ไม้ตีหม้อ, ลูกหม้อ และร้านหม้อ

1. ไม้ตีหม้อ

1.1 ไม้ฉวม ที่ส่วนหัวของไม้ตีพันด้วยผ้าหลายชั้นและพันอย่างแน่นๆ และมีด้ายพันสลับกับผ้าให้ได้ขนาดพอเหมาะ ส่วนด้ามที่ถือนั้นจะสั้นหรือยาวแล้วแต่ความถนัดของแต่ละบุคคลและความมีน้ำหนักพอเหมาะ

1.2 ไม้แข็ง ที่ส่วนหัวของไม้ตีอาจจะเป็นหนังควาย หรือหนังช้างที่มีขนาดหนาเป็นแผ่นเดียว และจะต้องทำให้นุ่มเสียก่อน ส่วนก้านต้องใช้ไม้ไผ่สีสุกทั้งออกจากกอไผ่โดยมากจะหายาก

2. ลูกหม้อ ทำด้วยโลหะทองเหลือง หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าทองห้าว หรือทองม้าต่อผสมเนื้อลงหิน, ทองแดง, และสังกะสี รูปร่างลักษณะมีฐานแผ่ออกไปโดยรอบเป็นรูปวงกลมเรียกว่าฉัตรนอน มีปุมตรงกลาง วัดเส้นผ่าศูนย์กลางได้ประมาณ 2 นิ้ว คล้ายฉาบแต่หนากว่ามาก มีตาใต้ปุมสำหรับติดตะกั่ว ขอบโดยรอบหักงอขึ้นมา เรียกว่า ฉัตรตั้ง เจาะรูที่ฉัตรข้างละ 2 รู ไว้สำหรับร้อยเส้นหนังวัวตีเกลียว

3. ร้านหม้อ เป็นการประดิษฐ์สร้างที่สำหรับวางลูกหม้อวงใหญ่จำนวน 16 ลูก และยกระดับสูงพอที่จะให้นักดนตรีนั่งพับเพียบหรือนั่งขัดสมาธิ ซึ่งมีส่วนประกอบดังต่อไปนี้

3.1 หวาย 4 เส้น มีเส้นผ่าศูนย์กลางเส้นละ 1 นิ้ว มีความยาวเส้นละ 4 เมตร โค้งเป็นรูป ฝักมะขามหรือวงแหวนวางนอนกับพื้นมีหวายนอนวงนอกและวงใน 2 เส้น ส่วนล่างเชื่อมด้วย สะพานส่วนบนมีหวายนอน 2 เส้นเชื่อมต่อแนวตั้งด้วยลูกมะหวด

3.2 ลูกมะหวด กลึงด้วยไม้เนื้อแข็งทรงกลมเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 นิ้ว สูงประมาณ 8 นิ้ว กลึงลวดลายมีลูกแก้วใหญ่เล็กสลับกันตามความเหมาะสม ผนังวงใหญ่ 1 วง ใช้ลูกมะหวด ประมาณ 50-52 ลูก

3.3 โขนหม้อ เป็นตัวเชื่อมส่วนบนของหวายนอน 2 เส้น เชื่อมหัวเชื่อมท้าย 2 ด้านให้สนิท โขนหม้อมีรูปร่างเป็นแผ่นไม้สักหนาประมาณ 1 นิ้ว แกะสลักปิดทองเพื่อความสวยงาม

3.4 รางผึ้ง วัสดุที่ใช้ทำไม้รางผึ้ง ได้แก่ ไม้เนื้อแข็งหรือไม้ไผ่ แต่โดยทั่วไป มักนิยมไม้ไผ่ มากกว่า เพราะไม้ไผ่มีคุณสมบัติเหนียวและยืดหยุ่นตัวได้ดี อีกทั้งสะดวกในการเคลื่อนย้าย ลักษณะของไม้รางผึ้งจะเหลาให้เล็กและกลมโดยมีลักษณะเท่ากับไม้ตะเกียบ เสียมปลายให้แหลม ทั้งสองด้านพอที่จะเสียบเข้าไปในลูกมะหวดทั้งแถวในและแถวนอกแต่ละลูก เพื่อเป็นการค้ำยัน และยึดให้ร้านหม้อมีความแข็งแรงเพิ่มขึ้นอีก ทั้งนี้ความยาวของไม้รางผึ้งจะขึ้นอยู่กับขนาดความ กว้างของระยะหวายขอบนอกและขอบในของร้านหม้อเป็นสำคัญ

3.5 เส้นลวด (สมัยโบราณใช้ไม้ไผ่) จำนวน 2 เส้น ประโยชน์เพื่อใช้ในการร้อยหนัง ผูกลูกหม้อ

3.6 ไม้ถ่างหม้อ เป็นไม้สักหนา มีลักษณะแบน ส่วนปลายทั้งสองด้านของไม้ถ่างหม้อมี ลักษณะเว้าเป็นครึ่งวงกลม เพื่อให้ค้ำยันเส้นหวายนอก(ขอบนอกบน) และด้านใน (ขอบในบน) ไม่ ให้หวายขอบนอกและขอบในบีบตัวเข้าหากัน เมื่อผูกลูกหม้อเข้ากันร้านหม้อจะทำให้ลูกหม้อไม่ติด ขัด ลักษณะการจัดวางจะวางคั่นไปตามร้านหม้อ 3 อัน โดยวางคั่นในลักษณะลูกหม้อผูกเรียงกัน 4 ลูก ก็จะคั่นไม้หม้อ 4 อัน

3.7 ลวดเกี่ยวหม้อ มานิยมใช้กันในระยะหลัง ใช้เกี่ยวระหว่างหนังผูกลูกหม้อกับลวดให้มีความมั่นคงสะดวกในการถอดหรือเปลี่ยนลูกหม้อ

นอกจากเครื่องดนตรีแล้วเพลงก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เพลงไทยมีอยู่มากมายหลายชนิด เช่นเพลงเถา, เพลงตับ, เพลงโหมโรง, เพลงสองชั้น, เพลงเรื่อง, เพลงภาษา ฯลฯ เพลงที่ได้กล่าวมานี้ เพลงภาษาเป็นเพลงที่บ่งบอกถึงความสำคัญใกล้ชิดกับบ้านใกล้เรือนเคียง เช่นพม่า, มอญ, ลาว, ญวน, เขมร, จีน, ฝรั่งเศสและแขก เป็นการแต่งทำนองเพลงสั้นๆมีสำเนียงล้อเลียน ทำให้ผู้ฟัง (คนไทย) ฟังแล้วรู้ว่าเป็นเพลงภาษาใด ชาตินมอญ เป็นชาติที่เข้ามาอาศัยอยู่ในแผ่นดินไทยตั้งแต่สมัยอยุธยา มีรูปแบบของจังหวะทำนองที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

เพลงมอญมีลักษณะการดำเนินทำนองแบบห่างๆและกระโดดข้ามเสียงในวรรคเดียวกัน สำหรับการวิเคราะห์ขั้นคู่และบันไดเสียงของเพลงรามอญ พบว่าขั้นคู่ที่พบในทุกเพลงจะเป็นคู่ 8 และขั้นคู่ 4 ส่วนบันไดเสียงของเพลงรามอญส่วนใหญ่เป็นบันไดเสียงโด และบันไดเสียงซอล เป็นงานวิจัยที่มีประโยชน์สำหรับเป็นแนวทางการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบจังหวะ ตลอดจนความสัมพันธ์ของจังหวะกับวรรคเพลงในงานวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี (พงษ์สิริ ศิลปบรรเลง. 2540 : บทคัดย่อ)

ยังมีเพลงไทยอีกกลุ่มหนึ่งที่มีทำนองเพลงที่ประสมประสานกันระหว่างสำเนียงเพลงไทย และมอญอยู่ในเพลงเดียวกันเช่น เพลงแขกมอญบางช้าง, เพลงแขกมอญบางขุนพรหมและเพลงแขกมอญ ฯลฯ ได้มีผู้ทำการวิเคราะห์เพลงแขกมอญบางขุนพรหม เอา ไว้ว่า

เพลงแขกมอญบางขุนพรหม เอา มีลักษณะ เป็นเพลง 3 ท่อน 14 จังหวะหน้าทับ ท่อนที่ 1 มี 32 วรรค 16 ประโยค 4 จังหวะหน้าทับ ท่อนที่ 2 มี 32 วรรค 16 ประโยค 4 จังหวะหน้าทับ ท่อนที่ 3 มี 48 วรรค 24 ประโยค 6 จังหวะหน้าทับ นับว่างานวิจัยนี้เกิดประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษาการประพันธ์เพลงเอาเป็นอย่างดี(บุญช่วย โสวัตร. 2538: บทคัดย่อ)

ในเพลงลักษณะเดียวกันนี้เพลงแขกมอญเอาเป็นเพลงที่มีสำเนียงภาษาแขกและมอญ และเป็นเพลงที่นักดนตรีไทยนิยมนำมาบรรเลงและขับร้องกันเป็นจำนวนมาก เนื่องด้วยในตัวเพลงและคำร้องมีการออกสำเนียงภาษามอญที่ชัดเจน ซึ่งมีผู้ทำการวิเคราะห์เพลงแขกมอญเอาใน 4 ประเด็น ดังนี้

แบบฉบับเพลงมอญ (Mon Style) โดยกล่าวเรื่อง กลุ่มเสียงสำคัญ (mode) ในเพลงแขกมอญเอาประกอบด้วย F G A B^b โดยเสียง E เป็นเสียงผ่าน 2) ทางร้อง 3) ทางเครื่องดนตรี และ 4) พื้นผิว (Ketukaenchan. 1984)

นอกจากนี้การบรรเลงดนตรีของไทยนั้นมียุ่มาหลายรูปแบบ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 3 ลักษณะ คือ

1. การบรรเลงคนเดียว หมายถึง การบรรเลงเพียงผู้เดียวจะเป็นเพลงประเภทใดก็ได้ ส่วนใหญ่จะเป็นการบรรเลงเพื่อให้เกิดความชำนาญและความแม่นยำในเพลงที่บรรเลง
2. การบรรเลงเพลงเดี่ยว หมายถึง การบรรเลงเพลงที่มีความวิจิตรพิสดาร โดดเด่นมากกว่าปกติ โดยมีเครื่องหนึ่งและจึงเป็นผู้บรรเลงประกอบจังหวะจะใช้ฮวด 3 อย่างคือ ฮวดทาง ฮวดความแม่นยำ ฮวดความสามารถของผู้บรรเลง
3. การบรรเลงรวมกับผู้อื่น หมายถึง การบรรเลงตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป จะเป็นเครื่องดนตรีชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกันก็ได้

จากการบรรเลงทั้ง 3 ลักษณะนี้ จะเห็นได้ว่าการบรรเลงเพลงเดียนั้น จะต้องใช้ความสามารถและทักษะในการบรรเลงสูง การบรรเลงเพลงเดียนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การบรรเลงเพลงเดียนคนเดียวล้วน เช่น เดียวพญาโศก, เดียวสารถิ, เดียวแขกมอญ, เดียวกราวโน เป็นต้น
2. การบรรเลงเดียนร่วมกับวง มีหลายลักษณะเช่น
 - 2.1 เดียวในเพลง คือ การปลัดกันบรรเลงเดียนที่ละเครื่องมือ (เครื่องดำเนินทำนอง)
 - 2.2 เดียวระหว่างชั้น คือ การบรรเลงเพลงที่มีรูปแบบ 3 รูปแบบดังนี้
 - 2.2.1 บรรเลง 3 ชั้น แล้วเดียนที่ละเครื่องมือ (เครื่องดำเนินทำนอง)แล้วบรรเลง 2 ชั้น และชั้นเดียนจนครบเถาแล้วออกลูกหมด
 - 2.2.2 บรรเลง 3 ชั้นต่อด้วย 2 ชั้น แล้วเดียน 2 ชั้น ที่ละเครื่องมือ(เครื่องดำเนินทำนอง) แล้วต่อด้วยเครื่องชั้นเดียนจนครบเถาแล้วออกลูกหมด
 - 2.2.3 บรรเลง 3 ชั้น, 2 ชั้น และชั้นเดียนแล้วเดียนชั้นเดียนที่ละเครื่องมือ(เครื่องดำเนินทำนอง)แล้วออกลูกหมด
 - 2.3 เดียวหางเครื่อง คือ การบรรเลงเพลงจนจบแล้วลงลูกหมด และบรรเลงเพลงต่อไปแล้วมีเดียนต่อท้าย
 - 2.4 เดียวท้ายเครื่อง คือ การบรรเลงจนจบแต่ยังไม่ลงลูกหมด แล้วมีเดียนต่อท้ายแล้วจึงลงลูกหมด
3. การบรรเลงเพลงเดียนลักษณะพิเศษ เช่น เดียวระนาดหนึ่งคนสองราง, เดียวฆ้องมอญหนึ่งคนสองวง ฯลฯ

ผู้ที่บรรเลงเพลงเดียนได้คือนั้น จะต้องใช้ไหวพริบปฏิภาณ ความสามารถอย่างมาก ทักษะต่างๆเหล่านี้จะต้องใช้ความเพียรพยายาม ฝึกฝน ตั้งสม ถ้ายทอดจากครู ผู้มีความรู้ความสามารถ ได้ให้ทัศนะคติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า

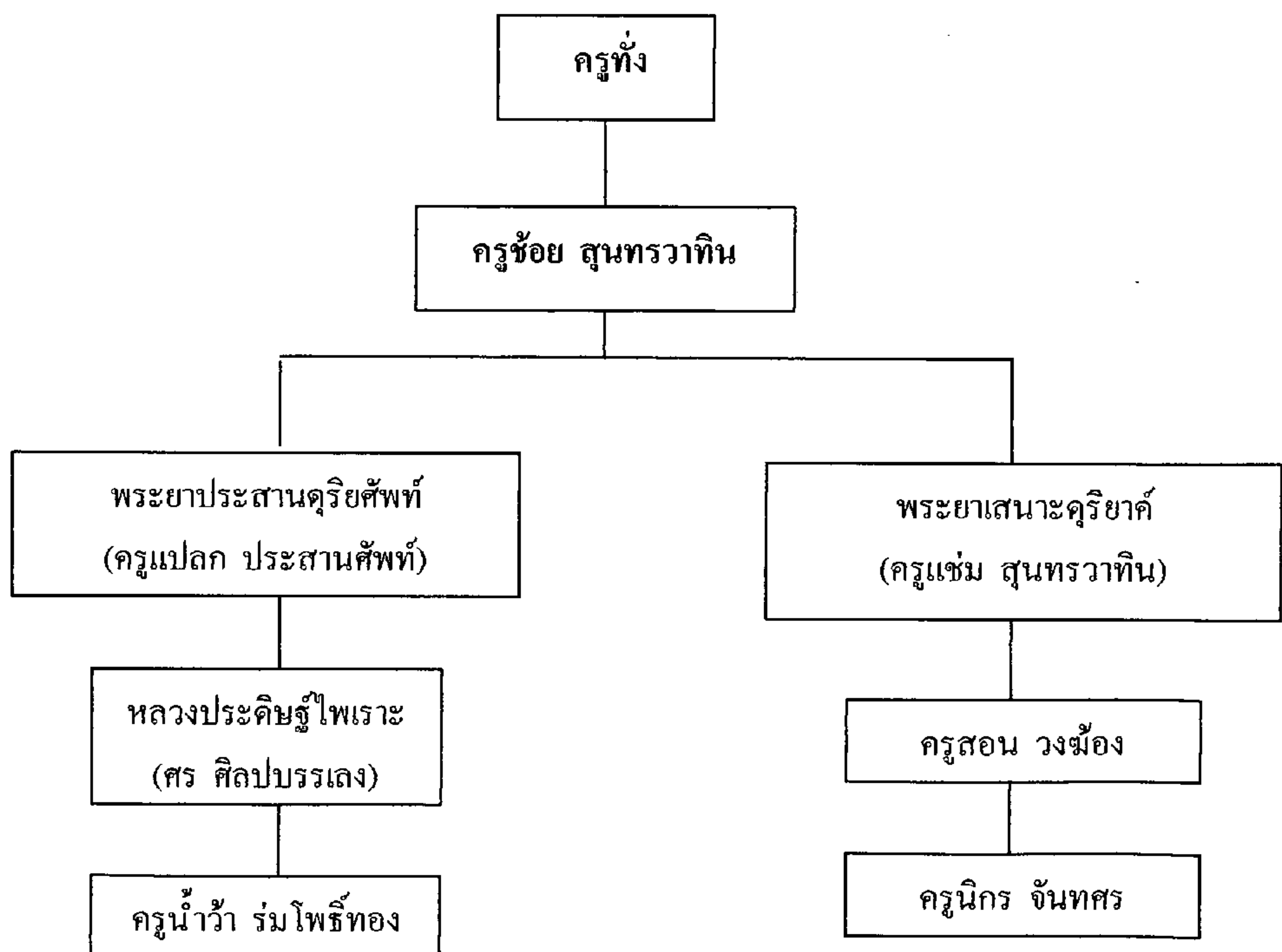
นักดนตรีที่ดีมีหลักและหัวใจสำคัญอยู่ 5 ประการ

1. แม่นมือ มีความจำดี มือทำงานไปโดยอัตโนมัติ แม้ในที่มืดก็สามารถบรรเลงได้
2. แม่นปาก เข้าใจสำเนียงที่บอกด้วยปาก แล้วไปแปลเป็นสำเนียงดนตรีได้
3. แม่นตา ต้องตาไวรู้ว่าเสียงใดควรจะใช้มือตีแบบใด
4. แม่นหู เพราะหูต้องไวต่อเสียงที่ได้ยินเสมอ สูง ต่ำ หนัก เบา ช้าเร็วขึ้นกับการฟังที่ดี

5. แม่นใจ เป็นรากฐานที่สำคัญที่สุด มีหน้าที่สั่งงาน เก็บข้อมูลวิเคราะห์ พิจารณา
ใคร่ครวญ หาเหตุผล มีความละเอียด กว้างไกลและมั่นคงในการบรรเลง
(สมภพ จำประเสริฐ. 2535 : 69)

การบรรเลงเพลงเดิมนั้นได้มีการสืบทอดมาจากโบราณกาลมาจนถึงปัจจุบัน และได้มีความนิยมมากในสมัยรัชกาลที่ 5-รัชกาลที่ 7 ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง ตามวังต่างๆจะมีวงดนตรีเป็นของตนเองเอาไว้वादฝีมือประชันขันแข่งกัน ฉะนั้นครูเพลงและนักดนตรีตามวังต่างๆจึงมีการพัฒนาการแต่งเพลง แต่งเดี่ยวและเทคนิคการบรรเลงดนตรีขึ้นมากมายจนเป็นที่ถูกใจเจ้านาย และได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ให้กับนักดนตรีเหล่านี้เช่น จางวาง, หลวง, พระ, พระยา, เป็นต้น ครูเพลงได้คิดแต่งเดี่ยวให้กับเครื่องมืต่างๆเพื่อใช้บรรเลงवादฝีมือกัน และมีการถ่ายทอดให้กับลูกศิษย์ในแต่ละรุ่นต่อกันมาจนถึงปัจจุบันนี้ ดังได้แสดงแผนภูมิการถ่ายทอดของครูผู้ศึกษาในแต่ละรุ่นดังนี้

แผนภูมิแสดงการถ่ายทอดของครูผู้ศึกษาในแต่ละรุ่น

จากแผนภูมิแสดงให้เห็นการถ่ายทอดของครูแต่ละรุ่นตามลำดับ เพลงที่ครูโบราณแต่งมีมากมายหลายชนิดเช่นเพลงสองชั้น เพลงทางกรอ และเพลงทางพื้น แต่เพลงที่ครูโบราณนิยมนำมาแต่งเป็นเดี่ยวเพื่ออวดฝีมือกันนั้นเป็นเพลงทางพื้น เช่นเพลงสารถิ เพลงพญาโศก, เพลงต่อयरูป, เพลงสุริยราหู, เพลงแขกมอญ ฯลฯ ซึ่งครูโบราณนิยมนำมาประดิษฐ์เป็นทางเดี่ยวเพื่ออวดฝีมือไหวพริบปฏิภาณของผู้บรรเลง อวตภูมิปัญญา ความเฉลียวฉลาดของครูผู้ประดิษฐ์ทางให้กับเครื่องดนตรี ซึ่งแต่ละเครื่องดนตรีมีความสามารถในการบรรเลงที่แตกต่างกัน ข้องวงใหญ่ก็มีเทคนิคการบรรเลงที่มากมายหลายอย่างและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะข้องวงที่ครูโบราณได้สรรค์สร้างมาโดยเฉพาะ การบรรเลงเดี่ยวข้องวงใหญ่เพลงแขกมอญนั้นจะต้องได้รับการถ่ายทอดและการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีจึงสามารถบรรเลงได้อย่างถูกต้องและออกสำเนียงภาษาแขกและมอญได้อย่างเหมาะสม

จากคุณสมบัติของเดี่ยวแขกมอญดังกล่าว นักดนตรีไทยถือว่าเพลงเดี่ยวแขกมอญข้องวงใหญ่เป็นเพลงเดี่ยวที่มีสำนวนไพเราะ น่าฟังและเป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงของเพลงเดี่ยวประเภทปรบไก้ที่มีการออกสำเนียงแขกและสำเนียงมอญของผู้ประพันธ์ไว้อย่างเหมาะสม ซึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์กันของคนไทย, มอญและแขกที่มาอาศัยอยู่ในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี จึงเป็นการสมควรที่จะได้ศึกษาและวิเคราะห์การประพันธ์เพลงเดี่ยวแขกมอญข้องวงใหญ่ของครูไว้ โดยการบันทึกเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการศึกษาและอนุรักษ์ไม่ให้สูญหายไป เป็นการรักษามรดกวัฒนธรรมทางดนตรีไทยของชาติสืบไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาลำเนียงภาษา ทำนองหลักเพลงแขกมอญ 3 ชั้น
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบทำนองหลักกับทางเดี่ยวข้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ 3 ชั้น
3. เพื่อบันทึกโน้ตสากลทำนองหลักและทางเดี่ยวข้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ 3 ชั้น

ความสำคัญของการศึกษาวิจัย

1. เพลงแขกมอญ 3 ชั้นเป็นเพลงที่มีสำเนียงภาษามอญอยู่ในทำนองหลักและทำนองเดี่ยว ซึ่งสามารถบ่งบอกความสัมพันธ์ของการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมดนตรีได้เป็นอย่างดี
2. เป็นเพลงเดี่ยวเพลงเดี่ยวที่มีการออกสำเนียงภาษาแขกและมอญ
3. เพลงเดี่ยวแขกมอญเป็นเพลงประเภทลดเสียงหรือบันไดเสียง ผู้ประพันธ์จะต้องใช้ความสามารถมากในการประดิษฐ์ทำนองเพลงเดี่ยว

4. ทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่แขกมอญ 3 ชั้น ถือเป็นมรดกทางดนตรีไทยที่ล้ำค่าสมควรที่จะอนุรักษ์เผยแพร่ให้กับชนรุ่นหลังได้ศึกษาสืบไป โดยการบันทึกเป็นโน้ตสากล
5. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาวิเคราะห์ในแง่มุมอื่นๆต่อไป

ขอบเขตในการศึกษาวิจัย

1. ศึกษาทำนองหลักเพลงแขกมอญ 3 ชั้นทางกรมศิลปากร
- 2.. ศึกษาทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ 3 ชั้นของหลวงประดิษฐไพเราะและครูสอนวงฆ้อง
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบทำนองหลักเพลงแขกมอญ 3 ชั้นทางกรมศิลปากร กับทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ 3 ชั้นของหลวงประดิษฐไพเราะและครูสอน วงฆ้อง
- 4.. บันทึกโน้ต ทำนองหลักและทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ 3 ชั้นของหลวงประดิษฐไพเราะและครูสอน วงฆ้อง เป็นโน้ตสากล

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้วิจัยเชื่อว่า คำสัมภาษณ์ที่ได้รับจาก ครูเตือน พาทยกุล ครูน้ำว่า ร่มโพธิ์ทอง ครูสงบศึก ธรรมวิหาร ครูนิกร จันทสร ครูสงว ศรีพ้อง ครูสมาน น้อยนิคย์ ครูเอนก อาจมั่งกร ครูบุญช่วย ไสวัตรและผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้
2. โน้ตเพลงและวิดิทัศน์ที่นำมาวิเคราะห์ เป็นข้อมูลที่ได้รับมาจากกรมศิลปากรและการบรรเลงของครูน้ำว่า ร่มโพธิ์ทองและครูนิกร จันทสร เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้
3. หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ จะยึดแนวทางหลักวิชาการ งานวิจัยและจากการสัมภาษณ์ผู้มีความรู้
4. ในการบันทึกโน้ตไม่ใช่เครื่องหมายแปลงเสียง

นิยามศัพท์เฉพาะ

กวาด คือวิธีปฏิบัติอย่างหนึ่งของเครื่องดนตรีประเภทตี (เช่น ระนาด ฆ้องวง) โดยใช้ไม้ตีลากไปบนเครื่องดนตรี (ลูกระนาดหรือฆ้องวง) ซึ่งมีกิริยาอย่างเดียวกับใช้ไม้กวาดกวาดผง การกวาดนี้จะกวาดจากเสียงสูงมาหาเสียงต่ำ หรือจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงก็ได้

ไขว้ เป็นวิธีปฏิบัติในการตีเครื่องดนตรีอย่างหนึ่ง ที่ใช้มือขวาข้ามมือซ้ายไขว้มาตีลูกที่มีเสียงต่ำ หรือเอามือซ้ายข้ามมือขวาไขว้ไปตีลูกที่มีเสียงสูง

อธิบาย : โดยปกติการตีเครื่องดนตรีทุกอย่าง มือซ้ายย่อมอยู่ทางเสียงต่ำ และมือขวาอยู่ทางเสียงสูง เพราะฉะนั้นถ้าต้องการให้มือขวาตีลูกที่มีเสียงต่ำกว่าที่มือซ้ายตีอยู่ ก็ต้องใช้มือขวาไขว้ข้ามมาตีเสียงต่ำกว่ามือซ้าย ถ้าต้องการให้มือซ้ายตีลูกที่มีเสียงสูงกว่าที่มือขวาตีอยู่ ก็ต้องใช้มือซ้ายไขว้ข้ามมือขวาไปตีเสียงสูงกว่ามือซ้าย วิธีตีเครื่องดนตรีที่เรียกว่า“ไขว้” นี้ ใช้ประจำกับการบรรเลงเดี่ยวของฆ้องวงใหญ่และฆ้องวงเล็ก ส่วนเครื่องดนตรีชนิดอื่น เช่น ระนาดเอกก็มีใช้บางโอกาส

ฉายมือ หมายถึงการตีฆ้องวงใหญ่ที่มีลีลาลักษณะของเสียงต่างๆ ในทำนองแต่ละทำนอง มีความวิจิตรพิสดารต่างจากเนื้อทำนองหลักที่บรรเลงปกติ

เดี่ยว เป็นวิธีบรรเลงอย่างหนึ่งที่ใช้เครื่องดนตรีจำพวกดำเนินทำนอง เช่น ระนาด ฆ้องวง จะเข้ ซอ บรรเลงแต่อย่างเดียว การบรรเลงเครื่องดำเนินทำนองเพียงอย่างเดียวคนเดียวที่เรียกว่า“เดี่ยว” นี้ อาจมีเครื่องประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่ง ฉาบ โหม่ง โทน รำมะนา สองหน้า หรือกลองแขก บรรเลงไปด้วยก็ได้ ขึ้นอยู่กับเดี่ยวที่บรรเลง อธิบาย : การบรรเลงเดี่ยวมีความประสงค์อยู่ 3 ประการ

1. เพื่ออวดทาง คือวิธีดำเนินทำนองของเครื่องดนตรีชนิดนั้น
2. เพื่ออวดความแม่นยำ
3. เพื่ออวดฝีมือ

เพราะฉะนั้น การบรรเลงที่เรียกได้ว่าเดี่ยว จึงมิใช่จะหมายความว่าเพียงบรรเลงคนเดียวเท่านั้น ที่จะเรียกว่าเดี่ยวได้โดยแท้จริงนั้น ทาง(การดำเนินทำนอง) ก็ควรจะให้เหมาะสมกับที่บรรเลงเดี่ยว เช่น มีโศคนั้น หรือวิธีการโศคนั้นพลิกแพลงต่างๆ ตามความสมควรแก่เครื่องดนตรีชนิดนั้นด้วย เพื่อให้เป็นไปตามความประสงค์ทั้ง 2 ประการที่กล่าวมา

ทาง คำนี้มีความหมายแยกเป็น 3 ประการคือ

1. หมายถึงวิธีดำเนินทำนองโดยเฉพาะของเครื่องดนตรีแต่ละอย่าง เช่น ทางระนาดเอก ทางระนาดทุ้ม และทางซอ ซึ่งแต่ละอย่างก็มีการดำเนินทำนองของตนแตกต่างกัน
2. หมายถึงวิธีดำเนินทำนองเพลงที่ประดิษฐ์ขึ้นโดยเฉพาะ เช่น ทางของครู ก. ครู ข. หรือทางเดี่ยว และทางหมู่ ซึ่งแม้จะบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีอย่างเดียวกัน ก็ดำเนินทำนองไม่เหมือนกัน
3. หมายถึงระดับเสียงของเพลงที่บรรเลง (Key) ซึ่งกำหนดชื่อตัวโน้ตแรกเป็นที่หมายรู้กันทุกๆ เสียง ดังจะจำแนกเรียงลำดับขึ้นไปทีละเสียงต่อไปนี้

1. ทางเพียงออล่างหรือทางในลด

ระดับเสียงต่ำสุด เท่ากับเสียง“ฟา” ของดนตรีสากล

2. ทางโน

ระดับสูงขึ้นมา เท่ากับเสียง “ซอล” ใช้โนเป็นหลัก

3. ทางกลาง

ระดับเสียงสูงขึ้นมาอีก เท่ากับเสียง “ลา” ใช้ปี่กลางเป็นหลัก

4. ทางเพ็ญออบนหรือทางนอกต่ำ

ระดับเสียงสูงกว่าทางกลาง เท่ากับเสียง “ซี” ใช้ปี่นอกต่ำ หรือขลุ่ยเพ็ญออบนเป็นหลัก

5. ทางกรวด หรือทางนอก

ระดับเสียงสูง เท่ากับเสียง “โด” ใช้ปี่นอกหรือขลุ่ยกรวดเป็นหลัก

6. ทางกลางแหลบ

ระดับเสียงเท่ากับเสียง “เร”

7. ทางขวา

ระดับเสียงเท่ากับเสียง “มิ” ใช้ปี่ขวาเป็นหลัก

เท่า บางทีเรียกว่า “ลูกเท่า” เป็นทำนองเพลงพิเศษตอนหนึ่ง ซึ่งไม่มีความหมายในตัวอย่างใด หากแต่มีความประสงค์อยู่อย่างเดียวเพียงให้ทำนองนั้นยืนอยู่ ณ เสียงใดเสียงหนึ่งแต่เพียงเสียงเดียว เท่า หรือ ลูกเท่า นี้จะต้องอยู่ในกำหนดบังคับของจังหวะหน้าทับ โดยมีความยาวเพียงครึ่งหน้าทับเท่านั้น (นอกจากในเพลงเรื่องบางเพลง เท่าอาจยาวเป็นพิเศษถึงเต็มจังหวะก็ได้) และโดยปกติมีแทรกอยู่ในเพลงประเภทหน้าทับปรบไก่

ประโยชน์ “เท่า” นี้ มีไว้เพื่อใช้แทรกในระหว่างประโยควรรคตอนของทำนองเพลง เพื่อเชื่อมให้ประโยคหรือวรรคตอนของเพลงติดต่อกันสนิทสนมหรือเพิ่มให้ครบถ้วนจังหวะหน้าทับเทียบได้กับคำสำนวนที่ใช้ในทางอักษรศาสตร์

ประสงค์หมายถึงการบรรเลงที่ทำให้เสียงดนตรี นั้นดังชัดเจนถูกต้องตามความเหมาะสมของทำนองเพลง

อธิบาย : การบรรเลงดนตรีไม่ว่าประเภท ดีด สี ตี หรือเป่า นอกจากทำเสียงสูงต่ำถูกทำนองแล้ว จะต้องให้เสียงดังเหมาะสมกับทำนองด้วย เช่น ตีฆ้องวงใหญ่ แม้เป็นฆ้องลูกเดียวกัน บางครั้งก็ต้องตีให้ดัง “หนอด” บางครั้งก็ต้องตีให้ดัง “หน่ง” การตีขอ บางครั้งก็ต้องการให้หวาน ให้ไพเราะ ให้ดูคั่น ซึ่งจะชัดเจนได้ก็ต้องประคบบ้างนั้น และเครื่องดนตรีชนิดอื่นก็เป็นเช่นเดียวกัน เปรียบให้เห็นง่าย ๆ ก็เหมือนการพูดอักษร ร. และ ล. ก็ต้องกำหนดให้รู้ว่าคำไหนควรทำปากอย่างไร และลิ้นจกดตรงไหน อย่างไร ซึ่งในภาษาดนตรีเรียกว่าประคบบ้างสิ้น

ทำนองหลัก หมายถึง การบรรเลงเนื้อแท้ของเพลงด้วยฆ้องวงใหญ่ ในที่นี้เป็นการ
บรรเลงเพลงแขกมอญตามชั้นทางกรรมศิลปากร

ลูกตก หมายถึง ตำแหน่งของระดับเสียงสุดท้ายเมื่อสิ้นสำนวนเพลง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิเคราะห์ทำนองหลักและทางเคี้ยวเพลงแขกมอญเมืองวังใหญ่ 3 ชั้น ได้รวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งที่เป็นคำราวีวิชาการ เอกสารการวิเคราะห์วิจัย วารสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ เอกสารจากการเก็บรวบรวมข้อมูล และจากการสัมภาษณ์ ดังจะกล่าวโดยสังเขปดังนี้

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิรัชติ เปรมานนท์ (2532 : 1) รายงานผลการวิจัยเรื่องดนตรีไทยแนวใหม่ช่วงปี 2520-2530 ได้ศึกษาถึงพัฒนาการทางด้านดนตรีไทย โดยกล่าวว่า “ดนตรีไทยมีวิวัฒนาการมาพร้อมกับคนไทยควบคู่กับศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาพูด และพิธีกรรมทางศาสนา มาเป็นเวลายาวนาน ดนตรีนอกจากจะแสดงออกถึงความปราณีต วิจิตรพิสดารแล้ว ยังสะท้อนถึงความงามทางด้านจิตใจ ความเจริญรุ่งเรืองของชนชาติไทยที่รู้จักสร้างสรรค์ดนตรีไทย ในเรื่องทำนองเคี้ยวกันนี้ ประวิทย์ ขาวปลื้ม (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิเคราะห์เพลงเสมอจำนวน 14 เพลง ซึ่งบรรเลงด้วยฆ้องวงใหญ่โดยนายเชื่อน คนตรีรส ผลการวิจัยพบว่า เพลงเสมอมีรูปแบบแตกต่างกันไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน แบ่งวรรคตอนเพลงเป็นไม้กลอง ซึ่งเพลงเสมอแต่ละชนิดมีไม้กลองไม่เท่ากัน ลูกตกของเพลงเสมอจัดอยู่ในบันไดเสียง โด, เร, ฟาและซอล เพลงเสมอกำกับจังหวะหน้าทับด้วยตะโพนและกลองทัด เครื่องดนตรีทั้ง 2 ชนิดนี้ จะดำเนินทำนองเฉพาะที่เรียกว่า “ไม้เดิน” และ “ไม้ลา” ไม้เดินมีความยาวเท่ากับ 1 วรรคเพลง หรือ 4 ห้องเพลงไทย ส่วนไม้ลามีความยาวเท่ากับ 4 วรรคเพลง หรือเรียกว่า 1 ชุดไม้ลา นับเป็นงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิเคราะห์การแบ่งวรรคตอนของเพลง และการวิเคราะห์บันไดเสียงสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

(พ.ล.) ๘ นอกจากนี้ ถาวร ศรีผ่อง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ทางฆ้องวงใหญ่ เพลงช้าเรื่องเพลงยาว โดยศึกษาจากทำนองหลักของฆ้องวงใหญ่ เพลงช้าเรื่องเพลงยาวที่เป็นบทเพลงเก่า ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบของเพลงช้าเรื่องเพลงยาวมี 3 ส่วนคือ ตัวเพลงช้า เพลงสองไม้ และออกเพลงเร็ว ลงท้ายด้วยเพลงลา เป็นลักษณะของเพลง 3 อัตรา ซึ่งวิวัฒนาการเป็นรูปแบบของเพลงเถาในปัจจุบัน ลักษณะของจำนวนเพลงมีความคล้ายคลึงกัน การเคลื่อนที่ของทำนองเป็นลักษณะทำนองถาม-ตอบ ใช้หน้าทับปรบไ้ 2 ชั้นควบคุมจังหวะกับจำนวนเพลงที่มีลักษณะเรียบสม่ำเสมอ และใช้หน้าทับสองไม้ควบคุมจังหวะกับสำเนียงเพลงที่ไม่ราบเรียบ การสัมผัสของทำนองมีการเรียงร้อยส่งสัมผัส ทั้งสัมผัสระหว่างวรรคภายใน 1 ประโยค และสัมผัสระหว่างประโยคต่อประโยคมี 2 ลักษณะคือ จำนวนสัมผัสเชิงคล้ายคลึง และจำนวนสัมผัสเชิงคลี่

คล้าย มีการใช้มือฆ้องลักษณะต่างๆเช่น การตีฆ้องมือ ลำนวนเพลงบางช่วงมีการใช้ลักษณะชั้น
 ฉายซึ่งเป็นการฉายรูปประ โยคเพลงโดยการนำลำนวนประเภทอัตรา 3 ชั้นมาใช้ในเพลงอัตรา 2 ชั้น
 เป็นงานวิจัยที่ถือเป็นแนวทางการวิเคราะห์เทคนิคการสร้างทำนองของงานวิจัยในครั้งนี้
 ในเรื่องเดียวกันนี้ ^{ในภานุ}ณรงค์ชัย ปัทมกรัณต์ (2534 : บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ทางฆ้องเพลง
 สาธุการ โดยการรวบรวมทางฆ้องเพลงสาธุการจำนวน 30 ทาง แล้วเลือกศึกษาเพียง 10 ทาง
 ศึกษาบทบาทความสำคัญและทำการวิเคราะห์รูปแบบ ทำนองทางฆ้องนำไปสู่การวิเคราะห์เปรียบ
 เทียบ ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าทับกับทำนองและการเปรียบเทียบลำนวนจากการใช้มือฆ้อง
 โดยการวิเคราะห์รายทาง ประโยคเพลง จำแนกความเหมือน ความต่างและความสัมพันธ์กัน

ผลการวิจัยพบว่า เพลงสาธุการเป็นเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูง ใช้เป็นเพลงฝึกหัดฆ้องวงใหญ่
 เป็นเพลงแรก ท่วงทำนองอิสระอำนวยให้นักดนตรีพัฒนาทำนองและการใช้มือฆ้อง ทำให้ปัจจุบัน
 มีทางอยู่หลายทาง มีหน้าทับเฉพาะเท่าเพลงบรรเลงโดยตะ โพนไทย โครงสร้างเพลงมีลักษณะ
 รูปแบบ ABAC โดยส่วน C มีชื่อเฉพาะว่า สาธุการเทียวน้อยหรือพระเจ้าเปิดโลก

นอกจากรูปแบบของการใช้มือฆ้องแล้วยังมีโครงสร้างของทำนองเพลงภาษาในดนตรีไทย
 ซึ่ง อรรวรรณ บรรจงศิลป์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์โครงสร้างของ
 ทำนองเพลงภาษาในดนตรีไทย จากตัวอย่างเพลงอัตรา 2 ชั้น จำนวน 6 ลำเนียง ภาษาละ 20 เพลง
 โดยใช้แนวการวิเคราะห์ 4 ประเด็น ได้แก่ บันไดเสียง เสียงจบของเพลง รูปแบบการลงจบของ
 เพลงและการดำเนินของเสียงลูกตกหน้าทับ

ผลการวิจัยพบว่า เพลงลำเนียงจีนและลาว ใช้บันไดเสียงแบบ 5 เสียง และ 6 เสียง
 โดยมีเสียงช่วยบางเพลง ในเรื่องเสียงจบของเพลงแต่ละภาษาสามารถใช้ได้หลายเสียง แต่จะเลือก
 ใช้เสียงมากเพียง 1 เสียง เรื่องรูปแบบการลงจบของเพลงแต่ละภาษา ไม่พบว่ามีรูปแบบใดแสดง
 ลักษณะเฉพาะของการลงจบอย่างเด่นชัด ส่วนเรื่องของการดำเนินของเสียงลูกตกหน้าทับ
 แต่ละภาษามีกฎเกณฑ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง นอกจากนี้ พุทธะ ฌ บางช้าง (2541)
 ได้ทำการวิเคราะห์เพลงมอญในพิธีศพ ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า

1. การแบ่งทำนองของเพลงมอญ มีการแบ่งออกเป็นประโยคเพลง และท่อนเพลง
 ในส่วนที่ใหญ่ขึ้น

2. บันไดเสียงของเพลงมอญทั้ง 4 เพลงมีบันไดเสียงที่แตกต่างกันคือ

- 2.1 เพลงประจำวัด ใช้บันไดเสียง ฟา, โด และซอล เป็นหลัก
- 2.2 เพลงประจำบ้าน ใช้บันไดเสียง ฟาและโด เป็นหลัก
- 2.3 เพลงเชิญผี ใช้บันไดเสียง โดและฟา เป็นหลัก
- 2.4 เพลงยกศพ ใช้บันไดเสียง โดและที เป็นหลัก

3. วรรณคดีและเพลงลูกตกของเพลงมอญที่พบส่วนใหญ่จะเปลี่ยนตามบันไดเสียงของบทเพลงทำให้เกิดสำเนียงที่แตกต่างกันออกไปจากเพลงไทย

4. รูปแบบทำนองของเพลงมอญมีการใช้เสียงหลัก 5 เสียง คือ โค, เร, มี, ซอล, ลา และใช้เสียงฟา และเสียงที เป็นเสียงรอง หรือเสียงจรเพื่อบ่งบอกสำเนียงมอญ

5. รูปแบบจังหวะของเพลงมอญจะมีกระสวนของบทเพลงในทำนองขึ้นเพลงและจบเพลงคล้ายคลึงกับในท่อน

การบรรเลงดนตรีไทยนั้นมีตั้งแต่ขั้นพื้นฐานจนถึงขั้นจะต้องใช้สลับซับซ้อนในการบรรเลงมากตามลำดับ มีเพลงอยู่ประเภทหนึ่งที่จะต้องใช้ความสามารถในการบรรเลงและเทคนิคระดับสูงคือการบรรเลงเพลงเดี่ยว ซึ่ง จำคม พรประสิทธิ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลงานเพลงเดี่ยวจะเข้ของคุณครูละเมียด จิตตเสวี โดยศึกษาจากผลงานการบรรเลงเดี่ยวจะเข้ 3 เพลง คือ เพลงเดี่ยวลาวแพน เพลงเดี่ยวสุดสงวน 3 ชั้น และเพลงเดี่ยวฉิ่งดวงพระธาตุออกเพลงคางคกปากสระ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะเพลงเดี่ยวของคุณครูละเมียดสามารถใช้ลักษณะการคิด “ทึ่งนอย” ได้อย่างเหมาะสม เสียงจะเข้มีความชัดเจนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ การปรากฏความเข้มของกลวิธีพิเศษในเพลงเดี่ยวมีส่วนที่พอเหมาะ ลักษณะการดำเนินทำนองหรือกลอนเพลงยึดโครงของทำนองหลักควบคู่อย่างสม่ำเสมอ เป็นลักษณะที่แตกต่างจากศิลปินอื่น ผลการประพันธ์เพลงลาวแพนเพื่อฟ้อนแพน มีลักษณะสอดคล้องสัมพันธ์ระหว่างทางเพลงกับทำนองอย่างยอดเยี่ยม ลักษณะนิสัยครอบครัว ความสมบูรณ์ทางการศึกษาและชีวิตการทำงาน ทำให้ครูประสบความสำเร็จในการเป็นศิลปิน นอกจากนี้ วิทยา ศรีผ่อง (2541 : 84-85) ได้ทำการวิจัย ลักษณะของเพลงเดี่ยวพบว่า เพลงเดี่ยวนั้นเป็นเพลงที่ต้องใช้ขีดความสามารถระดับสูง ผู้บรรเลงต้องมีพลังกำลังเพียงพอ ประกอบกับต้องใช้สติปัญญาและปฏิภาณไหวพริบมากเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นเพลงที่ใช้ประกวดประชันกันมาตั้งแต่โบราณ สามารถเรียกได้ว่าเป็นเพลงที่ใช้ “อวดฝีมือ” ของผู้บรรเลงได้อย่างดี ทั้งนี้องค์ประกอบที่ว่าด้วยคุณลักษณะของความเป็นเพลงเดี่ยว สามารถพิจารณาได้ดังนี้

1. เป็นเพลงที่มีเนื้อหาซับซ้อนมาก
2. เป็นเพลงที่มีรายละเอียดมาก
3. เป็นเพลงที่ใช้เทคนิคในการบรรเลงมาก
4. เป็นเพลงที่มีความยาวมาก (เพลงเดี่ยวกราวโน)
5. เป็นเพลงที่ใช้ขีดความสามารถสูง
6. เป็นเพลงที่ผู้บรรเลงต้องใช้ปฏิภาณไหวพริบ ความเฉลียวฉลาดในการบรรเลงสูง
7. เป็นเพลงที่ใช้หลักวิชาการบรรเลงประเภทเพลงเดี่ยวสูง
8. เป็นเพลงที่ผู้บรรเลงต้องใช้สมาธิ ความจำ ความอดทน ความแม่นยำสูง

9. เป็นเพลงที่ผู้ประพันธ์ทางเดียวใช้สติปัญญาในการประพันธ์ทางเดียวสูง
10. เป็นเพลงที่ผู้บรรเลงต้องรู้จักหลักสุนทรียศาสตร์ในการบรรเลงทางเดียวสูง
11. เป็นเพลงที่ผู้บรรเลงต้องใช้พลังกำลังมาก
12. เป็นเพลงที่มีความยากลำบากในการบรรเลงมาก

จากองค์ประกอบในลักษณะเพลงเดี่ยวข้างต้นอาจกล่าวได้ว่าเพลงเดี่ยวสามารถวัดระดับและขีดความสามารถของผู้บรรเลงได้อย่างดี ประกอบกับให้ผลแสดงถึงการแพ้-ชนะ ในการประชันขันแข่งได้อีกประการหนึ่ง ดังนั้นผู้บรรเลงต้องมีความพร้อมอย่างยิงจึงจะสามารถบรรเลงเพลงเดี่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในเรื่องเดี่ยวนี้นุญเชิด พิณพาทย์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเดี่ยวระนาดเอกเพลงกราวในทางครูประสงค์ พิณพาทย์ ผลจากการศึกษานั้นพบว่า

1. องค์ประกอบของเพลงเดี่ยวกราวใน 3 ชั้น ทางระนาดเอกนั้น นอกจากส่วนที่สำคัญที่เรียกว่าลูกโยนและเนื้อเพลงแล้ว ยังมีกลุ่มทำนอง ลูกนำ ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนกับลูกโยนและลูกจับ รวมองค์ประกอบของเพลงเดี่ยวกราวใน 3 ชั้นทางระนาดเอกได้ 14 กลุ่ม
2. การเปรียบเทียบทำนองทางฆ้องวงใหญ่กับทางเดี่ยวระนาดเอกเพลงกราวใน 3 ชั้น พบความสัมพันธ์ของวรรคเพลงและลูกตก ในส่วนที่เป็นทำนองโยน 6 กลุ่ม และในส่วนที่เป็นเนื้อเพลงกราวในพบว่า เสียงลูกตกของวรรคเพลงส่วนมากตกเสียงเดียวกันกับเสียงลูกตกทางฆ้องวงใหญ่ จะมีเพียงบางวรรคเพลงที่เสียงลูกตกต่างกัน แต่ไม่ทำให้ทำนองในกลุ่มต่างๆผิดเพี้ยนไป

สำหรับเพลงเดี่ยวกราวในทางฆ้องวงใหญ่ นิกร จันทศร (2540) ได้ทำการวิจัยเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงกราวใน 3 ชั้นทางครูสอน วงฆ้อง ผลจากการศึกษาพบว่า

1. ผลจากการบันทึกโน้ตสากลเพลงเดี่ยวกราวใน 3 ชั้น ทางครูสอน วงฆ้อง มีความยาวรวมกันทั้งสิ้น 873 ห้องเพลง ในอัตราจังหวะ 2/4
2. ผลจากการวิเคราะห์รูปแบบ พบว่าเพลงเดี่ยวกราวใน มีส่วนประกอบสำคัญที่เรียกว่าลูกโยนและเนื้อเพลง ลูกโยนมีทั้งสิ้น 7 โยน ส่วนเนื้อเพลงแบ่งเป็น 2 ท่อน
3. ผลจากการวิเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในทำนองส่วนที่เป็นลูกโยน พบว่ามีการใช้เทคนิคพิเศษเหมือนที่พบในเพลงเดี่ยวอื่นๆ แต่ลูกโยนเมื่อรวมกันจะมีความยาวมากกว่าเพลงเดี่ยวอื่นๆเป็นอันมาก อีกทั้งลูกโยนมีความสลับซับซ้อนมาก
4. ผลการวิเคราะห์เทคนิคการสร้างทำนองที่เป็นเนื้อเพลง พบว่า เนื้อเพลงเดี่ยวกราวใน 3 ชั้น ผู้ประพันธ์ได้ขยายจากเพลงกราวในสองชั้น โดยใช้เทคนิคตามหลักการยึดและขยายของเพลงไทย

เอกสารตำราทางวิชาการ

ปัญญา รุ่งเรือง (2533 : 126) กล่าวถึง “มนุษย์มีความแตกต่างกันในด้านชาติพันธุ์ซึ่งเป็นไปตามกำเนิดของมนุษย์ที่ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและแตกต่างกันในด้วยวัฒนธรรม ซึ่งมีพื้นฐานมาจาก สภาพภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ พืชพันธุ์ธรรมชาติ ที่เป็นตัวกำหนดความเป็นอยู่ การทำมาหากิน การแต่งกาย และเป็นพื้นฐานต่อแนวความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมด้านต่างๆ ของมนุษย์ก่อให้เกิดเอกลักษณ์ประจำถิ่นของมนุษย์แต่ละแห่ง” และกล่าวถึงระบบเสียงดนตรีไทย โดยใช้หลักการแบ่งช่วงเสียงเปรียบเทียบกับระบบเสียงไทยกับระบบสากล ในเรื่องการดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย ซึ่งสังัด ภูเขาทอง (2532) เขียนหนังสือการดนตรีไทยและการเข้าสู่ดนตรีไทย โดยมุ่งเน้นถึงแนวทางการศึกษาวิชาดนตรีไทยทางวิชาการ คือศาสตร์ที่เคียงคู่กันไปกับศิลปะและยังให้แนวคิด ในด้านประวัติศาสตร์ศิลปะ คติชนวิทยา สังคมวิทยา และมานุษยวิทยา เป็นต้น ในด้านศิลปะกล่าวว่า ดนตรีเป็นศิลปะบริสุทธิ์ (Pure Art) มีคุณค่าทางสุนทรีย์จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีงาม ไพเราะ และดนตรียังสามารถชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมของมนุษย์สังคมนั้นๆด้วยในเรื่องเดียวกันนี้ วิภา คงคากุล (2537 : 8) กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์กับดนตรีว่า “ดนตรี คือ ศิลปะอย่างหนึ่งและเป็นผลที่เกิดจากความต้องการของมนุษย์ที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ของเขาออกมาเป็นสัญลักษณ์ ดนตรีเป็นหนึ่งในความรู้ประสบการณ์ในชีวิตของมนุษย์ ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับความรู้สึกต่างๆ เหล่านี้อาจเกิดขึ้นเองก็ได้ บางครั้งอาจจะเป็นความรู้สึกลึกซึ้งสนุกสนาน ดึงเครียด เศร้า กลัว ความพอใจ ความรู้สึกต่อต้านหรือเจ็บปวด สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ติดตัวมากับมนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ในยุคใดก็ตาม และเมื่อมีความรู้สึกเหล่านี้มนุษย์ก็พยายามแสดงออก ดนตรีเกิดจากการแสดงออกด้วยความรู้สึกต่างๆเหล่านั้น” นอกจากนี้ กาญจนา อิทรสุวานนท์ (2530 : 7) กล่าวว่า “ดนตรีเป็นมรดกของวัฒนธรรมที่รับใช้สังคมมนุษย์ทุกชาติ ทุกภาษา และทุกชนชั้น ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ในความเชื่อทางสังคมศาสตร์ มนุษย์ยังกำหนดให้ดนตรีเป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนกับพระเจ้า เช่นดนตรีทางพิธีกรรมทางศาสนาของตะวันตก และดนตรีในความเชื่อในพิธีไหว้ครูของชาวไทย” ดนตรีได้ช่วยผ่อนคลายความเครียดให้แก่มนุษย์ซึ่งมนตรี ภูงาม (2530 : 7) ได้กล่าวในหนังสือสังคมวิทยาว่า “ดนตรีเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ช่วยให้มนุษย์มีความสนุกสนานรื่นเริงใจ ช่วยผ่อนคลายความเครียดได้บ้างขณะมีลักษณะคล้ายไอศกรีมหวานหนึ่งที่สามารให้คนไข้ที่ป่วยทางใจมีอาการดีขึ้น ดนตรีมีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย อาจเกี่ยวข้องในรูปแบบของการบันเทิงโดยตรง เกี่ยวข้องโดยขนบธรรมเนียมประเพณี และโดยลักษณะอื่นๆทุกคนยอมรับว่าดนตรีเป็นสิ่งที่มิใช่ประโยชน์ เป็นปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่งที่ขาดเสียมิได้”

ในเรื่องความสำคัญของดนตรี ประทีป เล้ารัตนอารีย์ (2538) ได้เขียนบทความเรื่อง “ดนตรีมีคุณค่าทุกอย่างไป” ซึ่งกล่าวถึงคุณประโยชน์อันเอนกอนันต์ของดนตรีตามสภาพ จากอดีตถึงปัจจุบันว่า ดนตรีเพื่อการขับกล่อม เพื่อการทำงาน เพื่อปลุกใจ เพื่อศาสนา เพื่อความพร้อมเพรียงทางทหาร เพื่อการพรรณนา เพื่อประกอบการแสดง และที่เป็นปัจจุบันที่สุด ก็ดนตรีเพื่อการบำบัด ในเรื่องของดนตรีไทย พูนพิศ อมาตยกุล (2529) เขียนหนังสือดนตรีวิจักษ์ เป็นหนังสือความรู้เกี่ยวกับดนตรีไทยเพื่อความชื่นชม โดยกล่าวถึงสำเนียงหรือทางของเพลงไทยพร้อมทั้งยกตัวอย่างเพลงของสำเนียงต่างๆ เช่น เพลงสำเนียงแขก สำเนียงเขมร สำเนียงพม่า สำเนียงมอญ สำเนียงลาว เป็นต้น และอธิบายว่าทุกๆ เพลงเป็นเพลงของไทยแท้ๆ แต่เราประดิษฐ์ขึ้นให้มีสำเนียงแตกต่างกันออกไป อุปมาเหมือนเสียงพูด หรือภาษาพูดที่มีหลายสำเนียง หลายภาษา มิได้หมายความว่าเราเอาเพลงของชาตินั้นมา

ดนตรีในแต่ละชาติจะมี Form ที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์อาศัยอยู่ ซึ่งสมชาย รัตมี (2539 : 10) กล่าวว่า iva คำว่า Form มีการเรียกศัพท์ ภาษาไทยว่ารูปแบบ มีความหมายถึงรูปแบบการวางทิศทาง การดำเนินทำนอง ของเพลงให้เหมาะสมลงตัวเป็นไปด้วยความราบรื่นเรียบร้อย เรื่องราวให้เกิดความรู้สึกทางอารมณ์และมีความไพเราะขึ้นมา โดยทั่วไปนั้นเพลงสมัยนิยมมักใช้รูปแบบทวิบท (Binary Form) คือมีจำนวนท่อนที่แตกต่างกันเพียง 2 ท่อนทั้งนี้เพราะเพลงสมัยนิยมนั้นต้องการลักษณะที่จดจำได้ง่ายร้องได้ง่าย ฟังง่าย เป็นหลักการสร้างเพลง ในการศึกษาของเบญจรงค์ กุลสุ (2539 : 36) ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบ (Form) เป็นการจัดสัดส่วนใน เพลงให้เป็นท่อนหรือเป็นตอนโดยกำหนดให้แต่ละตอนมีความยาวเท่าๆ กันมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. แบบเอกบท (Unitary or One Part Form) เป็นเพลงทำนองเดียว
2. แบบทวิบท (Binary or Two Part Form) เป็นการกำหนดท่อนเพลง ออกเป็นส่วนใหญ่ๆ ได้เป็น 2 ตอน เช่น A : B หรือ AA : BB
3. แบบตรีบท (Ternary or Three Part Form) เป็นเพลงที่แบ่งออกได้เป็น 3 ตอน สำหรับ ตอนที่ 1 และ 3 ทำนองจะเหมือนกัน ส่วนในตอนที่ 2 จะเป็นทำนองที่มีความแตกต่างไปจากตอนที่ 1 และ 3 เช่น A : B : A หรือ AA : BB : AA

ในเรื่องทำนองเดียวกันนี้ มานพ วิสุทธิแพทย์ (2533) ได้กล่าวถึงบันไดเสียงของเพลงไทย ในหนังสือที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษาครั้งที่ 22 ไว้ว่า เพลงไทยเป็นเพลงในบันไดเสียง 5 เสียง โดยเสียงทั้ง 5 เสียง ประกอบด้วย 3 เสียงเรียงติดกันแล้วข้าม 1 เสียง และมีอีก 2 เสียงเรียงติดกัน จากนั้นข้ามอีก 1 เสียง แล้วจะเป็น 3 เสียงเรียงติดกันอีกเป็นเช่นนี้เรื่อยไป โดยเสียงที่ต่ำที่สุดในกลุ่มโน้ต 3 ตัว ที่เรียงติดกันนั้นเป็นขั้นที่ 1 ของบันไดเสียงแล้วเสียงอื่นๆ ก็เรียงไปตามลำดับขั้น

เสียงชั้นที่ 1 2 3 5 และ 6 เป็นเสียงหลัก เสียงชั้นที่ 4 และ 7 เป็นเสียงรองหรือเสียงประกอบ นอก
จากนี้ มานพ วิสุทธิแพทย์ ยังได้กล่าวถึงวรรคเพลงและลูกตกของเพลงไทยว่าวรรคเพลงของเพลง
ไทยมีความยาวเท่ากับ 4 ห้องเพลงไทย และโน้ตเสียงสุดท้ายของวรรคเพลงซึ่งเป็นเสียงสำคัญนั้น
เรียกว่า ลูกตก นอกจากนี้สังัด ภูเขาทอง (2532 : 102) ได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักเกณฑ์ใน
การเคลื่อนย้ายบันไดเสียง (Key) เพลงไทยส่วนมากมักใช้เพียงบันไดเสียงเดียวสำหรับการเคลื่อน
ทำนองของเพลง ส่วนเพลงเดี่ยวกราวในจะเปลี่ยนบันไดเสียงกันที่ลูกโยน คือ เริ่มต้นก็มีการโยน
ด้วยเสียง “โด” ต่อไปที่โยนด้วยเสียง “เร” หลังจากนั้นก็โยนด้วยเสียง “มิ” แล้วก็โยนด้วยเสียง
“ลา” จบแล้วโยนด้วยเสียง “ฟา” จากนั้นจะลดเสียงลงมาที่เสียง “โด”

ยังมีเพลงอีกประเภทหนึ่งที่สามารถบ่งบอกถึงภาษาจีน เขมร ตลุงและพม่าซึ่ง อุทิศ นาค
สวัสดิ์ (2512) ได้กล่าวถึงเพลงออกภาษาในหนังสือทฤษฎีและการปฏิบัติดนตรีไทย(ภาค 1) โดย
กล่าวถึงลักษณะและการจัดชุดเพลงออกภาษาไว้ว่าเพลงออกภาษานี้เป็นเพลงชุดเดียวกับเพลงทำ
เครื่องหรือเพลงลูกบท แต่แทนที่จะเอาเพลงในภาษาใดภาษาหนึ่งรวมเข้าเป็นชุดละภาษา ก็เอา
เพลงหลายๆภาษามารวมกันเข้าเป็นชุดเดียวกัน เพลงเหล่านี้อาจเป็นเพลงดั้งเดิมของภาษานั้น
จริงๆก็ได้ ส่วนการเรียงลำดับว่าจะเอาเพลงภาษาใดขึ้นก่อนหลังนั้นก็แล้วแต่ผู้เรียบเรียงจะจัดให้ฟัง
ได้กระชับกระเฉงและไพเราะเป็นสำคัญแบบแผนที่โบราณท่านจัดไว้นี้มีแต่เฉพาะตอนต้น 4
ภาษาคือ จีน เขมร ตลุงและพม่าเท่านั้น หมายความว่าถ้าใครจะออกภาษาก็ต้องออก 4 ภาษานี้
ก่อนแล้วจึงเรียกภาษาอื่นมาเรียงลำดับต่อไปตามที่เห็นว่าเหมาะสม ในเรื่องเดียวกันนี้สังัด ภูเข
าทอง (2532) ได้กล่าวถึงเพลงภาษาในหนังสือการดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย โดยกล่าวถึง
ปฏิภาณ ไหวพริบ และเน้นถึงที่มาของเพลงภาษาว่าการบรรเลงออกภาษาในดนตรีเป็นแนว
กำหนดในการบรรเลงดนตรีไทยอย่างหนึ่ง นอกจากจะทำให้เกิดความสนุกสนานต่อการฟังแล้ว ยัง
เป็นการแสดงออกถึงความสามารถของนักดนตรีอีกด้วย คล้ายกับการออกทางเครื่อง แต่การออก
ภาษาถือว่ามีค่าสำคัญกว่าการออกทางเครื่องเพราะเป็นการแสดงภูมิปัญญาและความสามารถ
อย่างแท้จริง การออกภาษานั้นเดิมคงเกาะติดอยู่กับการแสดงละคร เฉพาะอย่างยิ่งละครนอก เมื่อ
เป็นเช่นนี้ตัวภาษาต่างๆก็จะต้องเจรจาด้วยสำเนียงภาษานั้นๆและเมื่อมีบทร้องก็จะต้องมีทำนอง
เพลงไปตามภาษานั้นๆด้วย คนตรีที่เข้ามาที่หลังก็ต้องสร้างทำนองบรรเลงให้กลมกลืนกับบทร้อง
จึงเกิดเป็นเพลงภาษาที่มีทำนองร้อง-รับขึ้น หรืออาจมองเพลงภาษาในแง่ของเพลงที่ติดมากับคนตรี
ด้วยกัน โดยนักดนตรีประดิษฐ์คิดทำนองเลียนภาษาสำเนียงต่างๆ เพื่อใช้บรรเลงในวงดนตรีทั่วไป
ก็อาจเป็นได้ นอกจากนี้ อุดม อรุณรัตน์ (2526) คุริยางคดนตรีของไทยเรานั้น มีลักษณะเฉพาะที่
เป็นของตนเองมีการดัดแปลงแก้ไขมาโดยตลอด และได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมชาติต่างๆ มา
ประสมประสานกับวัฒนธรรมทางด้านคุริยางคดนตรีไทย ได้รับเอาวัฒนธรรมเหล่านั้นมาดัดแปลง

ปรับปรุงให้เข้ากับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมไทยแล้วนำมาใช้จนเกิดวัฒนธรรมดนตรีอย่างภาคภูมิใจ ซึ่ง อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2530) ศิลปะแห่งการดนตรีไทยนั้น นับได้ว่าเจริญรุ่งเรืองมานาน แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ชาวไทยมีน้อยนักที่จะเข้าถึงดนตรีไทย และเข้าใจในคุณค่าอันล้ำเลิศ ทั้งนี้ได้อธิบายถึง มาตรฐานเสียงดนตรีไทย ระดับเสียงดนตรีไทย เทคนิคการบรรเลงเพลงดนตรีไทย หน้าทับ อัตราของเพลงไทย การแบ่งวรรคตอนของเพลงไทย นอกจากนั้น มานพ วิสุทธิแพทย์ (2533) ได้เสนอแนวการวิเคราะห์ ในหนังสือวิชาดนตรีไทย โดยให้ศึกษาทำนองหลักในประเด็น บันไดเสียง, ลูกตก, รูปแบบของทำนองและจังหวะเพลงทางพื้นและทางบังคับ, การวิเคราะห์แนวเสียงประสานของมือฆ้อง, วิเคราะห์การแปรทำนอง และวิเคราะห์จังหวะ ประกอบด้วยจังหวะสามัญ จังหวะฉิ่งและจังหวะหน้าทับ

การบรรเลงเพลงเดี่ยวผู้บรรเลงจะต้องใช้ความสามารถในการบรรเลงเครื่องดนตรีชนิดนั้นให้ได้ตามที่ครูผู้แต่งได้ประดิษฐ์ไว้ให้มากที่สุดซึ่ง อาจารย์มนตรี ตราโมท (2538 : 32) ได้กล่าวถึงการบรรเลงเพลงเดี่ยวไว้ว่า การบรรเลงเพลงเดี่ยวหมายถึงการบรรเลงเพลงอย่างหนึ่งที่ใช้เครื่องดนตรีดำเนินทำนอง เช่น ระนาด ฆ้องวง ซอ จะเข้ บรรเลงอย่างเดี่ยว อาจมีเครื่องประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่ง ฉาบ โหม่ง โทน-ร่ำมะนา สองหน้า หรือกลองแขก บรรเลงไปด้วยกันก็ได้ มีความประสงค์อยู่ 3 ประการคือ

1. เพื่ออวดทาง คือวิธีดำเนินทำนองของเครื่องดนตรีชนิดนั้นตามที่รู้ได้ตกแต่งขึ้นไว้อย่างไพเราะและวิจิตรพิสดารสมที่บรรเลงอวดได้
2. เพื่ออวดความแม่นยำ จดจำทำนอง เม็ดพยางค์ และวิธีการที่ครูผู้แต่งได้ประดิษฐ์ไว้นั้นอย่างถ่องถ้วนทุกประการของการบรรเลง
3. เพื่ออวดฝีมือ ผู้บรรเลงมีความสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีชนิดนั้นๆ ได้ตามที่ครูผู้แต่งได้ประดิษฐ์ไว้ ไม่ว่าจะโศลกโพนหรือพลิกแพลงเพียงใดก็สามารถทำได้ถูกต้องคล่องแคล่วไม่มีบกพร่อง

ในการบรรเลงเพลงเดี่ยว เพลงที่นิยมมาประดิษฐ์เป็นเพลงเดี่ยวนั้นส่วนใหญ่เป็นเพลงในอัตราจังหวะ 3 ชั้น หรือเพลงเถาที่เป็นเพลงประเภทหน้าทับปรบไก่ และหน้าทับสองไม้ เช่น เพลงทะแย เพลงนกขมิ้น เพลงพญาโศก เพลงแขกมอญ เพลงสารถิ เพลงลาวแพน เพลงทยอยเดี่ยว ฯลฯ แต่มีการนำเอาเพลงหน้าพาทย์มาประดิษฐ์เป็นเพลงเดี่ยวด้วยเช่นกัน คือ เพลงเชิดนอก และเพลงกราวใน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

¹ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยการรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัย เอกสาร ตำราต่างๆ และจากวิดีโอ เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพครั้งนี้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ จึงแบ่งขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทฤษฎีดนตรีไทย ทำนองหลักและทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ 3 ชั้น จากสำนักงานหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, หอวิทยะบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หอสมุดมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยศิลปากร, หอสมุดแห่งชาติ ฯลฯ

1.2 บันทึกวิดิทัศน์ทำนองหลักเพลงแขกมอญ 3 ชั้นทางกรมศิลปากรบรรเลงโดย นายเอนก อาจมั่งกร

1.3 บันทึกวิดิทัศน์ทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ 3 ชั้น โดยใช้ทางและผู้บรรเลงดังต่อไปนี้

1.3.1 ทางหลวงประดิษฐ์ไพเราะ บรรเลงโดย ครูน้ำว่า ร่มโพธิ์ทอง

1.3.2 ทางครูสอน วงฆ้อง บรรเลงโดย ครูนิกร จันทศร

2. ขั้นศึกษาข้อมูล

2.1 นำข้อมูลจากการศึกษาข้อ 1.1 ทั้งหมดมาลำดับเนื้อหาสาระและจัดเป็นหมวดหมู่ตามความสำคัญ พร้อมเรียงขั้นตอนให้เป็นระเบียบอย่างต่อเนื่อง

2.2 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากวิดิทัศน์ในข้อ 1.2 และ 1.3 มาบันทึกเป็นโน้ตสากล

2.3 นำข้อมูลที่รวบรวมจากวิดิทัศน์ในข้อ 1.2 และ 1.3 มาศึกษาค้นคว้าดังนี้

2.3.1 ส่วนที่เป็นสำเนียงภาษาแขกและมอญ

2.3.2 ส่วนที่เป็นทำนองหลักกับทางเดี่ยวเพลงแขกมอญฆ้องวงใหญ่ 3 ชั้น

3. วิเคราะห์ขั้นตอนข้อมูล

ดำเนินการศึกษาในหัวข้อเรื่องต่อไปนี้

3.1 วิเคราะห์องค์ประกอบของทำนองหลักและทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ 3 ชั้นทางกรมศิลปากรในเรื่องของสำเนียงภาษาแขกและมอญ

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบทำนองหลักกับทางเดี่ยวของวงใหญ่เพลงแขกมอญ 3 ชั้น
โดยวิเคราะห์ในหัวข้อต่อไปนี้

- 3.2.1 ความสัมพันธ์ของวรรณเพลงและลูกคกในส่วนที่เป็นสำเนียงภาษา
- 3.2.2 ความสัมพันธ์ของวรรณเพลงและลูกคกในส่วนที่เป็นทำนองหลักและ
ทางเดี่ยว
- 3.2.3 บันไดเสียงในส่วนที่เป็นสำเนียงภาษาแขกและมอญ
- 3.2.4 บันไดเสียงในส่วนที่เป็นทำนองหลักและทางเดี่ยว
- 3.2.5 ทำนองที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียงกับบันไดเสียง

4. ขั้นสรุป

1. นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์
2. เรียบเรียงจัดทำบทสรุปผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล
3. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

วิเคราะห์สำเนียงภาษาแขกและภาษามอญเพลงแขกมอญ 3 ชั้น

ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้ ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสำเนียงภาษาแขกและภาษามอญ และเปรียบเทียบทำนองหลักกับทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ 3 ชั้นเป็นหลัก

จากการศึกษาย้อนหลังถึงทฤษฎีของสำเนียงภาษาแขกและมอญนั้นยังมิได้มีความชัดเจน เพียงแต่มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความเป็นอยู่และวัฒนธรรมทางดนตรีที่มีการผสมผสานกัน ดังจะยกตัวอย่างสำเนียงแขก, สำเนียงมอญ และสำเนียงไทยที่มีการผสมผสานวัฒนธรรมทางดนตรี ดังนี้

สำเนียงแขก ในดนตรีไทย จะใช้ทำนองเรียงเสียงซิคกันหรือบางครั้งใช้ในลักษณะเรียงเสียงสำนวนกลอนขึ้นลง เช่น เพลงแขกชาวอัคราชั้นเดียว เพลงแขกค้อยหม้ออัคราชั้นเดียว (ทางอ.มนตรี ตราโมท) หากพิจารณาถึงภาษาแขกที่ใช้พูด ในปัจจุบันแขก(อินเดีย) ค่อนข้างพูดเร็วเมื่อเปรียบเทียบกับทำนองดนตรีไทย สำเนียงแขกก็ค่อนข้างเร็วตามไปด้วย และถ้ามีผู้บรรเลงกลองแขก (คัวเมีย) ที่มีฝีมือดีๆ ก็จะเพิ่มรสชาติให้กับผู้ฟังมากขึ้น จังหวะในสำเนียงแขกนั้นมีความสนุกสนานเร้าใจมาก จะพบว่าครูผู้ประพันธ์เพลงไทยสำเนียงแขกใช้เสียงซิคซิคกัน นำมาเรียงร้อยเป็นกลอนเพลงอุปมาเหมือนภาษาพูดของแขก

หากวิเคราะห์วัฒนธรรมประเพณี ศิลปะด้านต่างๆของชนชาติแขกนั้น ศิลปะด้านนาฏศิลป์ของแขกจะเด่นชัดโดยใช้เท้า สันเท้า จมูกเท้า หน้าตา คิ้ว คาง เอว สะโพก หน้าท้อง ฯลฯ ในการเดินรำให้เข้ากับจังหวะกลองของชนชาติแขก(อินเดีย) และดนตรีที่ใช้ประกอบการเต้นก็มีความรวดเร็วเร้าใจ เมื่อผู้ประพันธ์เพลงไทยนำบทเพลงบางวรรค บางตอนของแขกมาประดิษฐ์ผสมผสานให้เข้ากับดนตรีไทยก็จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับดนตรีของชนชาติแขก ลักษณะของโน้ตสำเนียงแขกจะถี่ๆ เรียงซิคซิคกัน ขึ้น-ลง มีการใช้ประสานเสียงคู่ 4 และ สลับเสียงในแนวขึ้นและแนวลงบ้างตามลักษณะของสำนวนกลอน ดังนี้

เพลงแขกค้อยหม้อ ชั้นเดียว

เพลงแขกขาวชั้นเดียว

สำเนียงมอญ ในเพลงไทยพบอยู่เป็นอันมาก ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากชนชาติมอญกับชนชาติไทยนั้นมีถิ่นฐานภูมิประเทศการตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้ชิดกัน มีการผสมผสานของวัฒนธรรมทางด้านดนตรี ด้านประวัติศาสตร์ของชนชาติถูกพม่ารุกรานชนชาติมอญจนสิ้นชาติ ทั้งคนครีมอญภาษามอญ รำมอญ ประเพณีต่างๆของมอญ จนกระทั่งชนชาติมอญได้มีความผูกพัน มีครอบครัวกับคนไทย

สังเกตพบว่า เพลงไทยที่มีชื่อเป็นมอญอยู่หลายเพลงเช่น มอญดูดาว ฟ้อนมอญแขกมอญ แขกมอญบางช้าง แขกมอญบางขุนพรหม โหมโรงแขกมอญ เป็นต้น ในเพลงต่างๆ ที่กล่าวมานั้นมีสำเนียงมอญปะปนอยู่ ซึ่งสำเนียงมอญนั้นมีลักษณะของทำนองต่างๆจาวๆ มีการลัดจังหวะบ้าง เช่น เพลงมอญดูดาว เพลงแขกมอญอัตรา 3 ชั้น ทำนองส่วนท้ายของแต่ละท่อน ในส่วนที่ซ้ำทำนองกันระหว่างท่อน ทำนองส่วนมากจะเป็นสำเนียงมอญ หรือเพลงแขกมอญบางช้างอัตรา 3 ชั้น ท่อน 3 ในส่วนหัวของท่อน จะมีลักษณะสำนวนกลอนที่เป็นสำเนียงมอญ คล้ายคลึงกับเพลงแขกมอญอัตรา 3 ชั้น ท่อน 2 เป็นอันมาก

ในการบรรเลงเพลงที่มีสำนวนเป็นมอญจะต้องบรรเลงค่อนข้างช้า เนิบนาบ จึงจะเกิดความไพเราะ หากบรรเลงประกอบการแสดงการรำรำ เพลงมอญ 12 ภาษา ฟ้อนมอญ ฯลฯ ต้องบรรเลงค่อนข้างช้า ทำรำจึงจะอ่อนช้อย ลีลาท่าทาง ช่องไฟ สวยงาม เหมาะสมกับทำนองและทำรำ สำนวนเพลงก็ห่างๆ และใช้ตะโพนมอญตีหน้าทับมอญให้กลมกลืนกับทำนองสำเนียงมอญ ช่วยเพิ่มความไพเราะเป็นอย่างมาก

ในการวิเคราะห์สำเนียงภาษามอญ ควรเปรียบเทียบจากสำนวนกลอนของเพลงที่กล่าวมาแล้ว หรือจากบทเพลงมอญที่ใช้บรรเลงในวงปี่พาทย์มอญก็จะพบว่า ลูกฆ้องที่มีสำนวนมอญนั้นมีมากมาย เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนลูกตกของทำนองเพลงไทยกับลูกตกทำนองเพลงมอญ เปรียบเทียบทำนองที่ตรงกันและหาลูกตก มีข้ออื่น ๆ ต่อไป เปรียบเทียบทั้งสำนวนมอญและสำนวนไทยหลายๆเพลง จะพบว่าสำนวนมอญ หรือสำเนียงภาษามอญนั้นเป็นอย่างไร

พบที่ใดบ้างในบทเพลงไทยที่มีผู้ประพันธ์นำมาเรียบเรียงให้เห็นอยู่หลายเพลง ทั้งทำนองหลักและทำนองทางเดียวในเครื่องดนตรีไทยชนิดต่างๆ ดังตัวอย่างโน้ตสำเนียงมอญต่อไปนี้

เพลงโหมโรงแขกมอญ

เพลงประจำวัด

วิเคราะห์สำเนียงภาษามอญและภาษาแขก เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ทางกรมศิลปากร

ท่อน 1

วรรค 1

พบสำเนียงภาษามอญ ในส่วนของลูกทำอัตรา 3 ชั้น ครึ่งหลัง ในโน้ตห้อง 2-3 ลักษณะของสำนวนใช้เสียงที่เกิดจากคู่ 8 กลุ่มเสียงต่ำนำขึ้นมาก่อน และต่อด้วยตีแยกเสียงคู่ 4 กลุ่มเสียงตรงกลาง เพื่อเชื่อมกระสวนทำนองส่งไปหาคู่ 8 กลุ่มเสียงสูง จากนั้นใช้คู่ 8 ตีเรียงเสียงจากกลุ่มเสียงสูงมาหากลุ่มเสียงต่ำ มาจบสำนวนด้วยเสียงซอล

วรรค 7

เป็นสำเนียงภาษามอญเป็นการประพันธ์แบบซ้ำทำนอง ใช้คู่ 2 เป็นตัวบ่งบอกสำเนียงภาษาตอนท้ายวรรคใช้การบรรเลงแยกมือซ้าย-ขวา แล้วจบลงด้วยการบรรเลงเสียงที่ด้วยมือขวา

วรรค 8

เป็นลักษณะสำเนียงภาษามอญ มีการใช้วิธีการตีบังคับข้ามเสียง โดยการเริ่มตีบังคับมือขวา 2 เสียง เพื่อตกแต่งสำนวนให้มีความคมคายมากขึ้น คือเสียงมี เสียงเร ในกลุ่มเสียงสูง และรับการตีบังคับด้วยมือซ้ายเสียงเรต่ำ จากนั้นเป็นการตีแยกมือขวา-ซ้ายคู่ 5 จำนวน 2 ครั้ง คู่ 4 จำนวน 1 ครั้ง จากนั้นตีแบ่งมือซ้าย 2 ครั้งขวา 2

ครั้ง และจบสำนวนด้วยคู่ 4 ในการตีแยกมือคู่ 5 คู่ 4 นั้น เป็นการแยกเสียง
ประสานมือขวา-ซ้ายแบบสำเนียงภาษามอญ จะพบการใช้มือดังกล่าวในเพลงที่มี
สำเนียงภาษามอญเช่นเพลง แจกมอญ เพลง แจกมอญบางขุนพรหม เพลง
นารายณ์แปลงรูป เพลงโหมโรงแจกมอญ เป็นต้น

วรรค 9

เป็นลักษณะสำเนียงภาษามอญ มีการใช้มือฆ้องวงใหญ่ตีกลับมือขวา-ซ้ายจาก
เสียงสูงลงสู่เสียงต่ำ และมีการใช้คู่ประสานเสียงคู่ 2 โดยเสียงประสานอยู่มือขวา
เป็นประสานสออนแนวดำเนินทำนองหลักอยู่ที่มือซ้ายในกลุ่ม ซึ่งลักษณะสำนวน
ดังกล่าวเป็นกลุ่มสำนวนเล็กๆน้อยๆ จำนวน 4 กลุ่มเสียง และมือฆ้องวงใหญ่รูป
แบบเดียวกัน แต่กลุ่มเสียงชุดที่ 2 จะประสานเสียงคู่ 3 ในส่วนท้ายของสำนวน

นอกจากนั้นจะประสานเสียงคู่ 2 ในส่วนท้ายของสำนวนแต่ละชุด จนจบ
วรรค 10 ลักษณะสำนวนดังกล่าวที่เป็นสำเนียงภาษามอญชนิดเดียวกันนี้ อยู่ใน
เพลง แจกมอญบางขุนพรหม อังตรา 2 ชั้น ท่อน 2 หน้าทับที่ 3 และเพลง
นารายณ์แปลงรูป อังตรา 3 ชั้น เป็นต้น

หมายเหตุ ท่อน 2 และท่อน 3 พบสำเนียงภาษามอญ วรรค 7, 8, 9 เหมือนในท่อน 1 ส่วนวรรค
อื่นๆไม่พบ

วิเคราะห์ทำนองหลักและทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงแขกมอญ 3 ชั้น
ทางหลวงประดิษฐ์ไพเราะ

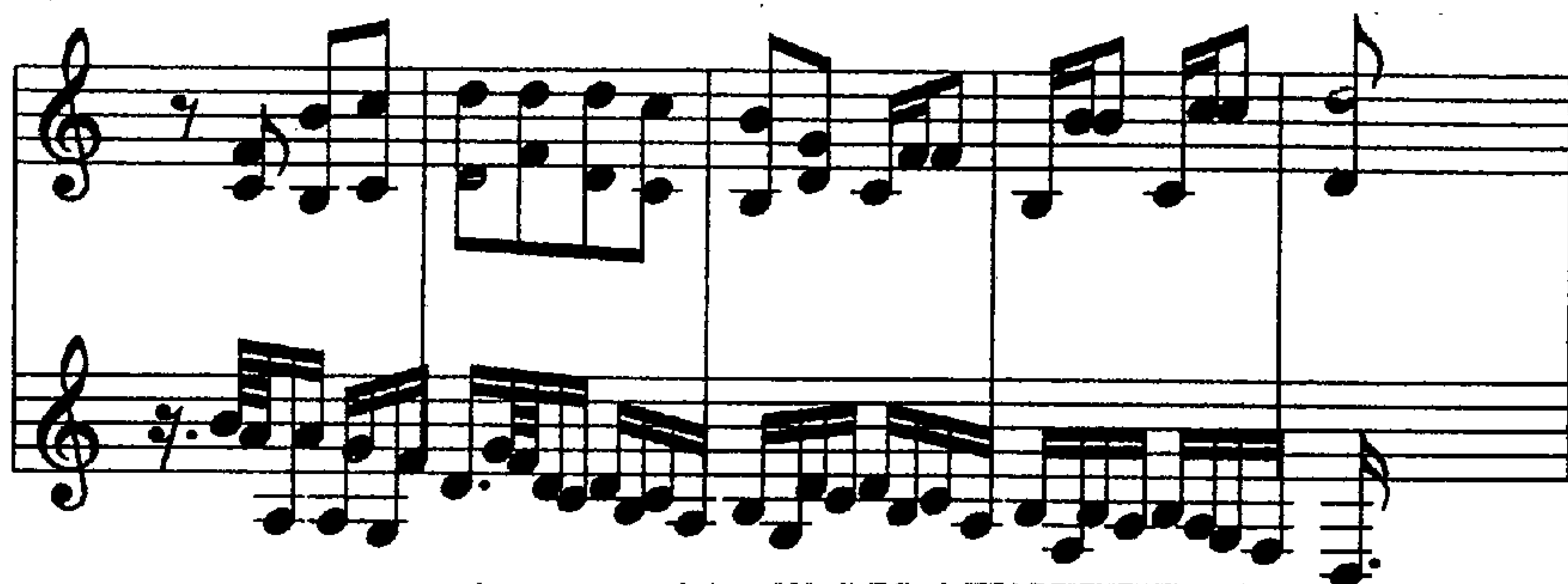
ใน 4 วรรคแรกนี้ เป็นการบรรเลงแบบฉายมือ มีลักษณะที่เกิดมาจากทำนองหลังเสมือนหนึ่งเป็นการ Intro ถือว่าเป็นความงามของศิลปะในการเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ ไม่ถือว่าการถูก-ผิด ขาด-เกิน ในการเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ การบรรเลงลักษณะนี้ ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของผู้แต่ง ที่ประดิษฐ์ทำนองให้สละสลวยงดงามในการบรรเลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่

ท่อน 1

ทำนองหลัก วรรค 1 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตลำดับที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงสูงกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตลำดับที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงต่ำกว่า
 สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟาคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 1 ถึงโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว
 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 3 เป็นลูกตกที่ 1 ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟาคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 3 ถึง
 โน้ตเสียงซอลคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 5 เป็นลูกตกที่ 2

ทางเดี่ยว วรรค 1 ในครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า
 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงเคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการ
 บรรเลงรูปแบบเดียวกันตลอดทั้งวรรค โดยการตีแยกมือขวา-ซ้าย เป็นชุดๆ เป็นการประพันธ์เพลง
 เดี่ยวที่มีความสัมพันธ์ของกันตลอดทั้งวรรค

ทำนองหลัก วรรค 2 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงกว่า ในโน้ตครั้งหลังเริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงกว่า ตัดส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โดคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 5 ถึงโน้ตเสียงที่คู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 7 เป็นลูกตกที่ 3 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอล+เรคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 7 ถึงโน้ตเสียงเรคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 9 เป็นลูกตกที่ 4

ทางเดี่ยว วรรค 2 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงเคลื่อนที่มาหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลังเริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า เป็นการสับัด 2 เสียง และแยกมือขวา-ซ้าย ตามด้วยสับัด 3 เสียงลง ตามด้วยการตีแยกมือซ้าย-ขวา จบด้วยการตีเรียงเสียงลงด้วยมือซ้าย

ทำนองหลัก วรรค 3 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงกว่า และในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่มาหาโน้ต

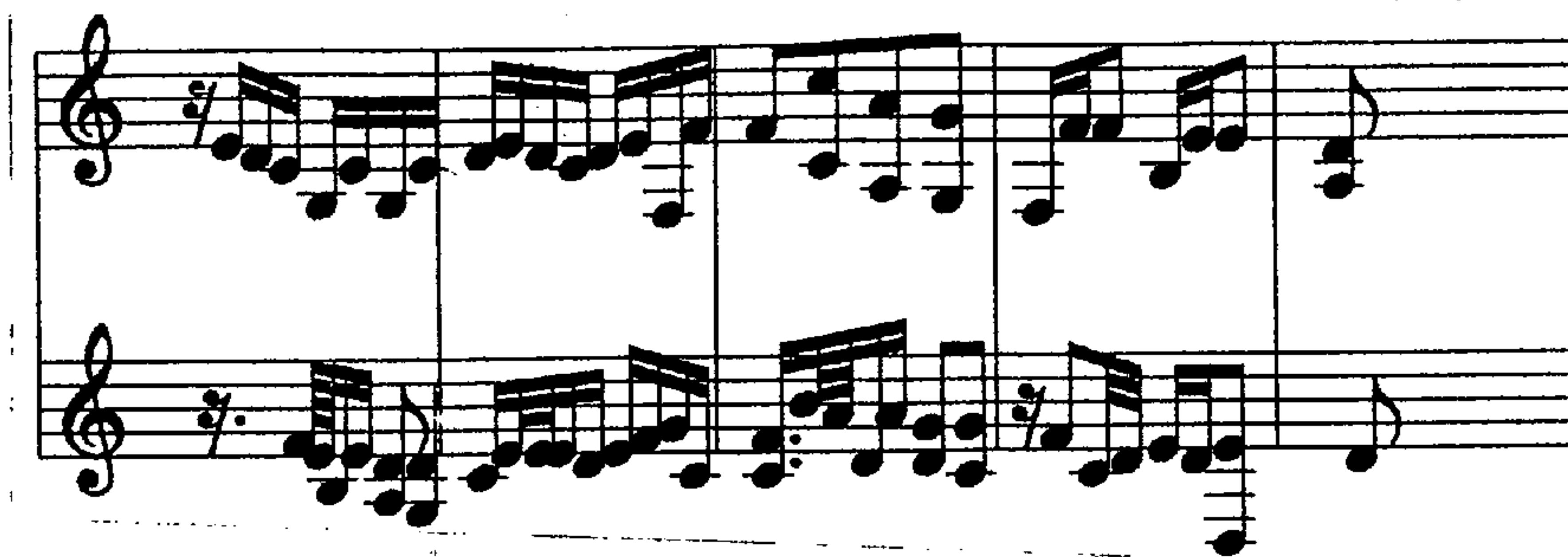
ที่มีกลุ่มเสียงต่ำกว่า ล้วนส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงเร+ลา 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 9 ถึงโน้ตเสียงซอล 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 11 เป็นลูกตกที่ 5 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 11 ถึงโน้ตเสียงโดเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 13 เป็นลูกตกที่ 6

ทางเดี่ยว วรรค 3 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการสลับ 2 เสียงลง แยกมือขวา-ซ้าย จำนวน 2 ครั้ง แล้วเปลี่ยนเสียงขึ้นอีก 2 กลุ่มโน้ต แล้วต่อด้วยการตีไล่เสียงลงในทำนองสัมผัสกันจนจบวรรค

ทำนองหลัก วรรค 4 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงสูงกว่า และในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงสูงกว่า ล้วนส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 13 ถึงโน้ตเสียงโดเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 15 เป็นลูกตกที่ 7 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงโด+ซอล 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 15 ถึงโน้ตเสียงฟา 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 17 เป็นลูกตกที่ 8

ทางเดี่ยว วรรค 4 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในห้องแรกเป็นการตีสัมผัสกับวรรคที่แล้ว ห้องที่ 2 มีการสลับ 3 เสียงลง เพื่อตกแต่งทำนองเพลง 2 ห้องหลังมีการใช้คู่ 2 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ

ทำนองหลัก วรรค 5 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงสูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำกว่า สักส่วน ลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงมีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 17 ถึง โน้ตเสียงฟาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 19 เป็นลูกตกที่ 9 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงโดคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 19 ถึง โน้ตเสียงเร+ลาคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 21 เป็นลูกตกที่ 10

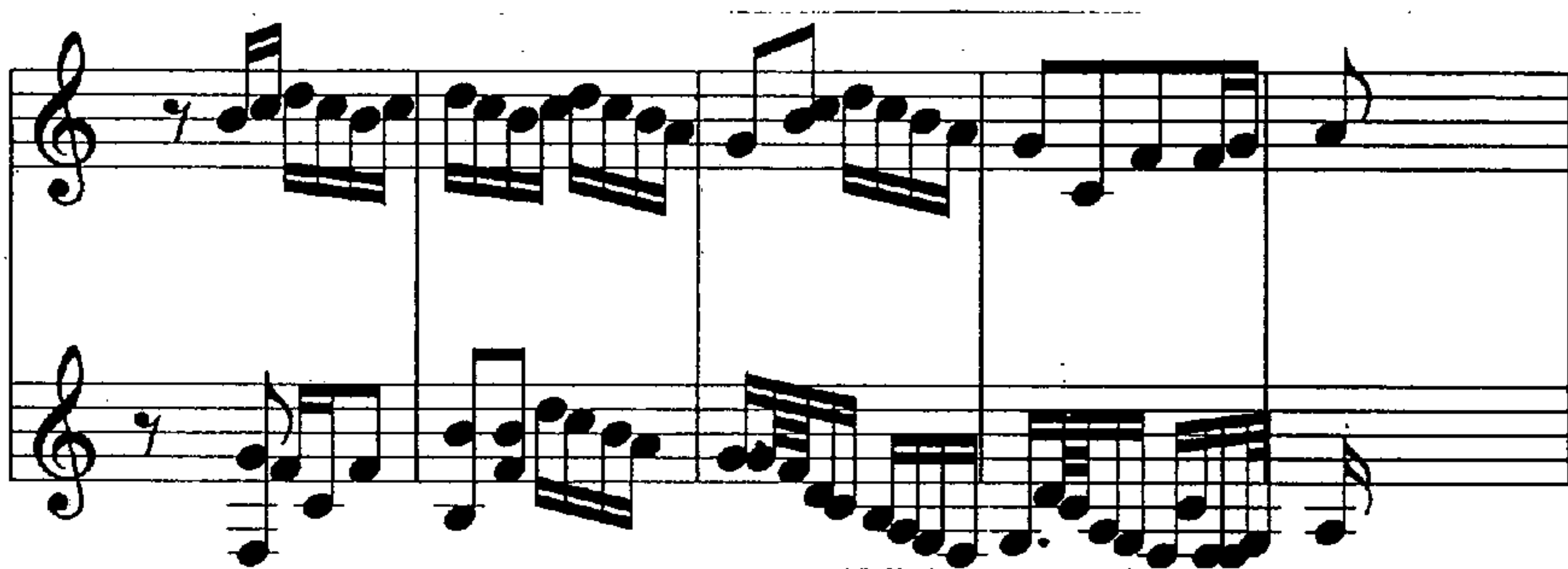
ทางเดี่ยว วรรค 5 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่าเริ่ม ด้วยการสับค้ำเสียงลง และใช้คู่ 4 คู่ 5 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ จบด้วยการสับค 3 เสียง ขึ้นแล้วใช้คู่ 10 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ

ทำนองหลัก วรรค 6 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงสูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำกว่า สักส่วน

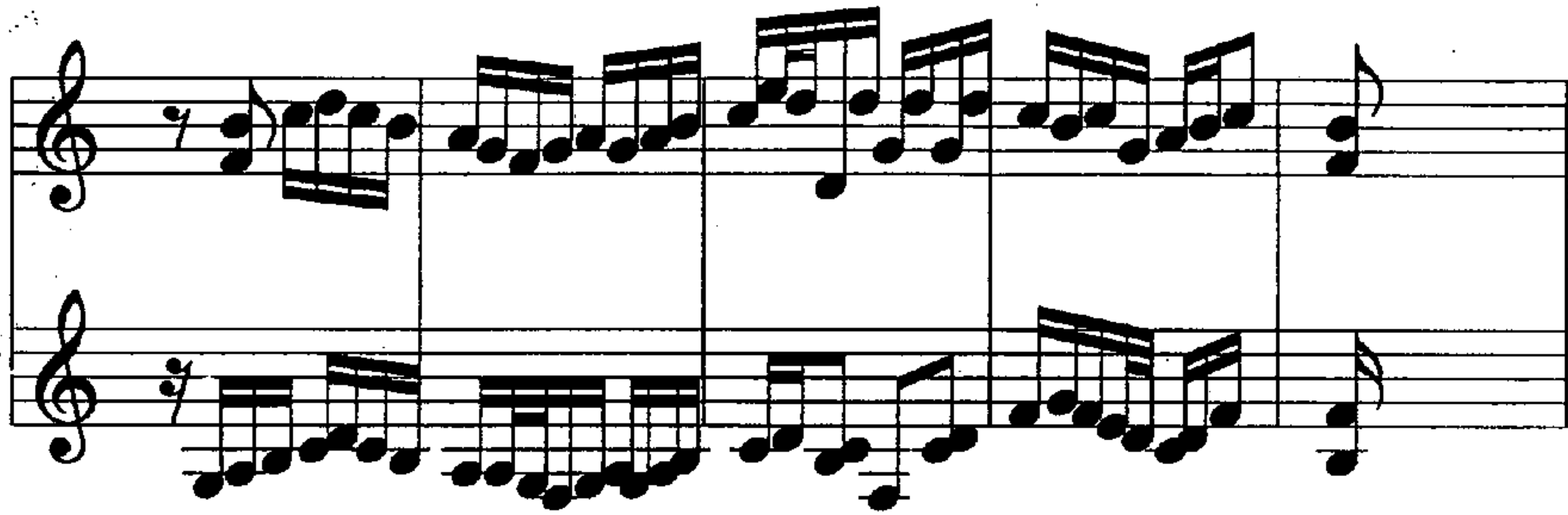
ลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 21 ถึงโน้ตเสียงเรอ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 23 เป็นลูกตกที่ 11 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงฟา+เรอ 6 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 23 ถึงโน้ตเสียงที่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 25 เป็นลูกตกที่ 12

ทางเดี่ยว วรรค 6 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า โดยการใช้เสียงประสานคู่ 2 ต่อด้วยการตีแยกมือขวา-ซ้าย และตกแต่งทำนองด้วยการสับคลง-ขึ้น ใช้คู่ 9 คู่ 11 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ

ทำนองหลัก วรรค 7 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงต่ำกว่า สักส่วน ลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงทีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 25 ถึงโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 27 เป็นลูกตกที่ 13 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงที+โด 2 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 27 ถึงโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 29 เป็นลูกตกที่ 14

ทางเดี่ยว วรรค 7 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า ในห้องแรกใช้คู่ 9 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ และมีการใช้การสับค 3 เสียงจากบนลงล่าง เป็นการไล่เสียง จำนวน 2 ชุด

ทำนองหลัก วรรค 8 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงสูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำกว่า สักส่วน ถูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงที่+ฟา 4 ถ้าดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 29 ถึงโน้ตเสียงโดเสียงเดียว ถ้าดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 31 เป็นลูกตกที่ 15 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงมีเสียงเดียว ถ้าดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 31 ถึงโน้ตเสียงที่+ฟา 4 ถ้าดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 33 เป็นลูกตกที่ 16

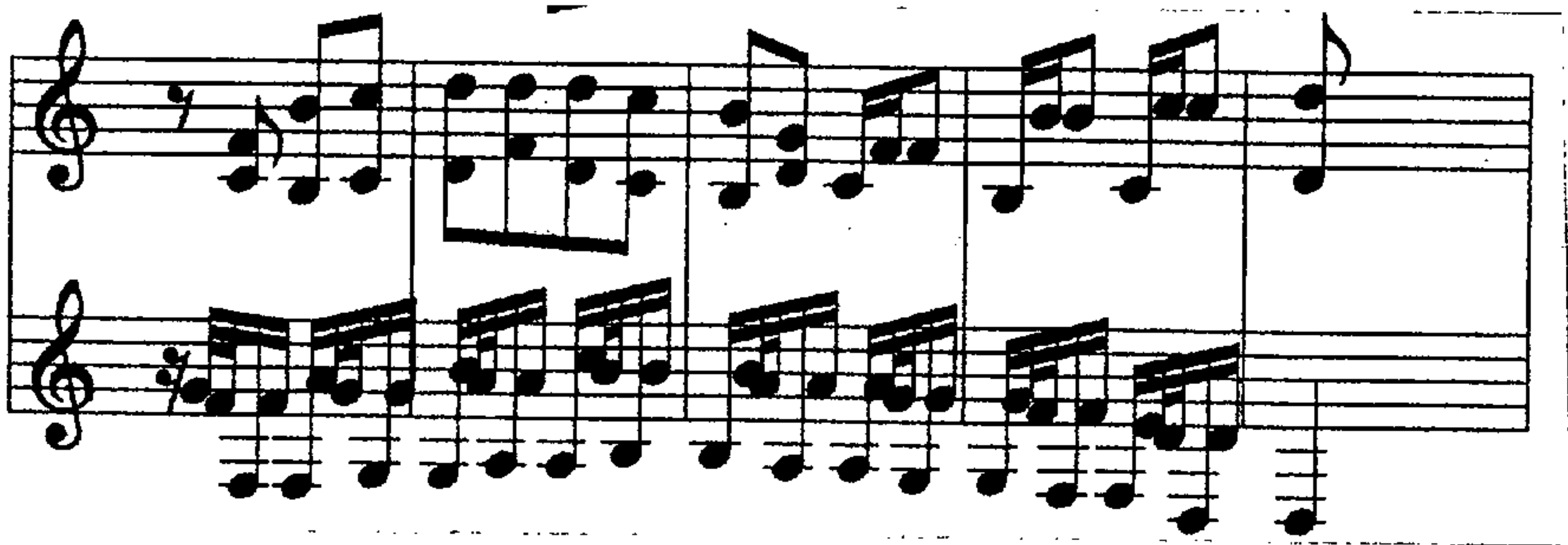
ทางเดี่ยว วรรค 8 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ใน 2 ห้องแรกเป็นการบรรเลงไล่เสียงขึ้น-ลง และสลับ 3 เสียงลง เพื่อดอกแต่งทำนอง ใน 2 ห้องหลังมีการตกแต่งสำเนียงภาษามอญด้วยคู่ 2

ทำนองหลัก วรรค 9 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลังเริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำกว่า

สัดส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 33 ถึงโน้ตเสียงเรเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 35 เป็นลูกตกที่ 17 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 35 ถึงโน้ตเสียงทีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 37 เป็นลูกตกที่ 18

ทางเดี่ยว วรรค 9 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลังเริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า ใน 2 ห้องแรก สะบัด 3 เสียงขึ้น ต่อด้วยการตีแยกมือซ้าย-ขวาคู่ 8 2 ห้องหลังเป็นการสับคเสียงเดียวและตีแยกมือซ้าย-ขวาคู่ 4 และคู่ 8 มีลักษณะเดียวกับ 2 ห้องแรก

ทำนองหลัก วรรค 10 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงสูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงกว่า สัดส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โดคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 37 ถึงโน้ตเสียงทีคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 39 เป็นลูกตกที่ 19 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอล+เรคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 39 ถึงโน้ตเสียงเรคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 41 เป็นลูกตกที่ 20

ทางเดี่ยว วรรค 10 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการสับค 2 เสียง แล้วต่อการตีแยกมือขวา-ซ้าย เป็นลักษณะเหมือนกันทั้งวรรค แต่เปลี่ยนกลุ่มเสียง

ทำนองหลัก วรรค 11 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำกว่า

สัดส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงเร+ลา 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 41 ถึงโน้ตเสียงซอล 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 43 เป็นลูกตกที่ 21 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงลา 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 43 ถึงโน้ตเสียงเร+ลา 4 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 45 เป็นลูกตกที่ 22

ทางเดี่ยว วรรค 11 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า เป็นการกวาดลง-ขึ้น โดยใช้มือซ้ายในการบรรเลงลูกตกของตัวโน้ต

ทำนองหลัก วรรค 12 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงสูงกว่า ในโน้ตครั้งหลังเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงต่ำกว่า สัดส่วนลูกตกในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โด 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 45 ถึงโน้ตเสียงที 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่

47 เป็นลูกตกที่ 23 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอล+เรอ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 47 ถึงโน้ตเสียงเรอ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 49 เป็นลูกตกที่ 24

ทางเดี่ยว วรรค 12 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลังเริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า ใช้มือขวาขึ้นเสียงและใช้มือซ้ายค้ำเนินทำนอง เป็นลักษณะเสียงประสานคู่ต่างๆ

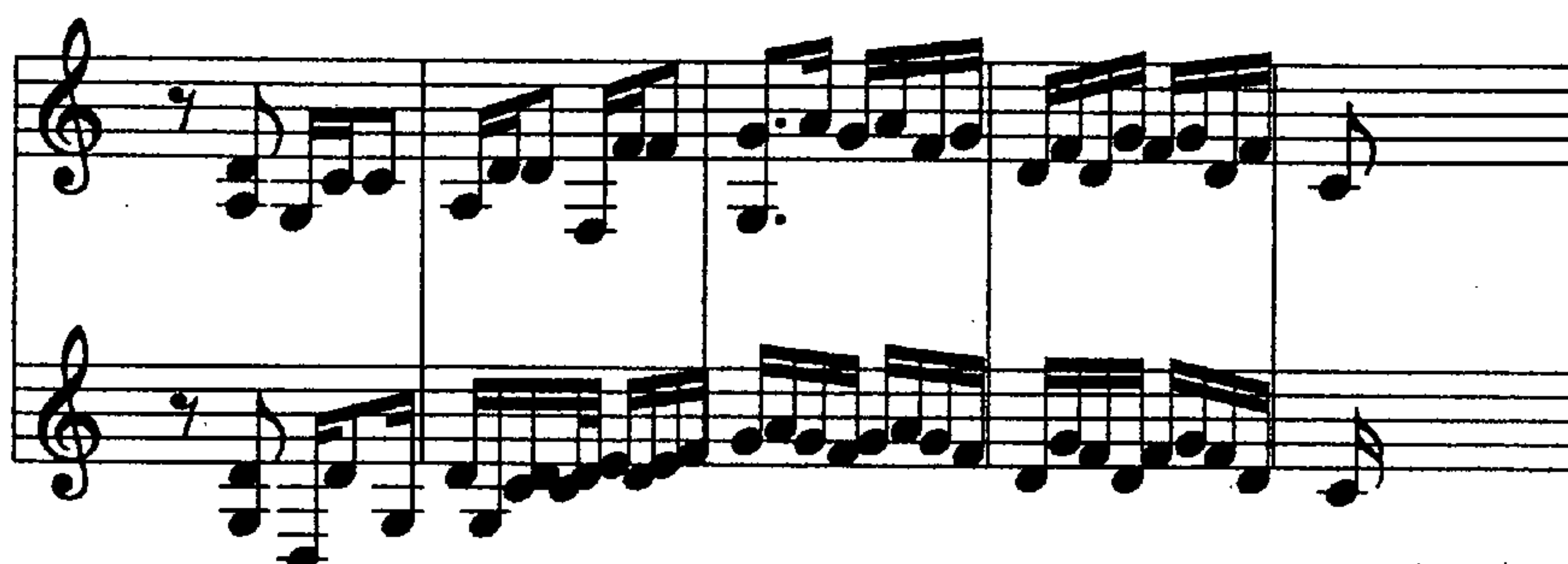
หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 13 เหมือนวรรค 1

ทางเดี่ยว วรรค 13 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ใน 2 ห้องแรกใช้มือขวาขึ้นเสียง 3 เสียง และใช้มือซ้ายในการบรรเลงตัวตกจังหวะ ใน 2 ห้องหลังมีการตีผสมมือขวา-ซ้าย ต่อด้วยการสับค 3 เสียงเรียงซัดติดกันเพื่อตกแต่งทำนองเดี่ยว

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 14 เหมือนกับวรรคที่ 2

ทางเดี่ยว วรรค 14 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า มีการใช้มือขวาขึ้นเสียง และใช้มือซ้ายบรรเลงเรียงโน้ต ตามจังหวะ ตอนจบเป็นการบรรเลงไล่เสียงจากล่างขึ้นบน

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 15 เหมือน วรรคที่ 3

ทางเดี่ยว วรรค 15 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า ใน 2 ห้องแรกมีการตกแต่งสำเนียงภาษามอญด้วยคู่ 5 และคู่ 2 ใน 2 ห้องหลังมีการตีผสมมือขวา-ซ้าย เป็นกลุ่มเสียงลง 2 กลุ่มเสียงลักษณะเหมือนกัน

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 16 เหมือน วรรคที่ 4

ทางเดี่ยว วรรค 16 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในห้องแรกเป็นการบรรเลงทำนองเดียวกับวรรคที่แล้ว และมีการตีแยกมือซ้าย-ขวา ต่อด้วยการตีสับคี่ขึ้น-ลง และจบด้วยการตกแต่งสำเนียงภาษามอญด้วยคู่ 5

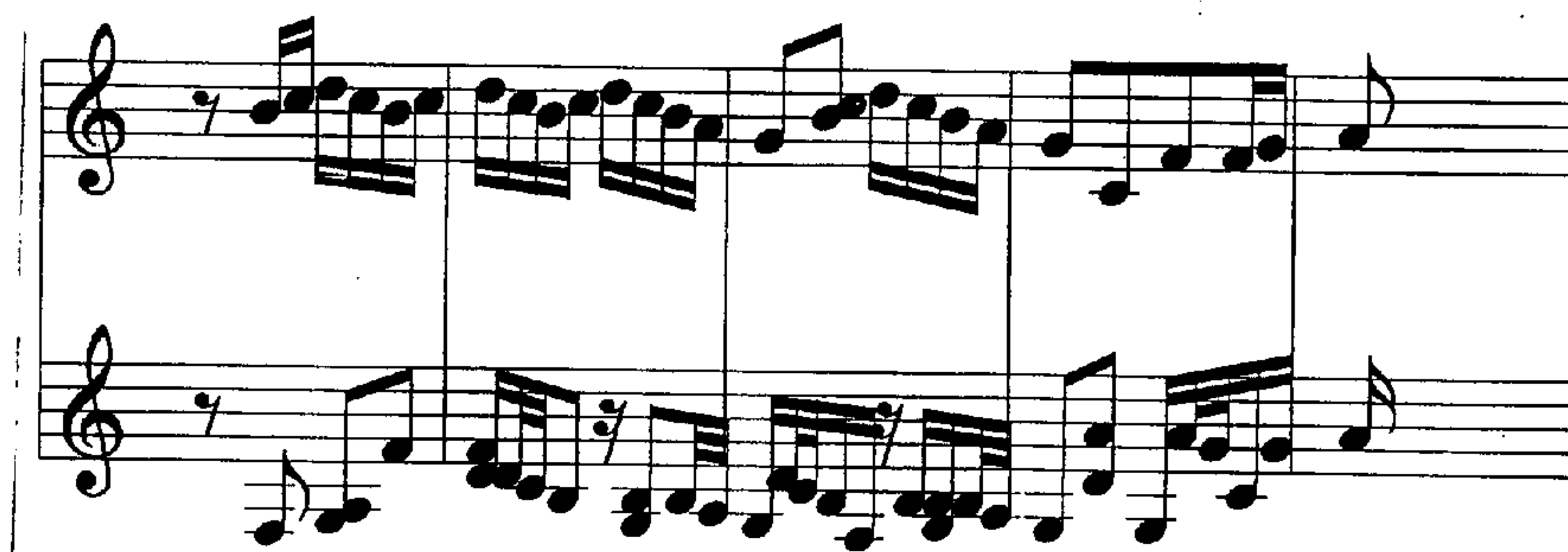
หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 17 เหมือน วรรคที่ 5

ทางเดี่ยว วรรค 17 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลังเริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า เริ่มด้วยการสับคี่ 3 เสียงลง และใช้การตีแบบผสมมือ เป็นกลอนที่สัมผัสกันตลอดทั้งวรรค

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 18 เหมือน วรรคที่ 6

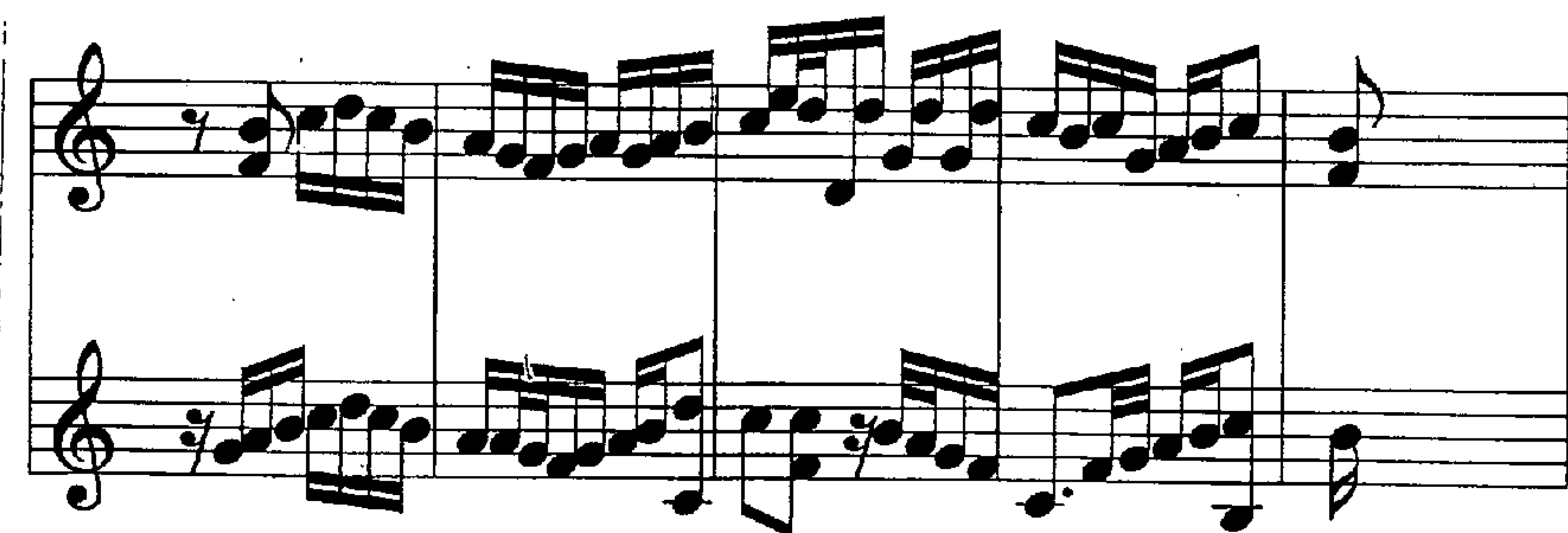
ทางเดี่ยว วรรค 18 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่มาหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า เริ่มด้วยการกวาดขึ้น และใช้การบรรเลงเรียงเสียงจากล่างขึ้นบน มีการใช้เครื่องหมายหยุดในการตกแต่งทำนอง และต่อด้วยการตีผสมมือขวา-ซ้ายเพื่อตกแต่งทำนองเดี่ยว

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 19 เหมือน วรรคที่ 7

ทางเดี่ยว วรรค 19 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า มีการยกมือขึ้นหาวะใช้การสับคีย์ขึ้น-ลงเป็นกลุ่มๆ และใช้คู่ประสานคู่ 2

คู่ 5 ในการตกแต่งลำเนียงภาษามอญ

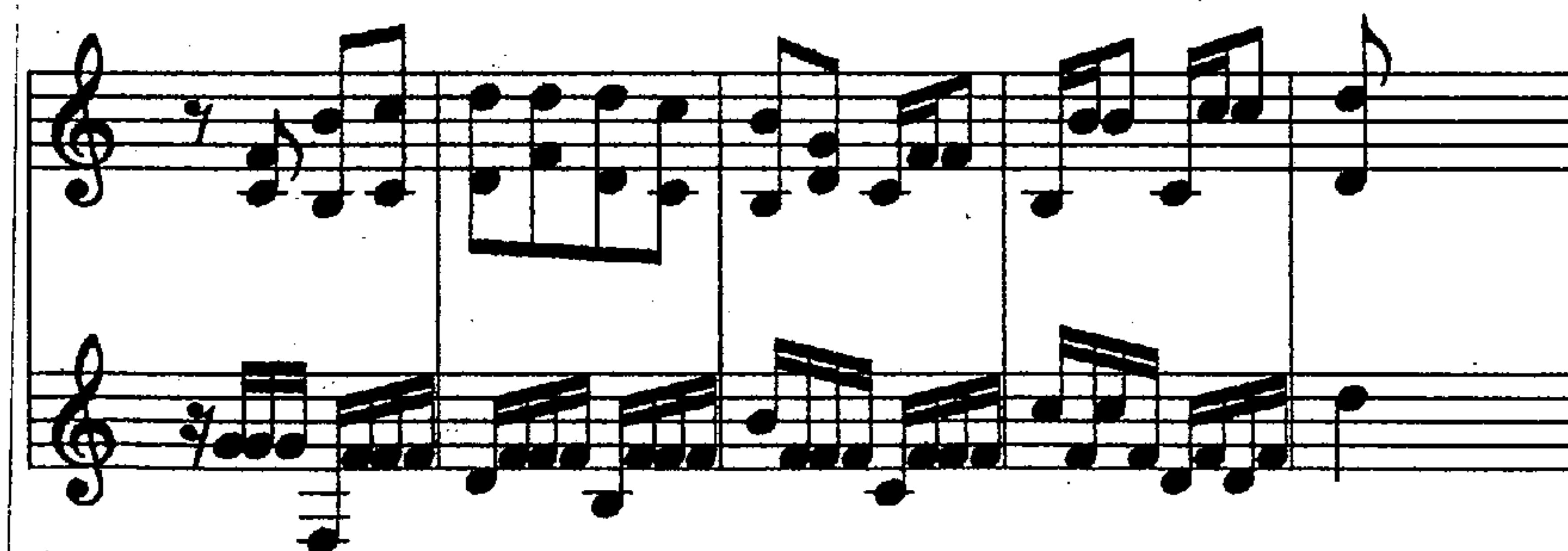
หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 20 เหมือน วรรคที่ 8

ทางเดี่ยว วรรค 20 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ใน 2 ห้องแรกใช้การบรรเลงผสมมือ ในลักษณะเรียงเสียง ใน 2 ห้องหลัง มีการใช้คู่ 5 ในการตกแต่ง ตำนียงภาษามอญ และใช้การสับค 3 เสียงลง 1 ชุค สับค 3 เสียงขึ้น 1 ชุคในการตกแต่งทำนองเดี่ยว

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 21 เหมือน วรรคที่ 9

ทางเดี่ยว วรรค 21 ในโน้ตครั้งแรกและในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า ใช้มือขวาขึ้นเสียง ใช้มือซ้ายบรรเลงในลักษณะไขว้ เป็นคู่ 8 จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง และจากเสียงสูงมาหาเสียงต่ำ

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 22 เหมือน วรรคที่ 10

ทางเดี่ยว วรรค 22 ในโน้ตครั้งแรกและในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่าใช้ลักษณะการบรรเลงไขว้มือเหมือนวรรคที่แล้ว

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 23 เหมือน วรรคที่ 11

ทางเดี่ยว วรรค 23 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า ใช้คู่ประสาน คู่ 6 คู่ 5 คู่ 4 โดยใช้มือขวาดำเนินทำนอง มือซ้ายยืนเสียงเพื่อคณแต่งสำเนียงภาษามอญ

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 24 เหมือน วรรคที่ 12

ทางเดี่ยว วรรค 24 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูง

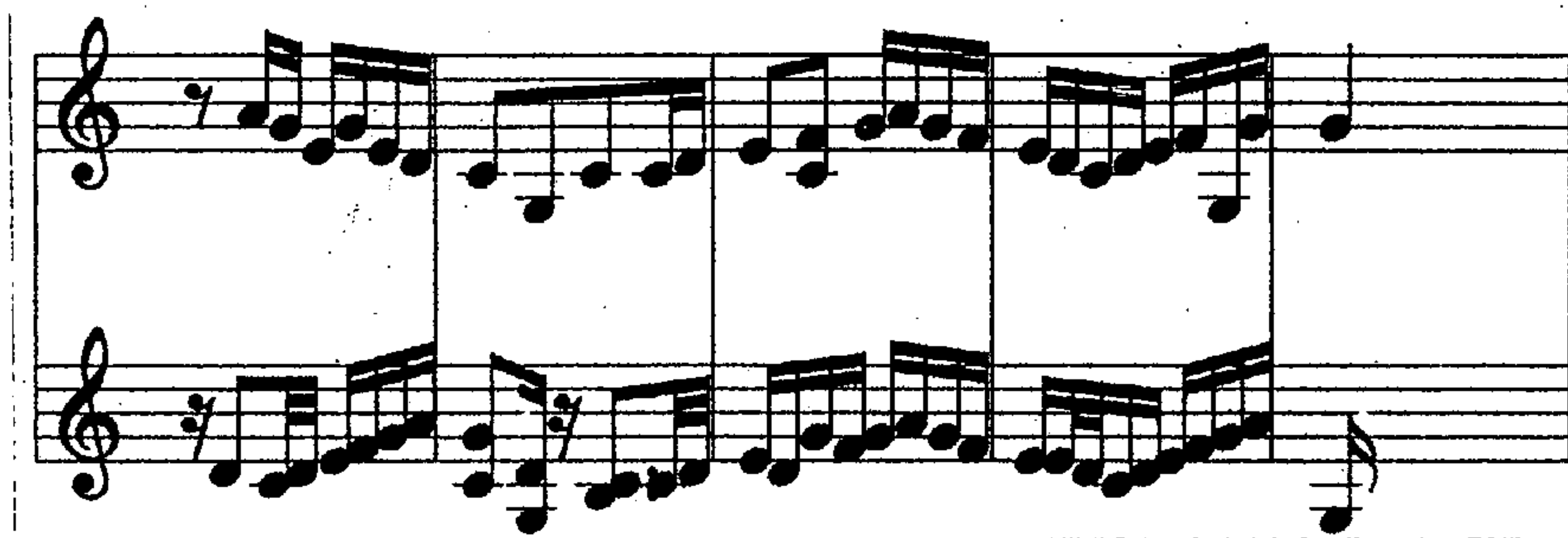
กว่า เป็นการสับค 3 เสียงขึ้น 1 ชุค 3 เสียงลง 1 ชุค เพื่อตกแต่งทำนองเดียว
และตกด้วยการสับค 3 เสียงลง จำนวน 4 ชุค

ท่อน 2

ทำนองหลัก วรรค 1 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงสูง
กว่า ในโน้ตครั้งหลังเริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำกว่า สักถ่วน
ลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 1 ถึงโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับ
เสียงที่ 1 ห้องที่ 3 เป็นลูกตกที่ 1 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงโด 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 3 ถึงโน้ต
เสียงเร+ลา ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 5 เป็นลูกตกที่ 2

ทางเดียว วรรค 1 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงสูง
กว่า ในโน้ตครั้งหลังเริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำกว่า ซึ่งเริ่ม
ด้วยการสับค 3 เสียงซิดติดกัน และต่อด้วยการตีแยกมือซ้าย-ขวาคู่ 8 จากนั้นต่อการสับค 3 เสียงขึ้น
1 ชุคเหมือนกันทั้ง 2 ห้องแรกและ 2 ห้องหลัง แต่เปลี่ยนกลุ่มเสียง

ทำนองหลัก วรรค 2 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงสูงกว่า สักส่วนถูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 5 ถึงโน้ตเสียงมีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 7 เป็นลูกตกที่ 3 ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โด ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 7 ถึงโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 9 เป็นลูกตกที่ 4

ทางเดียว วรรค 2 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ใช้การสับคีย์ขึ้นลงเป็นชุด และใช้คู่ 5 คู่ 2 ในการประดิษฐ์สำเนียงภาษามอญ

ทำนองหลัก วรรค 3 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงสูงกว่า ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำกว่า สักส่วนถูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟาคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 9 ถึงโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับ

เสียงที่ 1 ห้องที่ 11 เป็นลูกตกที่ 5 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงโคอู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 11 ถึงโน้ตเสียงเร+ลา ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 13 เป็นลูกตกที่ 6

ทางเดี่ยว วรรค 3 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงสูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลังเริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำกว่า เริ่มด้วยการสับค 3 เสียงซิคติดกัน และต่อด้วยการตีแยกมือซ้าย-ขวา คู่ 8 จากนั้นต่อการสับค 3 เสียงขึ้น 1 ชุดเหมือนกันทั้ง 2 ห้องแรกและ 2 ห้องหลัง แต่เปลี่ยนกลุ่มเสียง

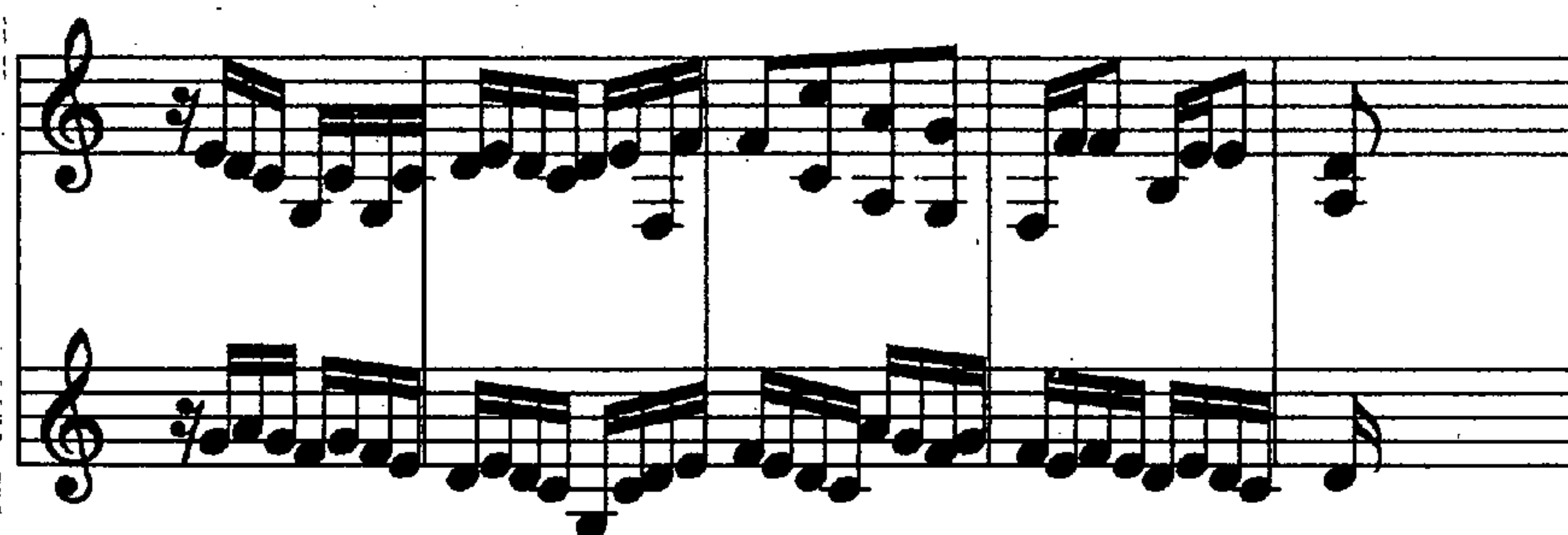
ทำนองหลัก วรรค 4 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สัดส่วนลูกตกในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงลาเสียงเดี่ยว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 13 ถึงโน้ตเสียงมีเสียงเดี่ยว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 15 เป็นลูกตกที่ 7 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงฟา+โค ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 15 ถึงโน้ตเสียงซอลเสียงเดี่ยว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 17 เป็นลูกตกที่ 8

ทางเดี่ยว วรรค 4 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ใช้การสับคขึ้นลงเป็นชุด และใช้คู่ 5 คู่ 2 ในการประดิษฐ์สำเนียงภาษามอญ

ทำนองหลัก วรรค 5 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก เริ่มโน้ตเสียงโดคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 17 ถึงโน้ตเสียงลาคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 19 เป็นลูกตกที่ 9 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงโดคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 19 ถึงโน้ตเสียงฟาคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 21 เป็นลูกตกที่ 10

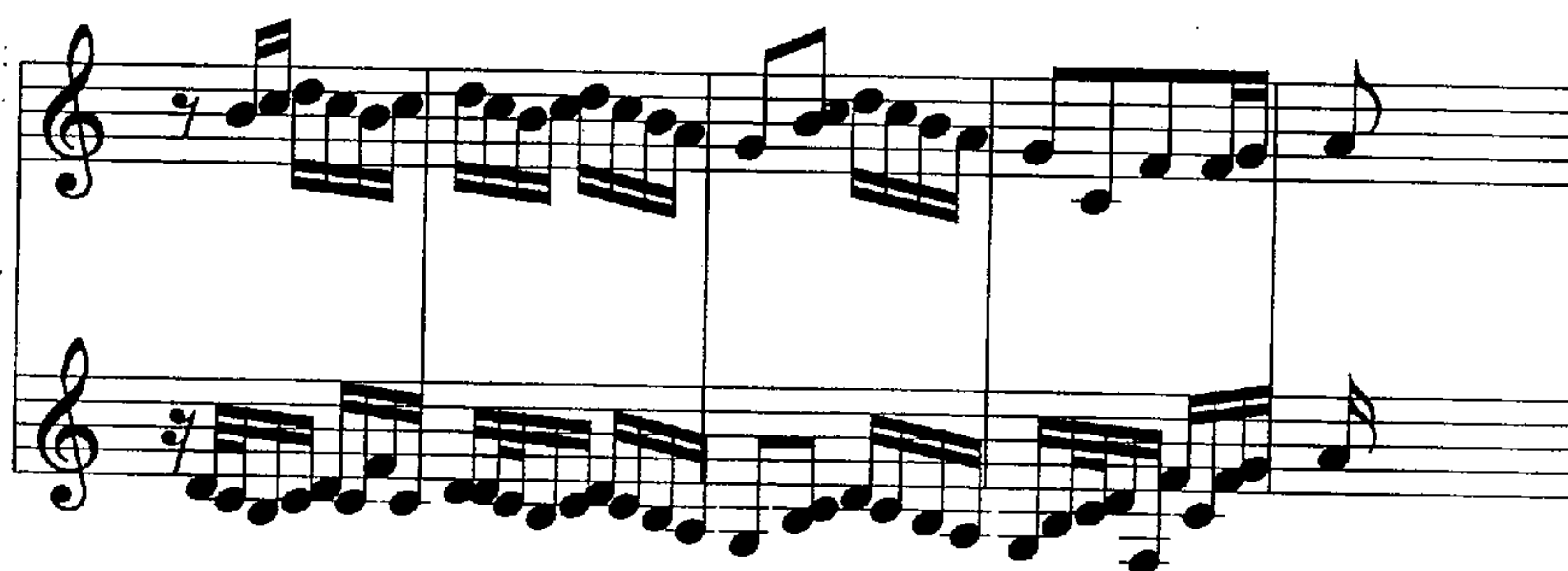
ทางเคี้ยว วรรค 5 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ใช้ตีผสมมือขวาซ้าย และมีการสับคีย์เสียงเรียงซัดติดกัน ขึ้นลงเป็นชุด แล้วจบด้วยการตี 3 เสียงลงจำนวน 4 ครั้ง

ทำนองหลัก วรรค 6 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก

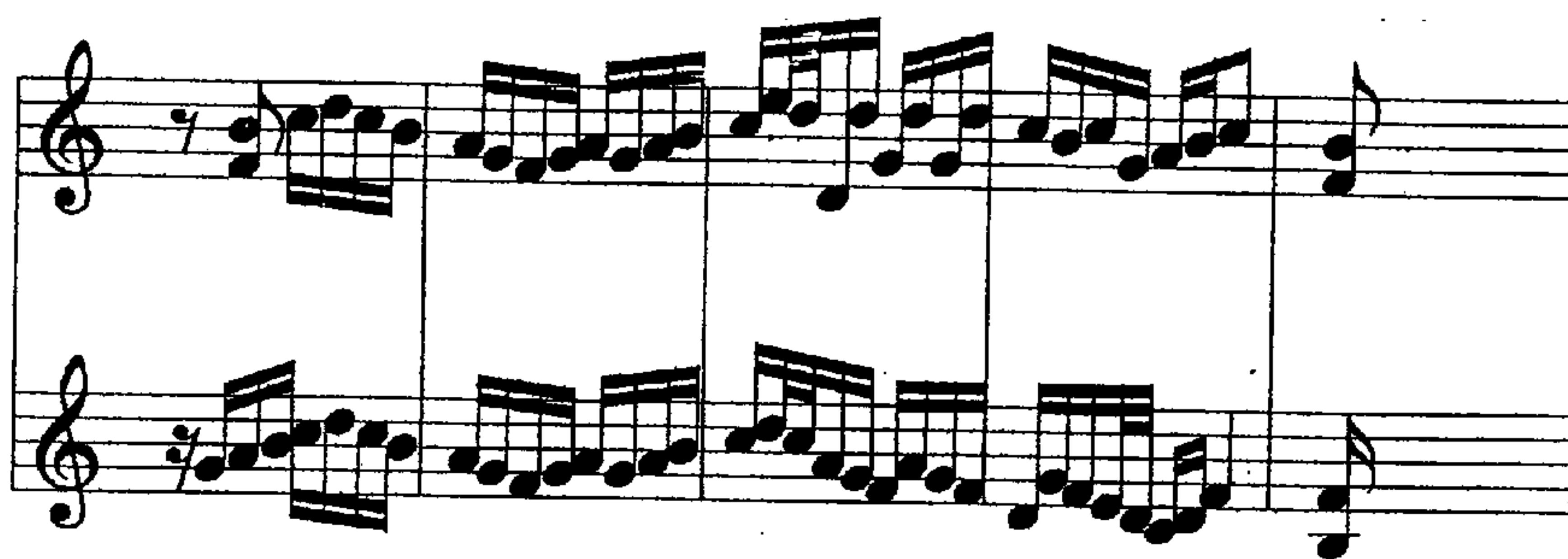
ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 21 ถึงโน้ตเสียงฟาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 23 เป็นลูกตกที่ 11 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงโคคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 23 ถึงโน้ตเสียงเร+ลาคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 25 เป็นลูกตกที่ 12

ทางเดี่ยว วรรค 6 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ใช้การตีแบบผสมมือซ้าย-ขวา ตลอดทั้งวรรค เป็นการประดิษฐ์ทำนองให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องประสานกันเป็นกลอนของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่

ทำนองหลัก วรรค 7 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงที่เสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 25 ถึงโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 27 เป็นลูกตกที่ 13 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงที+โคคู่ 2 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 27 ถึงโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 29 เป็นลูกตกที่ 14

ทางเดี่ยว วรรค 7 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นการสับค3 เสียงเรียงซิคติดกันจำนวน 2 ชุด มีการใช้คู่ 2 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ จบด้วยการสับค 3 เสียงขึ้นต่อด้วยการบรรเลงแบบผสมมือ

ทำนองหลัก วรรค 8 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สัดส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงที่+ฟาถู 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 29 ถึงโน้ตเสียงโคเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 31 เป็นลูกตกที่ 15 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงมีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 31 ถึงโน้ตเสียงที่+ฟาถู 4 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 33 เป็นลูกตกที่ 16

ทางเดียว วรรค 8 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ใช้การบรรเลงผสมมือซ้าย-ขวา และการสับค 3 เสียงลง จำนวน 2 ชุด เพื่อตกแต่งทำนองเดียว

ทำนองหลัก วรรค 9 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สัดส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 33 ถึงโน้ตเสียงเรเสียงเดียว ลำดับเสียง

ที่ 1 ห้องที่ 35 เป็นลูกตกที่ 17 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 35 ถึงโน้ตเสียงทีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 37 เป็นลูกตกที่ 18

ทางเดี่ยว วรรค 9 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการกวาดเป็นชุด จำนวน 3 ชุด จากล่างขึ้นบน เป็นการประดิษฐ์ทำนองที่เชื่อมโยงกัน เป็นลักษณะการประพันธ์เพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่

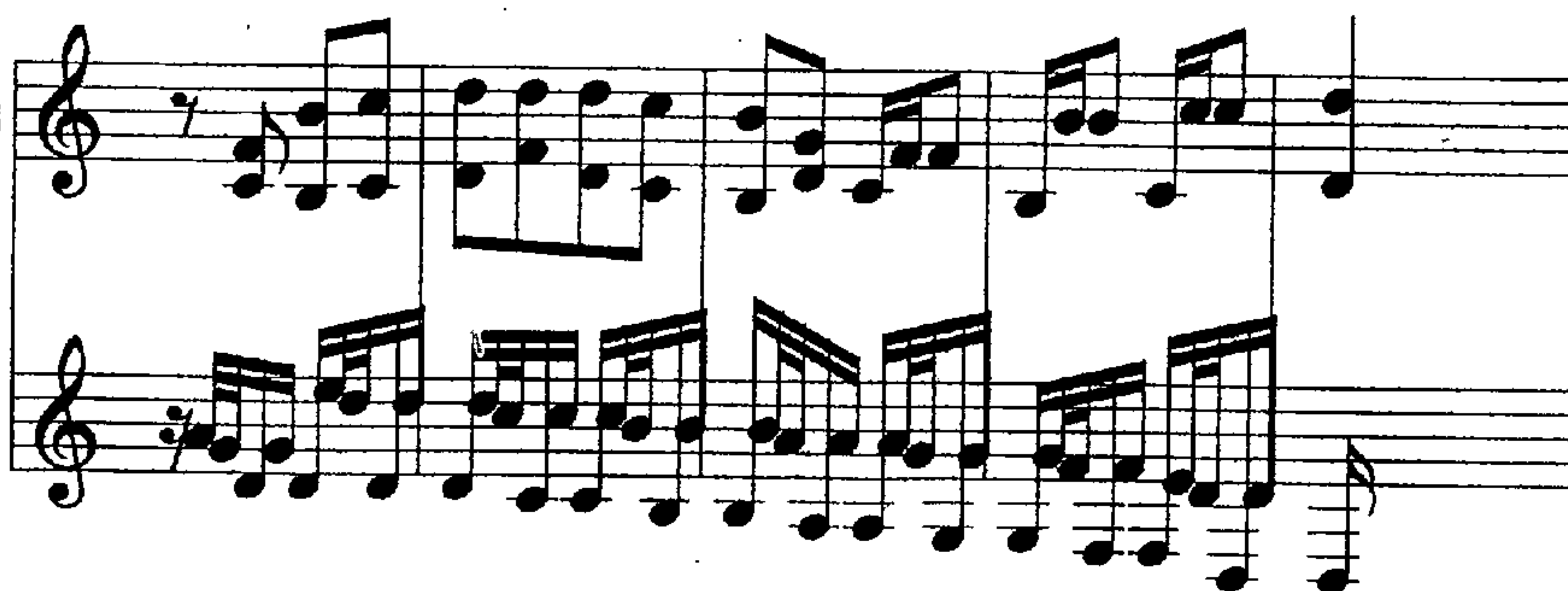
ทำนองหลัก วรรค 10 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า สักส่วนลูกตกในครึ่งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โดคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 37 ถึงโน้ตเสียงทีคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 39 เป็นลูกตกที่ 19 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอล+เรคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 39 ถึงโน้ตเสียงเรคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 41 เป็นลูกตกที่ 20

ทางเดี่ยว วรรค 10 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า มีการใช้เสียงประสานคู่ 4 คู่ 5 คู่ 6 คู่ 8 คู่ 10 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ โดยมีมือขวาขึ้นเสียง มือซ้ายเดินเสียงประสาน

ทำนองหลัก วรรค 11 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตกในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงเร+ลา 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 41 ถึงโน้ตเสียงซอล 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 43 เป็นลูกตกที่ 21 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงลา 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 43 ถึงโน้ตเสียงเร+ลา 4 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 45 เป็นลูกตกที่ 22

ทางเดี่ยว วรรค 11 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นการสับค 2 เสียง และตีแยกมือซ้าย-ขวาเหมือนกันทั้งวรรค และใช้วิธีการเปลี่ยนกลุ่มเสียงในการตกแต่งทำนองเดี่ยว

ทำนองหลัก วรรค 12 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก

ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+ โดคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 45 ถึงโน้ตเสียงที่คู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1
ห้องที่ 47 เป็นลูกตกที่ 23 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอล+เรคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 47 ถึงโน้ต
เสียงเรคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 49 เป็นลูกตกที่ 24

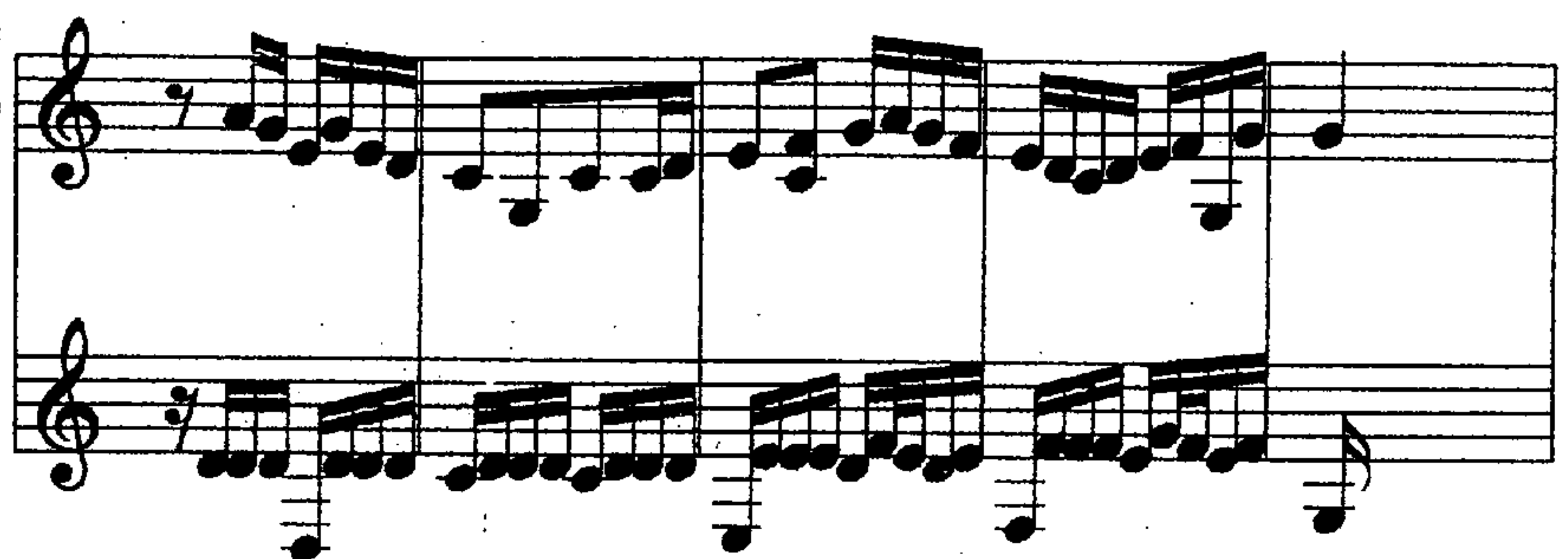
ทางเดี่ยว วรรค 12 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำ
กว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เริ่มจากสับค้ำ
เสียงลงและตีสลับมือขวา-ซ้าย ต่อด้วยสับค 2 เสียงคู่ 8 แล้วตีแยกมือขวา-ซ้าย ทำแบบเดียวกันนี้
จากเสียงสูงลงมาต่ำที่ละชุด จากเสียงเรลงมาเสียงมี

หมายเหตุทำนองหลักวรรคที่ 13 เหมือนกับวรรคที่ 1

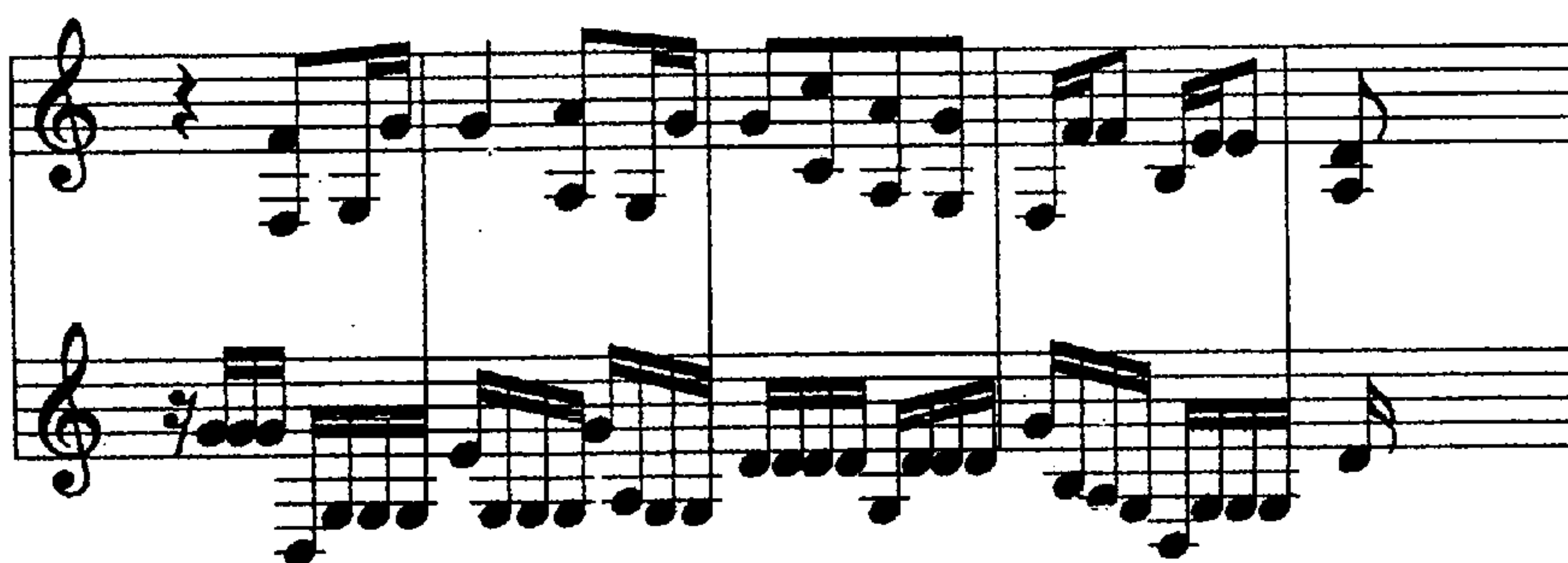
ทางเดี่ยว วรรค 13 ในโน้ตครั้งแรกเริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูง
กว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการไขว้มือ
โดยมือขวายืนเสียงเร มือซ้ายดำเนินทำนองไปความเสียงต่างๆ

ฉบับแก้ไขเสียงที่ 1

หมายเหตุทำนองหลักวรรคที่ 14 เหมือนกับวรรคที่ 2

ทางเดี่ยว วรรค 14 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ใน 2 ห้องแรกมีลักษณะคล้ายกับวรรค 41 2 ห้องหลัง มีลักษณะสัมพันธ์กับ 2 ห้องแรกและใช้การสับค 3 เสียงลงจำนวน 2 ชุดเพื่อตกแต่งทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่

หมายเหตุทำนองหลักวรรคที่ 15 เหมือนกับวรรคที่ 3

ทางเดี่ยว วรรค 15 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นลักษณะการไขว้มือ โดยเปลี่ยนกลุ่มเสียงไปตามเสียงต่างๆ มีลักษณะสัมพันธ์กันทั้งวรรค

หมายเหตุทำนองหลักวรรคที่ 16 เหมือนกับวรรคที่ 4

ทางเดี่ยว วรรค 16 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า

ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นการไขว้

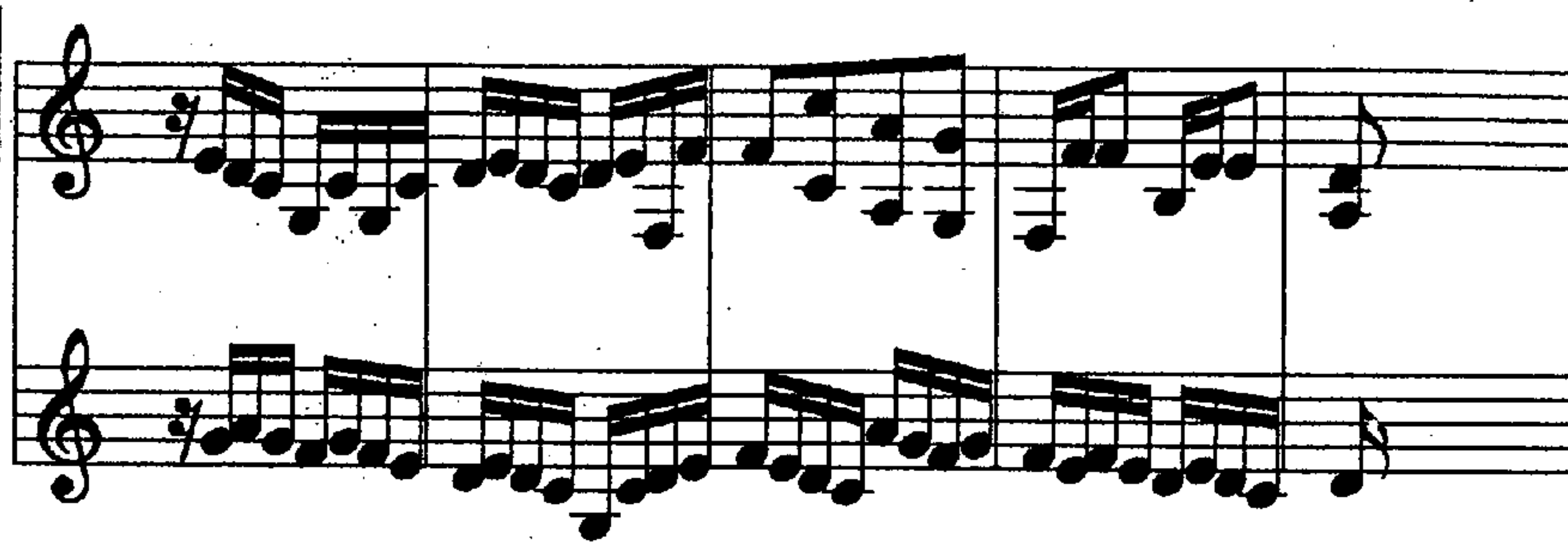
โดยมือขวายืนเสียงซอล มือซ้ายดำเนินทำนองลูกตกไปตามเสียงต่างๆ

หมายเหตุทำนองหลักวรรคที่ 17 เหมือนกับวรรคที่ 5

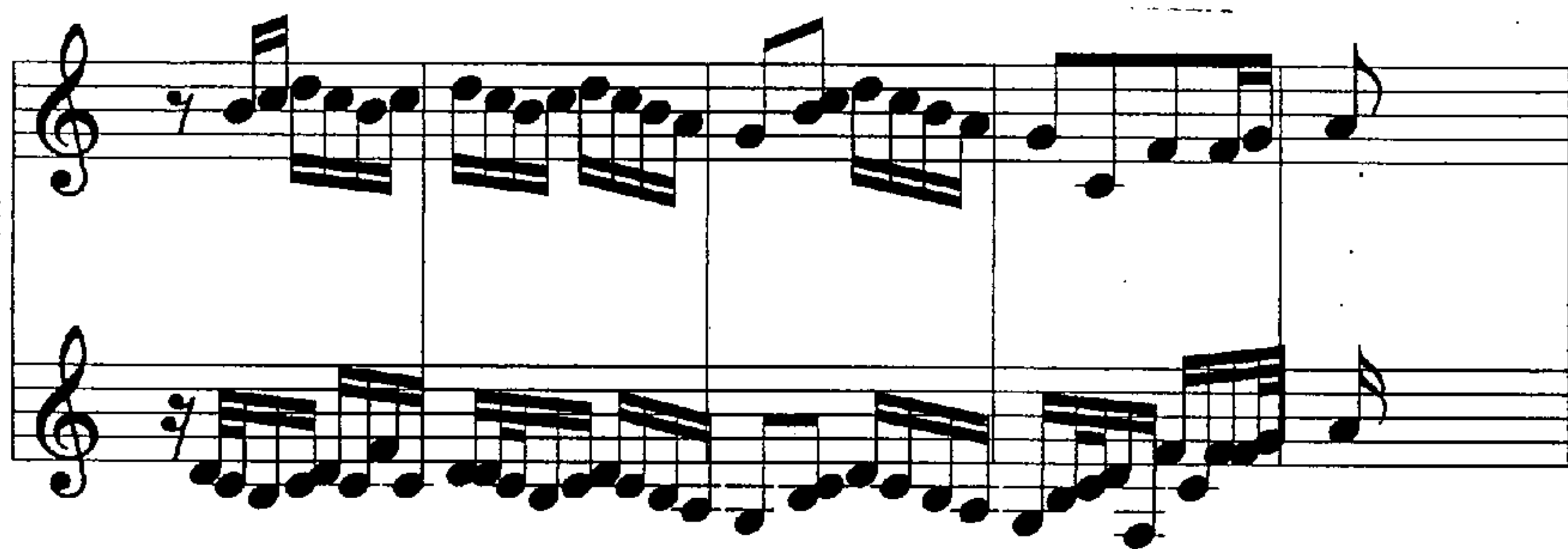
หมายเหตุทำนองหลักวรรคที่ 17 เหมือนกับวรรคที่ 5

ทางเดี่ยว วรรค 17 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เริ่มด้วยการกวาดขึ้น และใช้คู่ 10 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ 2 ห้องหลังเป็นการกวาดลง และใช้คู่ 9 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ

หมายเหตุทำนองหลักวรรคที่ 18 เหมือนกับวรรคที่ 6

ทางเดี่ยว วรรค 18 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการตีผสมมือขวา-ซ้ายในลักษณะสัมพันธ์กันทั้งวรรค

หมายเหตุทำนองหลักวรรคที่ 19 เหมือนกับวรรคที่ 7

ทางเดี่ยว วรรค 19 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า มีการใช้การสับค 3 เสียงลง จำนวน 2 ชุด และใช้คู่ 2 เพื่อตกแต่งทำนองภาษามอญ

หมายเหตุทำนองหลักวรรคที่ 20 เหมือนกับวรรคที่ 8

ทางเดี่ยว วรรค 20 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการตีผสมมือ ซ้าย-ขวา และใช้การสับคอง จำนวน 2 ชุด เพื่อตกแต่งทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่

หมายเหตุทำนองหลักวรรคที่ 21 เหมือนกับวรรคที่ 9

ทางเดี่ยว วรรค 21 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการกวาดขึ้น-กวาดลง แสดงถึงชั้นเชิงของฆ้องวงใหญ่

หมายเหตุทำนองหลักวรรคที่ 22 เหมือนกับวรรคที่ 10

ทางเดี่ยว วรรค 22 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า มีการใช้คู่ 3 คู่ 4 คู่ 5 คู่ 9 และคู่ 2 ในการประดิษฐ์ทำนองภาษามอญ โดยมือขวาขึ้นเสียงฟาและมือซ้ายเป็นการประสานคู่ต่างๆ

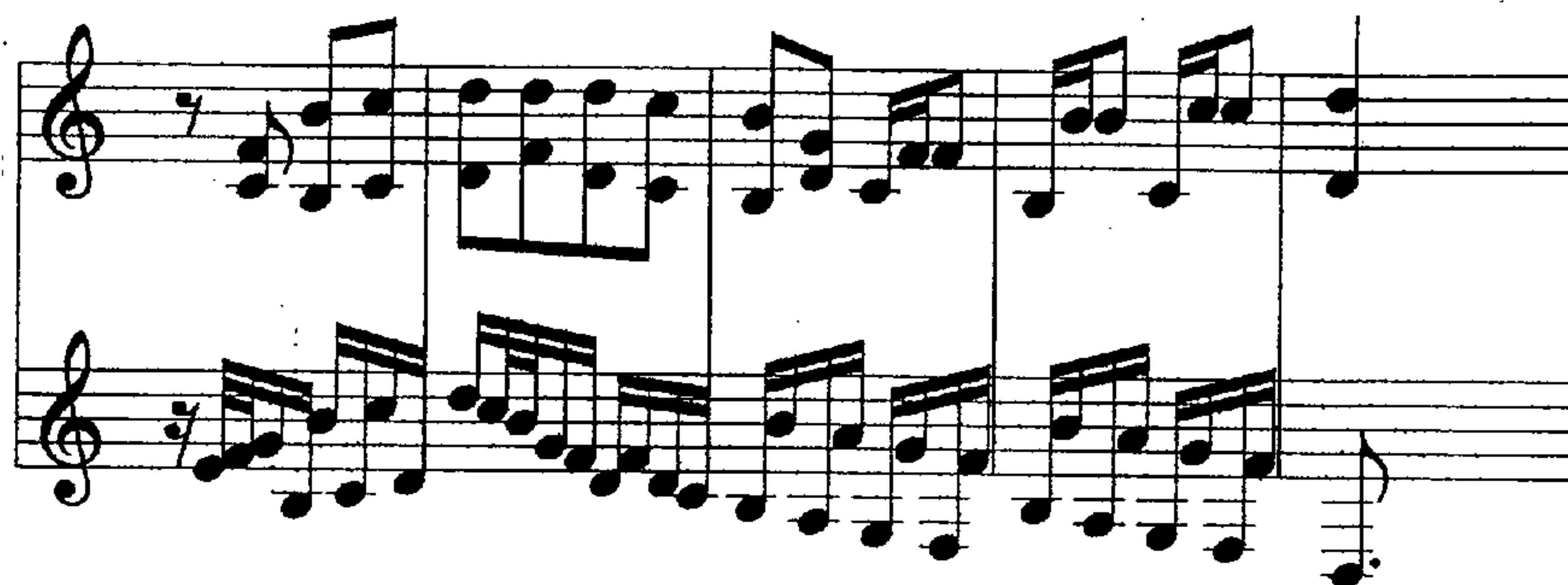

หมายเหตุทำนองหลักวรรคที่ 23 เหมือนกับวรรคที่ 11

ทำนองหลัก วรรคที่ 23 เหมือนกับทำนองหลัก วรรคที่ 11

ทางเดี่ยว วรรค 23 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในห้องแรก เป็นการประดิษฐ์ทำนองภาษามอญ โดยการใช้คู่ 5 และการตีแยกมือซ้าย-ขวา ในตอนกลางวรรค

มีการสับค 3 เสียงขึ้นเพื่อตกแต่งทำนอง และในตอนท้ายวรรคมีการใช้คู่ 2 และการลากจังหวะในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ

หมายเหตุทำนองหลักวรรคที่ 24 เหมือนกับวรรคที่ 12

ทางเดี่ยว วรรค 24 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า มีการสับค 3 เสียงขึ้น และตีแยกมือซ้าย-ขวา จำนวน 1 ชุด สับคลงผสมมือ จำนวน 1 ชุด 2 ห้องหลังเป็นการตีแยกมือขวา-ซ้ายคู่ 8

ท่อน 3

ทำนองหลัก วรรค 1 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนถูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงเร+ลา 4 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 1 ถึงโน้ตเสียงซอล 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 3 เป็นลูกตกที่ 1 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงลา 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 3 ถึงโน้ตเสียงเร+ลา ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 5 เป็นลูกตกที่ 2

ทางเคี้ยว วรรค 1 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า มีการสับค3 เสียงขึ้น จำนวน 3 ครั้ง และใช้คู่ 2 ในการตกแต่งทำนองเคี้ยว

ทำนองหลัก วรรค 2 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า สักส่วนถูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โด ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 5 ถึงโน้ตเสียงที่คู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 7

เป็นลูกตกที่ 3 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอล+เร ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 7 ถึงโน้ตเสียงเรคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 9 เป็นลูกตกที่ 4

ทางเดี่ยว วรรค 2 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า มีการใช้คู่ 3 คู่ 4 คู่ 5 คู่ 7 คู่ 8 และตัวหยุดในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ 2 ห้องหลังมีการสับค 3 เสียงลง จำนวน 2 ชุด

ทำนองหลัก วรรค 3 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สัดส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงเร+ลา ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 9 ถึงโน้ตเสียงซอลคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 11 เป็นลูกตกที่ 5 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงลาเสียงเดี่ยว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 11 ถึงโน้ตเสียงโดเสียงเดี่ยว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 13 เป็นลูกตกที่ 6

ทางเดี่ยว วรรค 3 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ใน 2 ห้องแรก เป็นการบรรเลงที่มีความสัมพันธ์กัน ใน 2 ห้องหลัง มีการใช้คู่ 4 และคู่ 8 ในการตกแต่งเพลงเดี่ยว

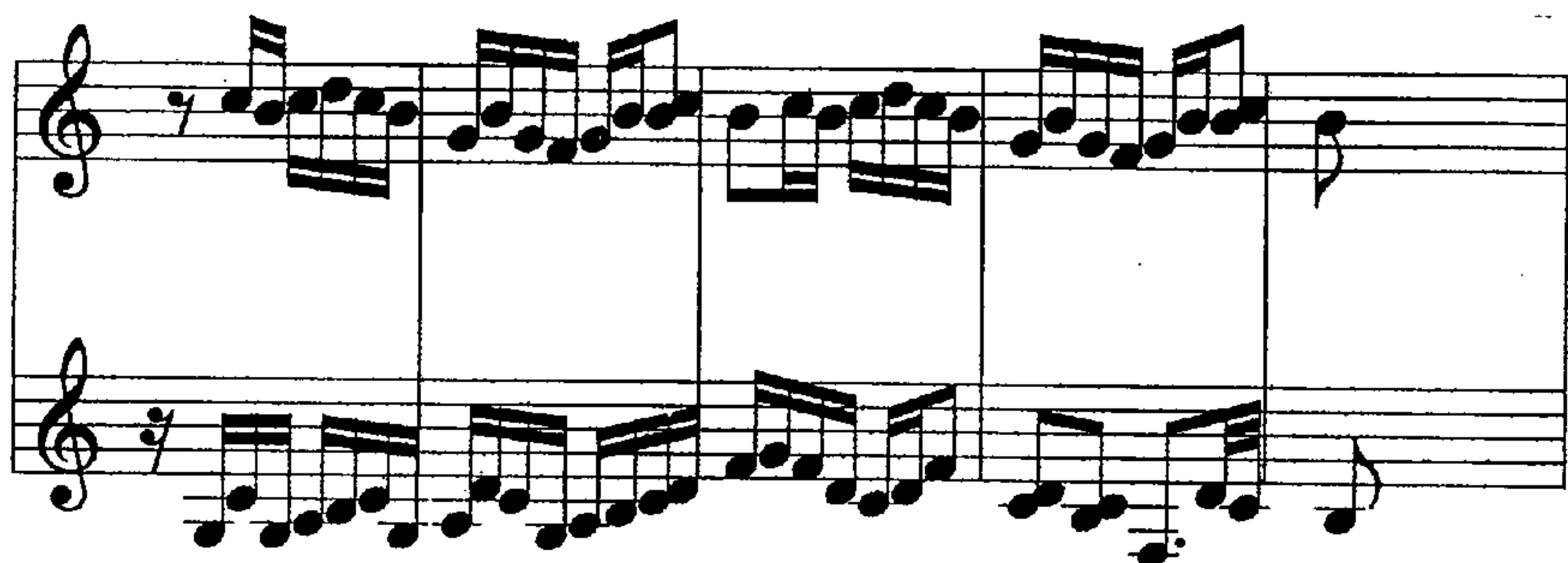
ทำนองหลัก วรรค 4 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 13 ถึงโน้ตเสียงมีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 15 เป็นลูกตกที่ 7 ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โด ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 15 ถึงโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 17 เป็นลูกตกที่ 8

ทางเดียว วรรค 4 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ใช้การบรรเลงแบบเลี้ยวมือ ตอนท้ายวรรคเป็นการบรรเลงคู่ 10 เพื่อตกแต่งสำเนียงภาษามอญ

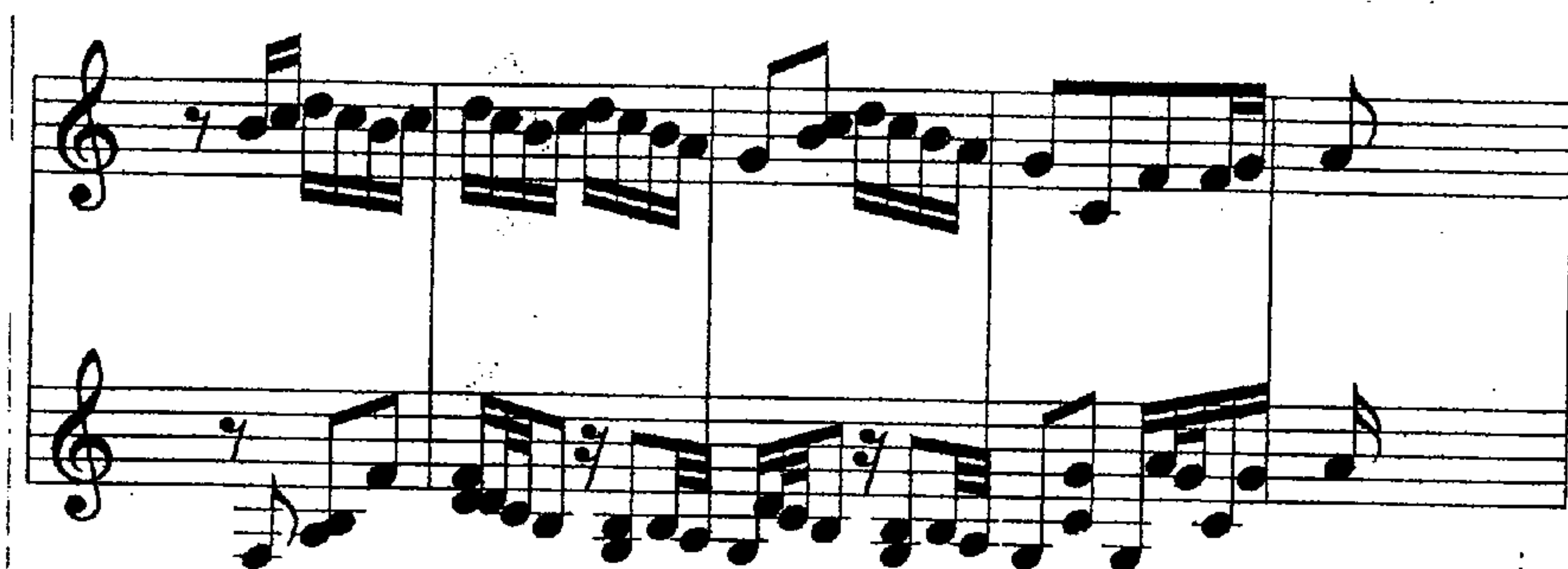
ทำนองหลัก วรรค 5 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 17 ถึงโน้ตเสียงเรอู 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 19 เป็นลูกตกที่ 9 ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+เรอู 6 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 19 ถึงโน้ตเสียงที่คู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 21 เป็นลูกตกที่ 10

ทางเดี่ยว วรรค 5 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า มีการใช้คู่ 9 คู่ 5 ตัวหยุด ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ

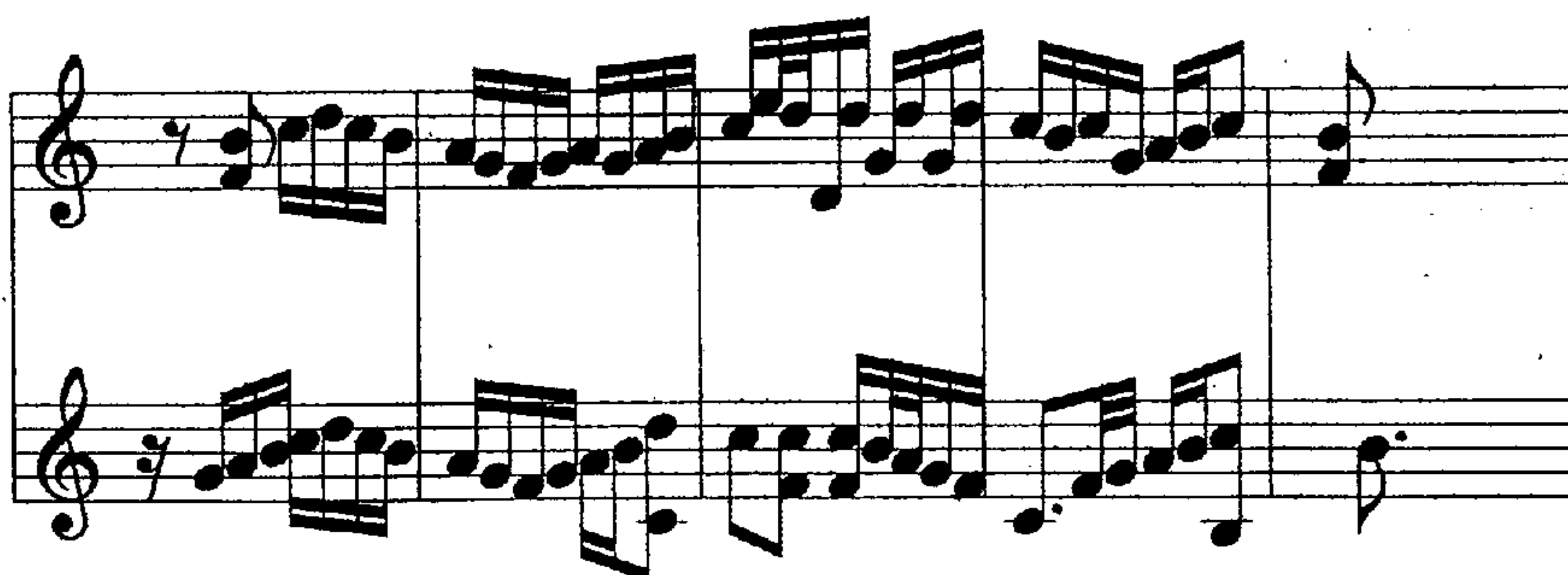
ทำนองหลัก วรรค 6 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงโดเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 21 ถึงโน้ตเสียงทีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 23 เป็นลูกตกที่ 11 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงโดเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 23 ถึงโน้ตเสียงทีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 25 เป็นลูกตกที่ 12

ทางเดี่ยว วรรค 6 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรกมีการใช้การบรรเลงแบบผสมมือเข้าไปมา ในช่วงหลังมีการใช้คู่ 2 และการสับคลงในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ

ทำนองหลัก วรรค 7 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงที่เสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 25 ถึงโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 27 เป็นลูกตกที่ 13 ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงที่+ โดคู่ 2 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 27 ถึงโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 29 เป็นลูกตกที่ 14

ทางเดียว วรรค 7 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า มีการใช้คู่ 2 คู่ 3 และตัวหยุดในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ และใช้การสับ 3 เสียงลงเป็นชุดๆ เพื่อตกแต่งให้สำเนียงมีความไพเราะน่าฟังมากยิ่งขึ้น

ทำนองหลัก วรรค 8 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงที่+ฟา 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 29 ถึงโน้ตเสียงโดเสียงเดียว ลำดับเสียงที่

1 ห้องที่ 31 เป็นลูกตกที่ 15 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงมีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 31 ถึงโน้ตเสียงที่ 4 ฟา 4 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 33 เป็นลูกตกที่ 16

ทางเดี่ยว วรรค 8 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ใน 2 ห้องแรก ใช้การบรรเลงแบบผสมมือ และใช้คู่ 9 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ ใน 2 ห้องหลังมีการใช้คู่ 5 และการสับคี่ขึ้น-ลงในการตกแต่งทำนองเดี่ยว

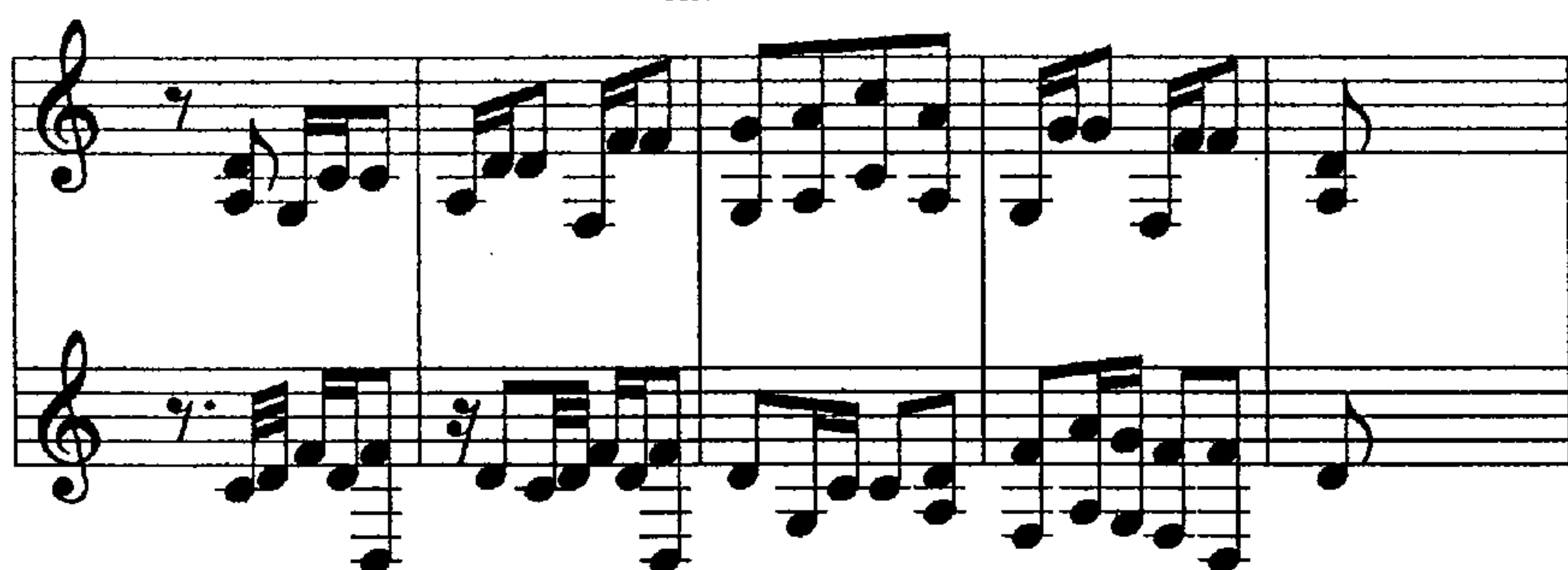
ทำนองหลัก วรรค 9 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ลักส่วนลูกตก ในครึ่งแรก เริ่มโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 33 ถึงโน้ตเสียงเรเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 35 เป็นลูกตกที่ 17 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 35 ถึงโน้ตเสียงทีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 37 เป็นลูกตกที่ 18

ทางเดี่ยว วรรค 9 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในช่วงแรกมีการสับคี่ 3 เสียงขึ้น และใช้คู่ 9 คู่ 8 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ

ทำนองหลัก วรรค 10 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ล้วนถูกตกในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โดคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 37 ถึงโน้ตเสียงทีคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 39 เป็นลูกตกที่ 19 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอล+เรคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 39 ถึงโน้ตเสียงเรคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 41 เป็นลูกตกที่ 20

ทางเดี่ยว วรรค 10 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ใน 2 ห้องแรก ใช้คู่ 9 คู่ 5 ในการประดิษฐ์สำเนียงภาษามอญ ใน 2 ห้องหลัง ใช้คู่ 2 และใช้การตีผสมมือในการประดิษฐ์ทำนองเดี่ยว

ทำนองหลัก วรรค 11 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ล้วนถูกตกในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงเร+ลาคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 41 ถึงโน้ตเสียงซอลคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1

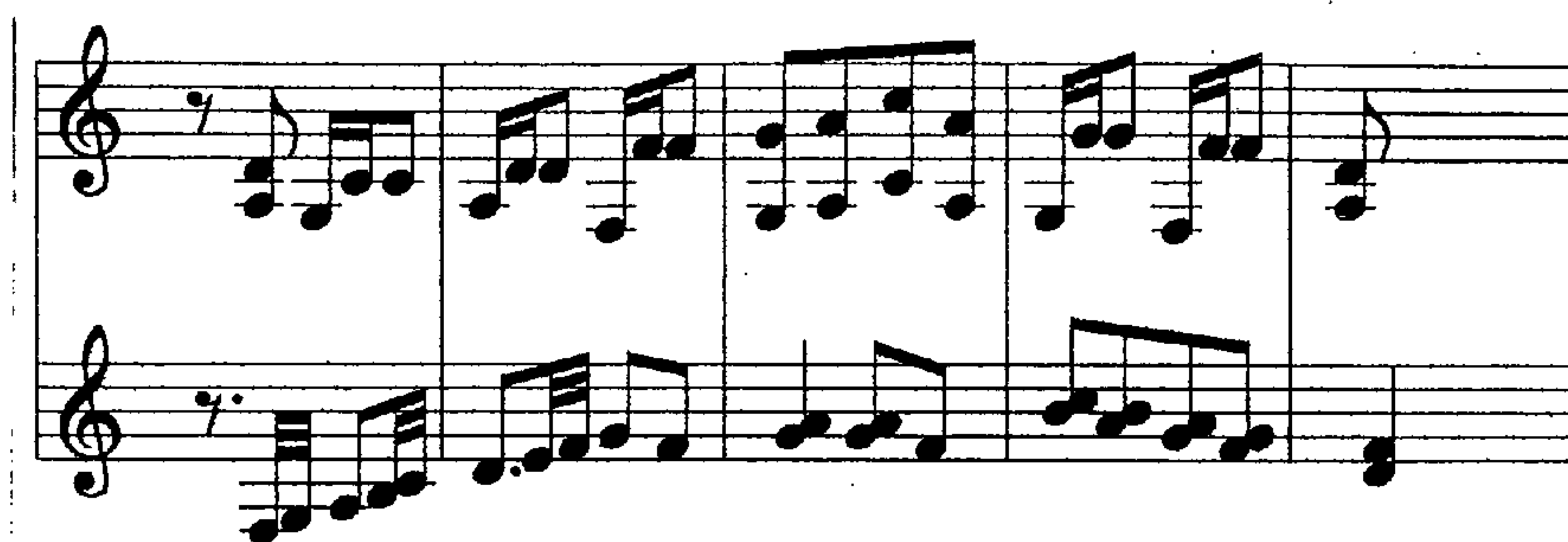
ห้องที่ 43 เป็นลูกตกที่ 21 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงลาอู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 43 ถึงโน้ตเสียงเร + ลาอู่ 4 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 45 เป็นลูกตกที่ 22

ทางเดี่ยว วรรค 11 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า มีการสับคเสียงขึ้น และใช้คู่ 10 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ 2 ครั้ง ใน 2 ห้องหลังมีการใช้คู่ 10 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ

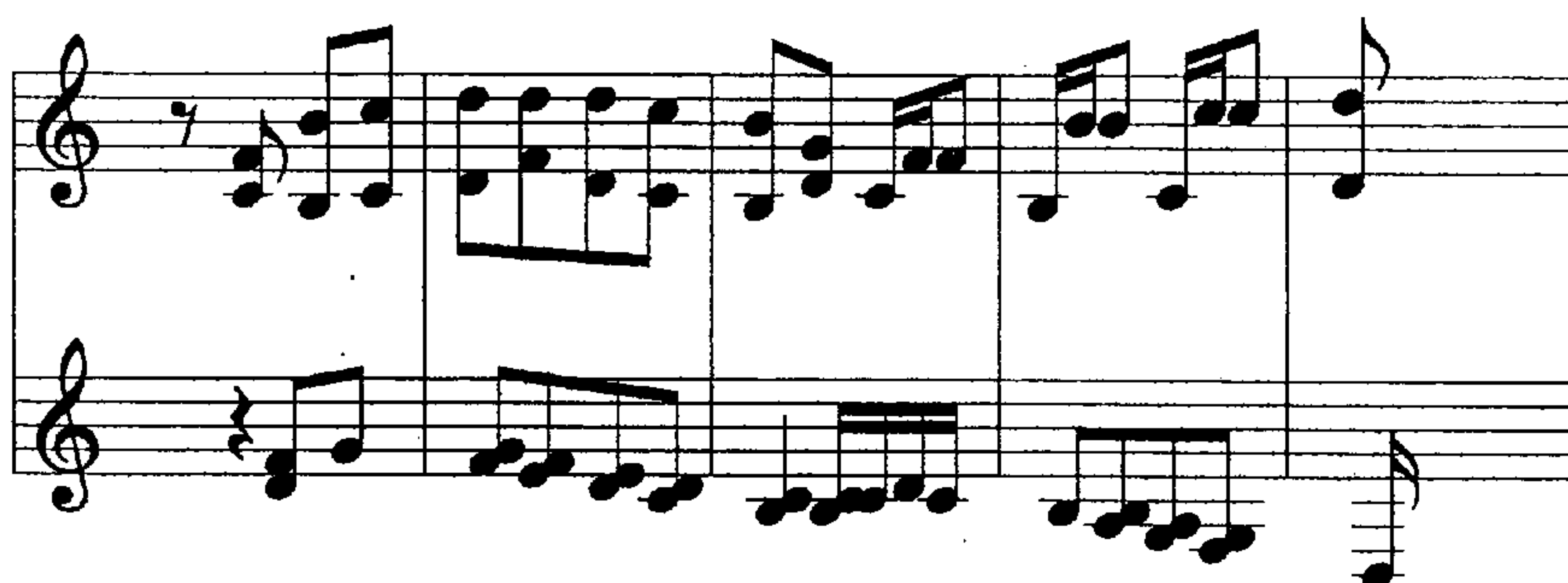
ทำนองหลัก วรรค 12 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า สักส่วนลูกตก ในครึ่งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา + โคอู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 45 ถึงโน้ตเสียงที่อู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 47 เป็นลูกตกที่ 23 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอล + เรอู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 47 ถึงโน้ตเสียงเรอู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 49 เป็นลูกตกที่ 24

ทางเดี่ยว วรรค 12 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ใช้การสับคเสียงขึ้น และตีผสมมือใน 2 ห้องแรก และใช้คู่ 10 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญใน 2 ห้องหลัง

หมายเหตุทำนองหลัก วรรคที่ 13 เหมือนกับวรรคที่ 1

ทางเดี่ยว วรรค 13 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า มีการสับค 3 เสียงขึ้น จำนวน 2 ครั้ง ใช้คู่ 2 ในการประดิษฐ์ทำนองเดี่ยว

หมายเหตุทำนองหลัก วรรคที่ 14 เหมือนกับวรรคที่ 2

ทางเดี่ยว วรรค 14 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า มีการประดิษฐ์ทำนองเดี่ยวโดยใช้คู่ 2 ได้เสียงจากบนลงล่าง ตลอดทั้งวรรคเป็นการตกแต่งทำนองเดี่ยว

หมายเหตุทำนองหลัก วรรคที่ 15 เหมือนกับวรรคที่ 3

ทางเดี่ยว วรรค 15 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นการไขว้มือ โดยใช้มือขวาขึ้นเสียง และมือซ้ายเป็นตัวดำเนินทำนองไปตามเสียงต่างๆ

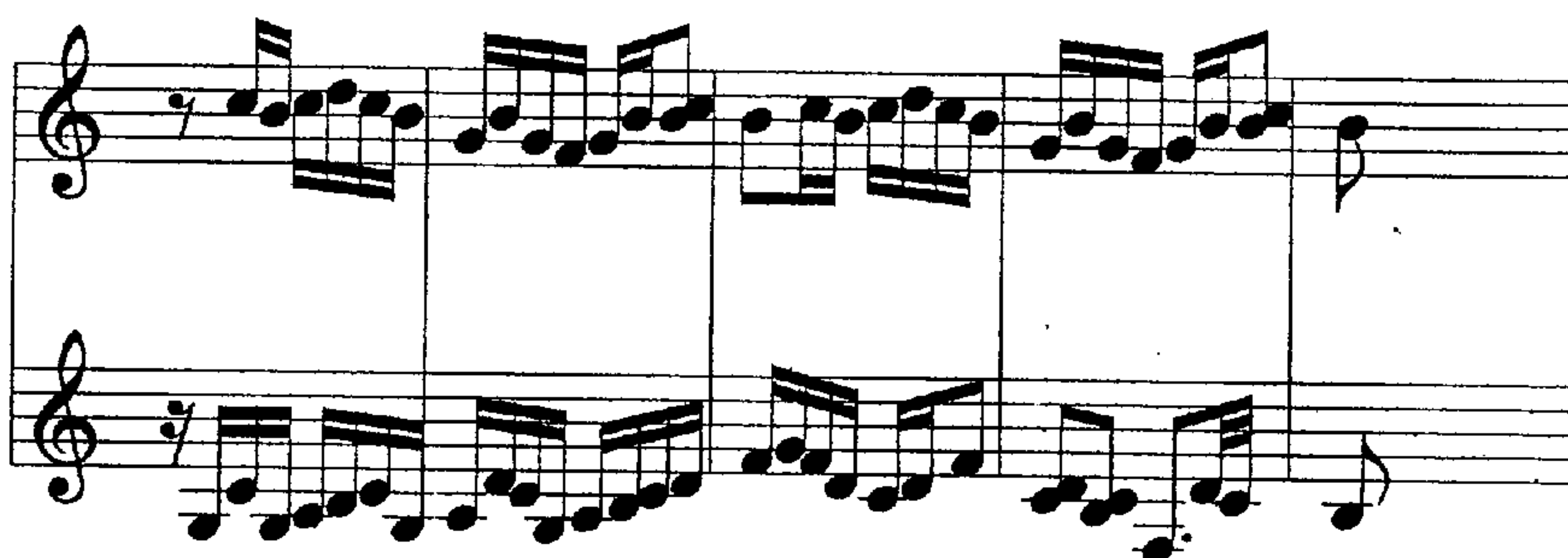
หมายเหตุทำนองหลัก วรรคที่ 16 เหมือนกับวรรคที่ 4

ทางเดี่ยว วรรค 16 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ใน 2 ห้องแรกเป็นการไขว้มือเหมือนกับวรรค 67 ใน 2 ห้องหลังเป็นการไขว้มือแบบมือขวาไล่เสียงและมือซ้ายเป็นตัวดำเนินทำนอง

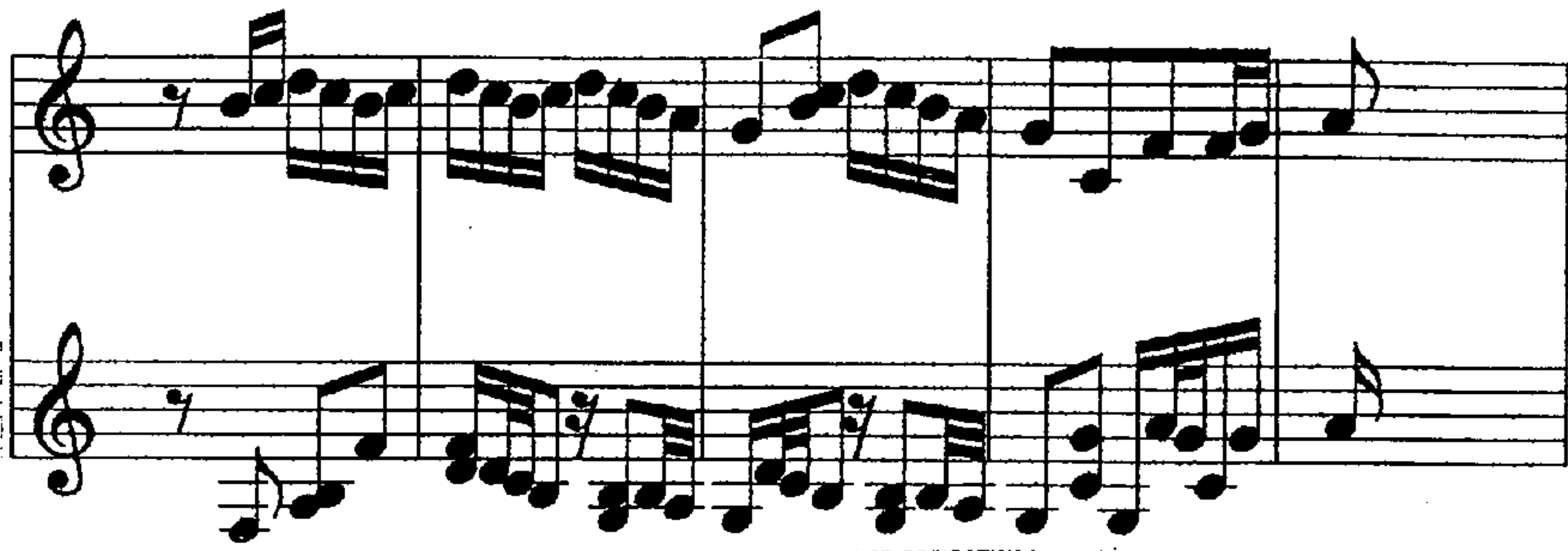
หมายเหตุทำนองหลัก วรรคที่ 17 เหมือนกับวรรคที่ 5

ทางเดี่ยว วรรค 17 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในห้องแรก มีการใช้คู่ 9 และการตีแยกมือขวา-ซ้าย และใช้ตัวหยุดคู่ 4 คู่ 5 ในท้ายวรรค ในการตกแต่งทำนอง

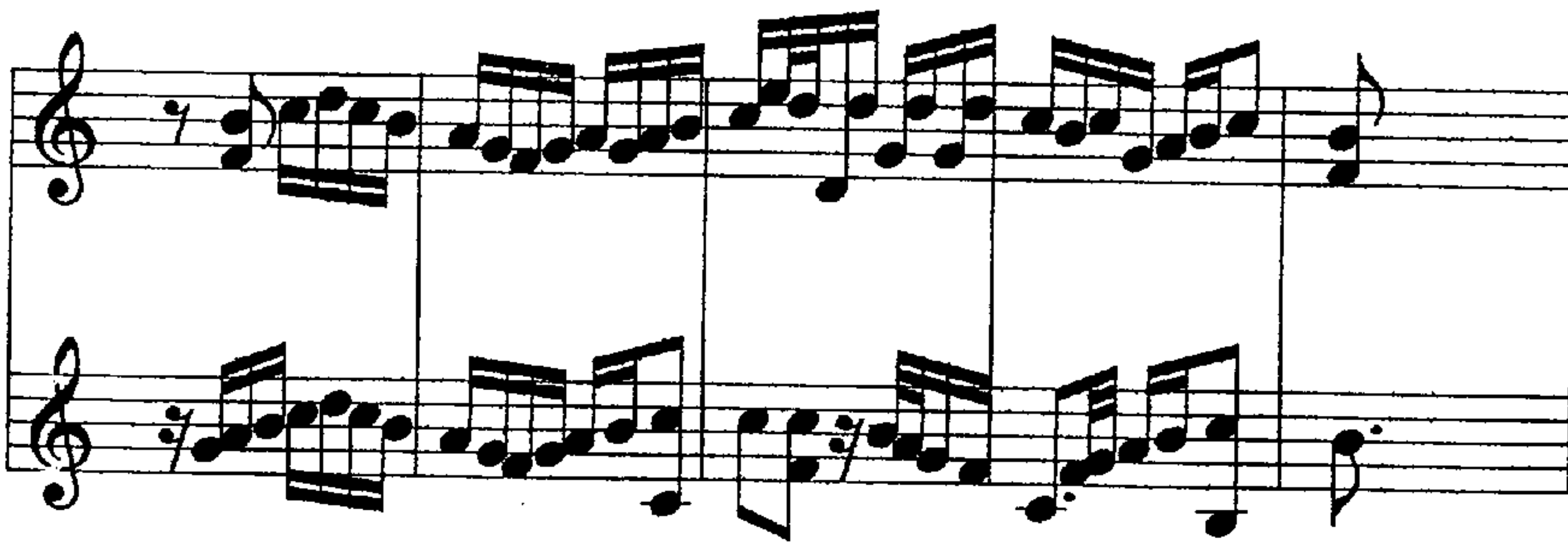
หมายเหตุทำนองหลัก วรรคที่ 18 เหมือนกับวรรคที่ 6

ทางเดี่ยว วรรค 18 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการตีผสมมือใน 3 ห้องแรก และใช้คู่ 2 ในการประดิษฐ์ทำนองเดี่ยว้องวงใหญ่

หมายเหตุทำนองหลัก วรรคที่ 19 เหมือนกับวรรคที่ 7

ทางเดี่ยว วรรค 19 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า มีการใช้คู่ 2 และสับ 3 เสียงลงเป็นชุด จำนวน 4 ครั้ง และตอนท้ายวรรคมีการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ ด้วยคู่ 5

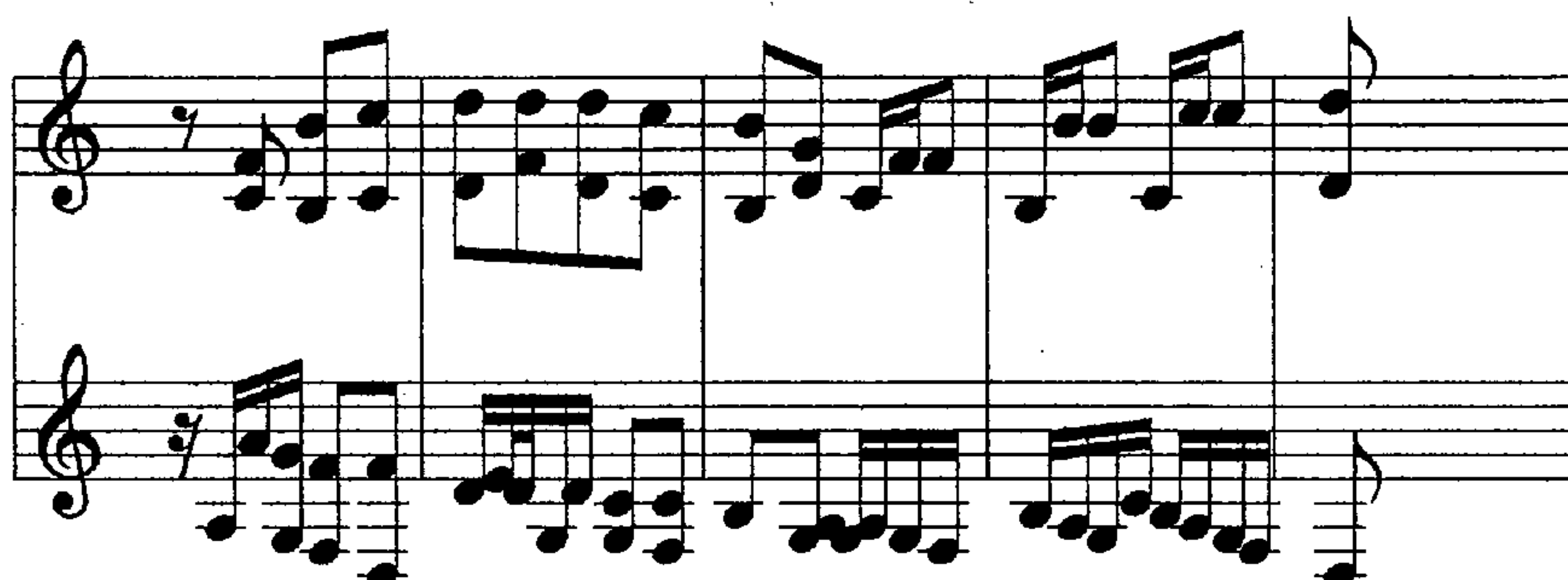
หมายเหตุทำนองหลัก วรรคที่ 20 เหมือนกับวรรคที่ 8

ทางเดี่ยว วรรค 20 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการตีผสมมือซ้าย-ขวา และใช้คู่ 5 และตัวหยุด ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ

หมายเหตุทำนองหลัก วรรคที่ 21 เหมือนกับวรรคที่ 9

ทางเดี่ยว วรรค 21 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นการตกแต่งสำเนียงภาษามอญด้วยคู่ 9 ที่มีความสัมพันธ์กันทั้งวรรค

หมายเหตุทำนองหลัก วรรคที่ 22 เหมือนกับวรรคที่ 10

ทางเดี่ยว วรรค 22 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า มีการตีผสมมือ และใช้คู่ 5 คู่ 2 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ

หมายเหตุทำนองหลัก วรรคที่ 23 เหมือนกับวรรคที่ 11

ทางเดี่ยว วรรค 23 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า มีการสับค 3 เสียงขึ้น ใช้คู่ 9 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ จำนวน 2 ครั้ง ใน 2 ห้องหลังมีการตีแยกมือขวาซ้าย และใช้คู่ 10 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ

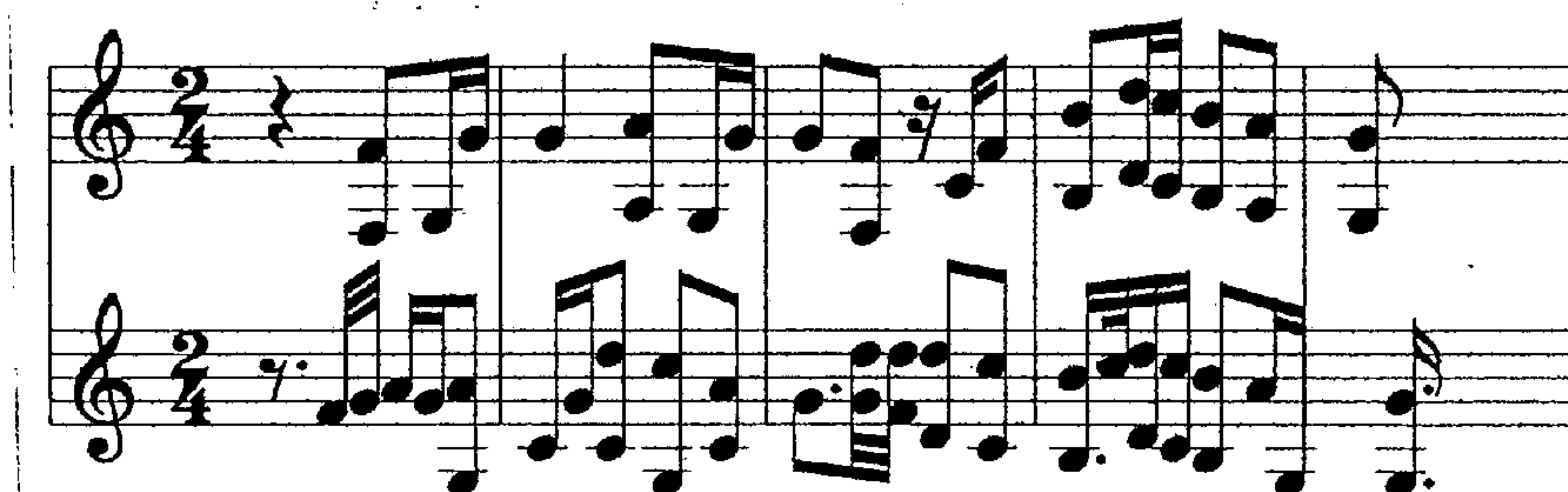

หมายเหตุทำนองหลัก, วรรคที่ 24 เหมือนกับวรรคที่ 12

ทางเดี่ยว วรรค 24 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า มีการสับค 3 เสียง ต่อด้วยการตีผสมมือ และใช้คู่ 9 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ

วิเคราะห์ทำนองหลักและทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ทางครูสอน วงฆ้อง

ท่อน 1

ทำนองหลัก วรรค 1 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ทัศนวิสัยตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 1 ถึงโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 3 เป็นลูกตกที่ 1 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงฟา 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 3 ถึงโน้ตเสียงซอล 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 5 เป็นลูกตกที่ 2

ทางเดี่ยว วรรค 1 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรก เริ่มด้วยการสับค 3 เสียงเรียงซัดติดกันขึ้น ค่อยด้วยการตีผสมมือและใช้การตีแยกมือซ้าย-ขวา มีโน้ต 9 11 6 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ ในช่วงหลัง เป็นการบรรเลงเดี่ยวมือโดยมือขวายืนเสียงเร มือซ้ายดำเนินทำนอง ซอล ลา เรไปพร้อมกัน ค่อยด้วยการบรรเลงกระชั้นจังหวะในโน้ต ห้องสุดท้ายของวรรค จบด้วยการบรรเลงแยกมือซ้าย-ขวา

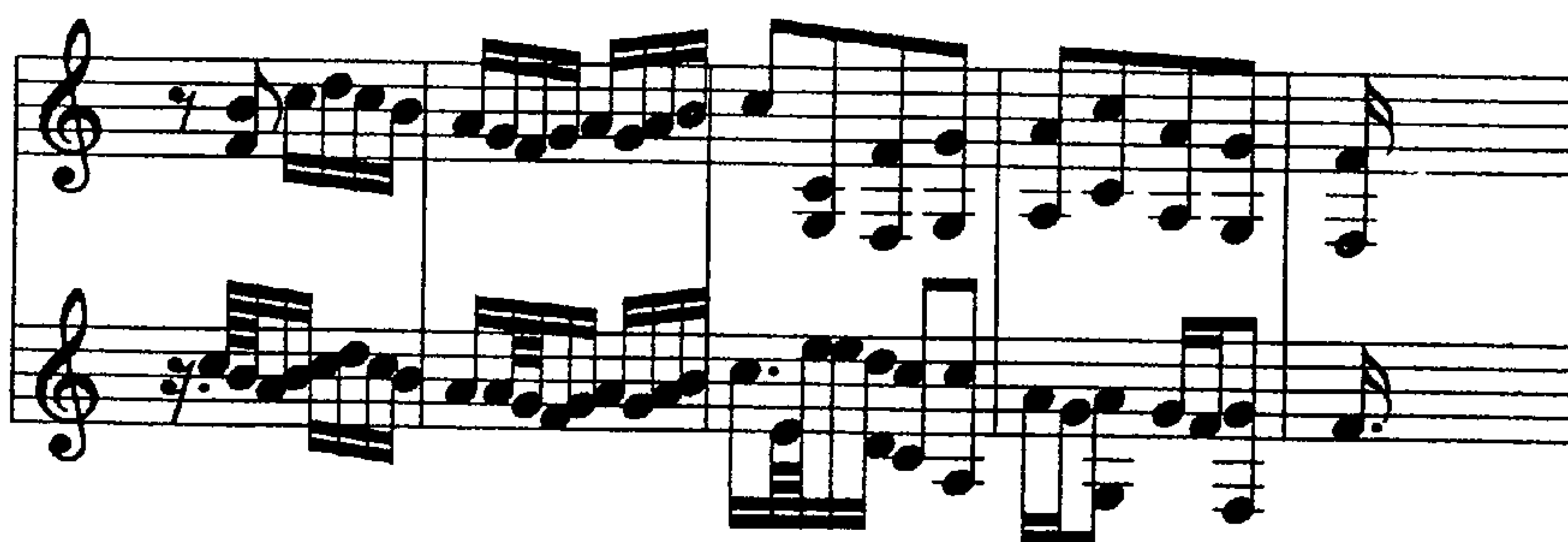
ทำนองหลัก วรรค 2 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ลัดส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โดคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 5 ถึงโน้ตเสียงที่คู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 7 เป็นลูกตกที่ 3 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอล+เรคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 7 ถึงโน้ตเสียงเรคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 9 เป็นลูกตกที่ 4

ทางเดี่ยว วรรค 2 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในช่วงแรกเริ่มด้วยการตีสับเสียงเดี่ยวคู่ 8 โดยใช้การบรรเลงแบบซ้าย-ขวา-ขวา มีการใช้คู่ 10 คู่ 9 และบรรเลงกระชั้นจังหวะ ต่อด้วยการตีแยกมือซ้าย-ขวา คู่ 4 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ ในช่วงหลังใช้การบรรเลงผสมมือซ้าย-ขวา คู่ 8 คู่ 4 ในการตกแต่งสำเนียงภาษามอญ ตอนจบใช้คู่ 9 ในการตกแต่งภาษามอญอีกครั้งหนึ่ง จะเห็นได้ว่าในวรรคนี้เป็นการประพันธ์สำเนียงภาษามอญเกือบทั้งวรรค

ทำนองหลัก วรรค 3 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงเร+ลา 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 9 ถึง โน้ตเสียงซอล 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 11 เป็นลูกตกที่ 5 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 11 ถึง โน้ตเสียงโดเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 13 เป็นลูกตกที่ 6

ทางเดี่ยว วรรค 3 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในห้องแรก เริ่มจากโน้ตเสียงต่ำ ต่อด้วยการบรรเลงผสมมือ ในห้องที่ 2-3 ใช้การสับค 3 เสียงขึ้น-ลงเป็นชุดๆ ตามลักษณะเพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ ห้องสุดท้ายมีการบรรเลงแยกมือขวา-ซ้าย โดยมือขวายืนเสียงเร และมือซ้ายดำเนินทำนองเสียงซอล ลา เร โด

ทำนองหลัก วรรค 4 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 13 ถึง โน้ตเสียงโดเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 15 เป็นลูกตกที่ 7 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงโด+ซอล 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 15 ถึง โน้ตเสียงฟา 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 17 เป็นลูกตกที่ 8

ทางเดี่ยว วรรค 4 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรก เริ่มด้วยการสับค 3 เสียงเรียงชิดติดกันลง ต่อด้วยการตีผสมมือจำนวน 2 ชุด ในช่วงหลังมีการตีสับคเสียงเดียว 8 โดยใช้มือซ้าย 1 ครั้ง มือขวา 2 ครั้ง ต่อด้วยการตี 8 เรียงจากบนลงล่าง ตอนจบมีการใช้ 10 คู่ 9 ในการตกแต่งทำนองเดี่ยว

ทำนองหลัก วรรค 5 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงมีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 17 ถึงโน้ตเสียงฟาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 19 เป็นลูกตกที่ 9 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงโคคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 19 ถึงโน้ตเสียงเร+ลาคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 21 เป็นลูกตกที่ 10

ทางเดี่ยว วรรค 5 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรก มีการบรรเลงแบบกระชั้น ในลักษณะของคู่ 4 เป็นหลัก ในช่วงหลัง เป็นการสับค่อเนื่อง ขึ้น-ลง และจบด้วยคู่ 4 ในการปิดท้ายวรรค มีการใช้การบรรเลงสับค่อเสียงเดียว ในวรรคนี้ เป็นการประดิษฐ์แบบสับค่อลดจำนวนทั้งวรรคเป็นลักษณะการประพันธ์ทางซ้องวงใหญ่

ทำนองหลัก วรรค 6 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 21 ถึงโน้ตเสียงเรคู่ 8 ลำดับเสียง

ที่ 1 ห้องที่ 23 เป็นลูกตกที่ 11 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงฟา+เรอ 6 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 23 ถึงโน้ตเสียงที่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 25 เป็นลูกตกที่ 12

ทางเดี่ยว วรรค 6 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า วรรคนี้เป็นการสับคอด้านวน เป็นลักษณะของการประพันธ์เดี่ยวฆ้องวงใหญ่

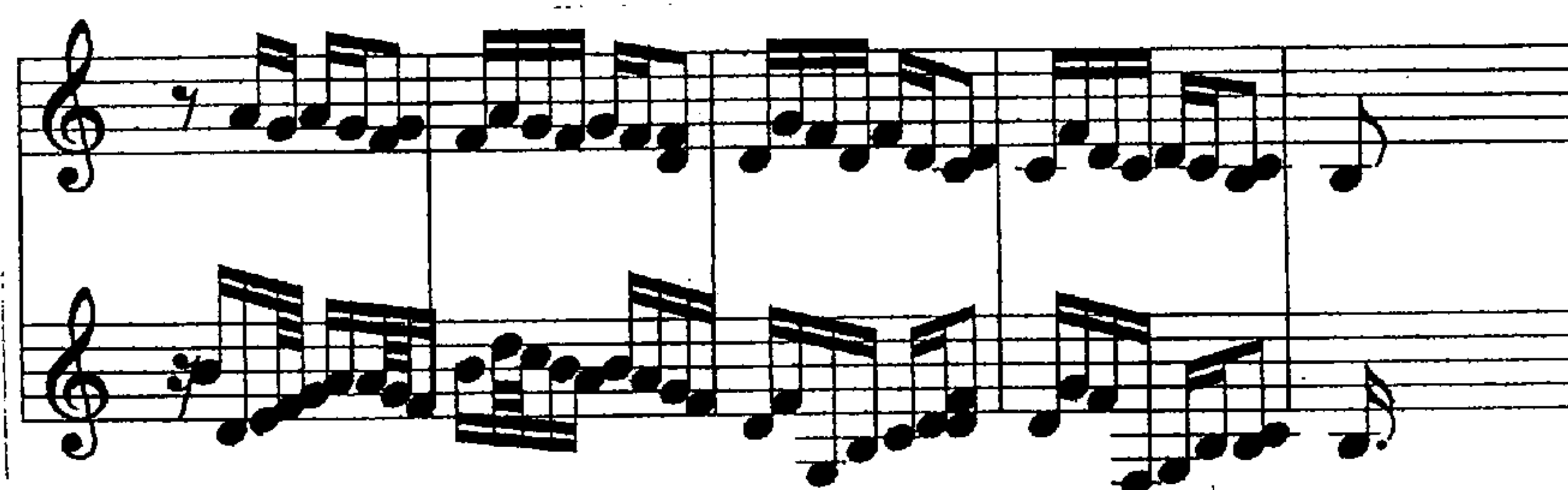
ทำนองหลัก วรรค 7 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ส่วนลูกตก ในครึ่งแรก เริ่มโน้ตเสียงที่เสียงเดี่ยว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 25 ถึงโน้ตเสียงซอลเสียงเดี่ยว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 27 เป็นลูกตกที่ 13 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงที่+โดคู่ 2 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 27 ถึงโน้ตเสียงลาเสียงเดี่ยว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 29 เป็นลูกตกที่ 14

ทางเดี่ยว วรรค 7 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรกเป็นการสับคอด้านวน และต่อด้วยการสับคอดัดกันเป็นชุดๆ ในช่วงหลังเป็นการสับคอด้านวนลง-ขึ้น เป็นลักษณะสวนทางกันในทางสับค

ทำนองหลัก วรรค 8 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ล้วนถูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงที่+ฟา 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 29 ถึงโน้ตเสียงโดเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 31 เป็นลูกตกที่ 15 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงมีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 31 ถึงโน้ตเสียงที่+ฟา 4 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 33 เป็นลูกตกที่ 16

ทางเดียว วรรค 8 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรก เป็นการสับคอด้านบน ในช่วงหลังมีการสับค 2 เสียงซ้าย-ขวา และต่อด้วยการตีแยกมือขวา-ซ้าย ลักษณะเดียวกันจำนวน 2 ชุด ตอนท้ายวรรคใช้การบรรเลงแยกมือขวา-ซ้ายในลักษณะเดียวมือ

ทำนองหลัก วรรค 9 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ล้วนถูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงตาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 33 ถึงโน้ตเสียงเรเสียงเดียว ลำดับ

เสียงที่ 1 ห้องที่ 35 เป็นลูกตกที่ 17 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 35 ถึงโน้ตเสียงที่เสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 37 เป็นลูกตกที่ 18

ทางเดี่ยว วรรค 9 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรกเป็นการสับสอกล้านวน ในช่วงหลังเป็นการบรรเลงแบบผสมมือจบลงด้วยคู่ 2 เป็นการบรรเลงที่มีลักษณะสัมพันธ์กันทั้ง 2 ชุด

ทำนองหลัก วรรค 10 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ลักส่วนลูกตกในครึ่งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โดคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 37 ถึงโน้ตเสียงที่คู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 39 เป็นลูกตกที่ 19 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอล+เรคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 39 ถึงโน้ตเสียงเรคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 41 เป็นลูกตกที่ 20

ทางเดี่ยว วรรค 10 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรกเริ่มด้วยการสับ 3 เสียงลง ต่อด้วยการตีแยกมือขวา-ซ้าย และบรรเลงเดี่ยวมือ โดยมือขวายืนเสียงเร มือซ้ายบรรเลงทำนองฟา ซอล ฟา เป็นลักษณะการบรรเลงไปพร้อมกับมือขวา มีการใช้ลักษณะการกระชั้นจังหวะในช่วงท้ายของโน้ตห้องที่ 2 โน้ตห้องที่ 3 เป็นลักษณะการบรรเลงลงแบบแยกมือซ้าย-ขวาคู่ 8 คู่ 4 เป็นลักษณะของสำเนียงภาษามอญ ในห้องที่ 4 เป็นการบรรเลงสำเนียงไทยโดยแท้ ใช้ลักษณะการบรรเลงแบบซ้าย-ขวา-ขวาในคู่ 8 แล้วจบด้วยการบรรเลงคู่ 8

ทำนองหลัก วรรค 11 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สัดส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงเร+ลา 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 41 ถึงโน้ตเสียงซอล 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 43 เป็นลูกตกที่ 21 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงลา 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 43 ถึงโน้ตเสียงเร+ลา 4 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 45 เป็นลูกตกที่ 22

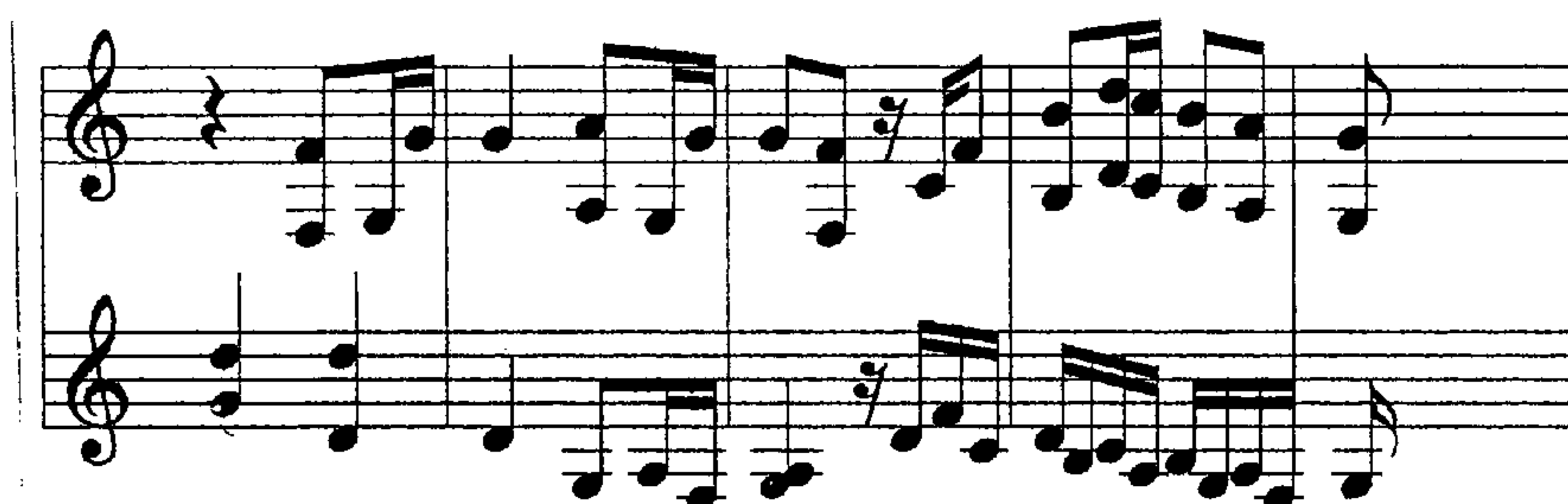
ทางเดี่ยว วรรค 11 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรก เป็นการบรรเลงแยกมือซ้าย-ขวา แล้วต่อด้วยการสับสอดลำนวน มีลักษณะคล้ายคลึงกัน 2 ชุด แต่เปลี่ยนบันไดเสียง ในช่วงหลังมีการบรรเลงแบบผสมมือและตอนท้ายวรรค มีการสับสอดลำนวน 1 ครั้ง

ทำนองหลัก วรรค 12 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สัดส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โด 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 45 ถึงโน้ตเสียงฟา 8 ลำดับเสียงที่ 1

ห้องที่ 47 เป็นลูกตกที่ 23 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอล+เรอ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 47 ถึงโน้ตเสียงเรอ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 49 เป็นลูกตกที่ 24

ทางเดี่ยว วรรค 12 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรกเหมือนวรรค 10 ในช่วงท้ายวรรคมีการบรรเลงด้วยมือซ้ายจากต่ำไปหาสูง จบลงด้วยการสับค 3 เสียงลง และมีการบรรเลงกระชั้นเพื่อตกแต่งทำนองเดี่ยวในช่วงท้าย

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 13 เหมือนวรรคที่ 1

ทางเดี่ยว วรรค 13 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรกมีการกวาดลงจากเสียงสูงลงจากเสียงสูงมาหาเสียงต่ำด้วยมือขวาต่อด้วยการบรรเลงสลับมือซ้าย-ขวาและใช้เทคนิคการกรอคู่ 2 ในช่วงหลัง เป็นการบรรเลงสลับมือซ้าย-ขวาจากเสียงสูงมาหาเสียงต่ำในลักษณะที่ชิดกัน

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 14 เหมือนกับวรรคที่ 2

ทางเคี้ยว วรรค 14 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรกเป็นการบรรเลงแยกมือซ้าย-ขวา ต่อด้วยการสับคผสมมือ 1 ชด ในช่วงหลังเป็นการสับค 2 เสียงคู่ 8 โดยใช้มือขวา 2 ครั้ง มือซ้าย 1 ครั้ง ต่อด้วยการตีแยกมือขวา-ซ้าย เป็นลักษณะเดียวกันทั้งหมด เริ่มจากกลุ่มเสียงไปหาเสียงสูง

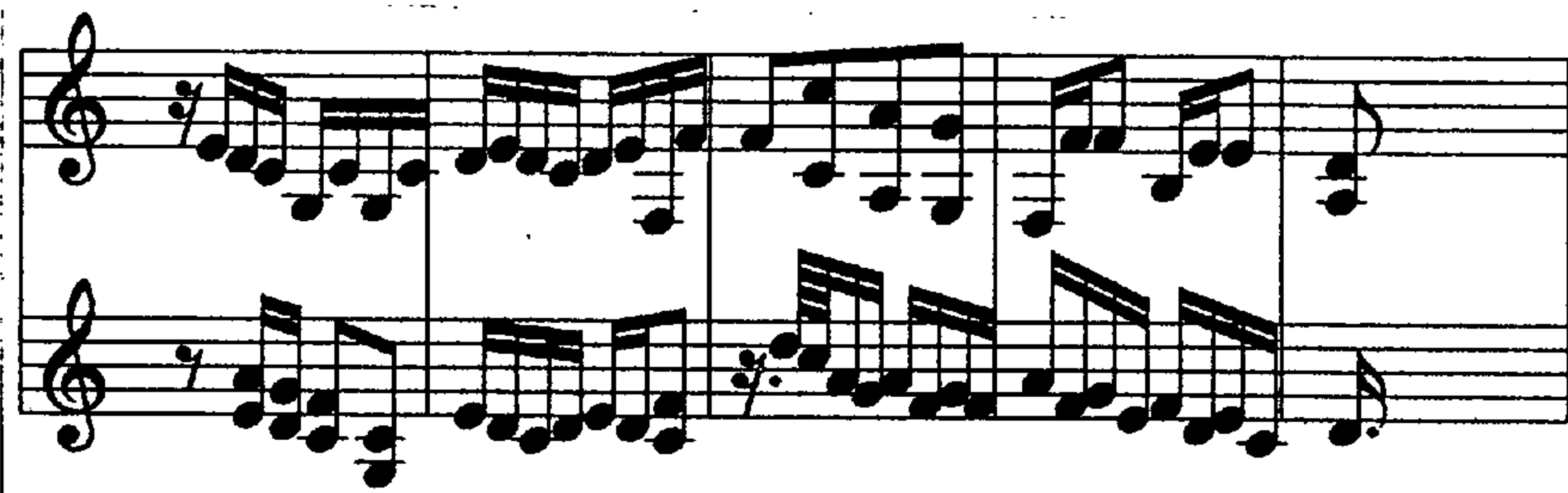
หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 15 เหมือนวรรคที่ 3

ทางเคี้ยว วรรค 15 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เริ่มจากสับค 2 เสียงคู่ 8 โดยใช้มือขวา 2 ครั้ง ซ้าย 1 ครั้ง ต่อด้วยการตีแยกมือขวา-ซ้าย จากนั้นเป็นการบรรเลงแบบผสมมือ ตอนท้ายมีการสับค 3 เสียงเรียงชิดติดกันขึ้น ในช่วงหลัง เป็นการสับคสอกล้วน 2 ชด ต่อด้วยการตีแยกมือขวา-ซ้ายในช่วงท้าย

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 16 เหมือน วรรคที่ 4

ทางเคี้ยว วรรค 16 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในช่วงแรกเป็นการสับคอสอดสำนวน 2 ชุด มีลักษณะเหมือนกับตัวโน้ตห้องที่ 3 ของวรรค 15 แต่อยู่คนละบันไดเสียง ต่อด้วยการตีผสมมือ ซ้าย-ขวาเป็นกลอน ในช่วงหลังเป็นการประพันธ์ในรูปแบบของภาษามอญ โดยใช้คู่ 4 และยักเยื้องจังหวะในการสื่อสำเนียงภาษามอญ

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 17 เหมือนวรรคที่ 5

ทางเคี้ยว วรรค 17 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรกเป็นการใช้คู่ 4 เป็นกลอนสำเนียงภาษามอญรับจากวรรคที่แล้ว ในห้องที่ 2 มีการใช้โน้ตลักษณะเดียวกับวรรค 16 ในห้องที่ 4 ในช่วงหลังเป็นการสับ 3 เสียงลงต่อการตีแยกมือซ้าย-ขวาลักษณะเป็นกลอน

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 18 เหมือนวรรคที่ 6

ทางเคี้ยว วรรค 18 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรกมีการสับค 3 เสียงลงและตีแยกมือซ้าย-ขวา รับกับทำยวรรคที่แล้ว ต่อด้วยการตีผสมมือ ในตัวโน้ตห้องที่ 2 เป็นการสับคสอดสำนวน ในช่วงหลังเป็นการสับค 3 เสียงขึ้น และใช้การยกเยื้องจังหวะของคู่ 8 เป็นชั้นเชิงของฆ้องวงใหญ่ต่อการบรรเลงเลี้ยวมือโดยมือขวายืนเสียงเร มือซ้ายดำเนินทำนองฟา ซอล ฟา บรรเลงไปพร้อมกับมือขวา ช่วงท้ายวรรคมีการบรรเลงย้ำทำนอง 2 ครั้ง

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 19 เหมือนวรรคที่ 7

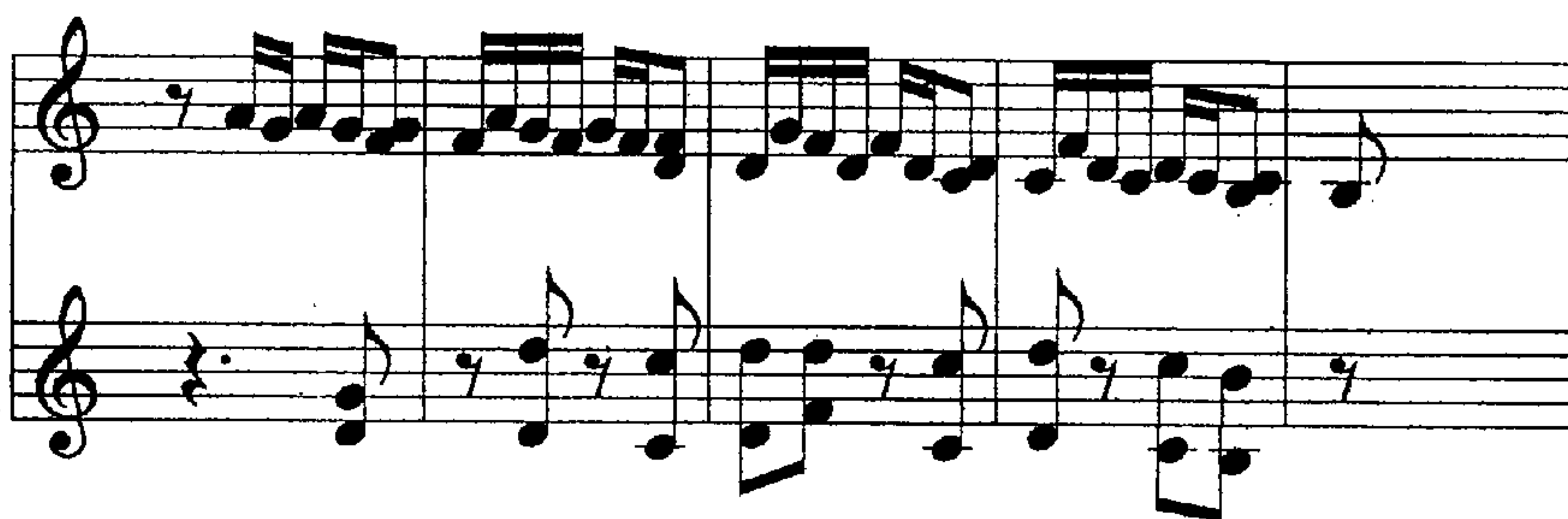
ทางเคี้ยว วรรค 19 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า วรรคนี้เป็นรูป

แบบของลำเนียงภาษามอญ ใช้การชักเยื้องจังหวะ และใช้คู่ 6 และการซ้ำทำนองในการประดิษฐ์
ลำเนียงภาษามอญ

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 20 เหมือนวรรคที่ 8

ทางเดียว วรรค 20 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในวรรคนี้เป็นการประดิษฐ์ลำเนียงภาษามอญ มีการซ้ำทำนองในช่วงแรก 2 ครั้ง ในช่วงหลังมีการสับคี่เสียงเดียวมือขวา 2 ครั้ง มือซ้าย 1 ครั้ง ค่อยด้วยการตีแยกมือขวา-ซ้าย ตอนจบมีการบรรเลงแบบผสมมือ

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 21 เหมือนวรรคที่ 9

ทางเดียว วรรค 21 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการประดิษฐ์ลำเนียงภาษามอญ โดยการเล่นจังหวะ มีการใช้การบรรเลงตัวโน้ตแบบจังหวะยก และใช้คู่ 4 คู่ 8 คู่ 6 ในการประดิษฐ์ลำเนียงภาษามอญ

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 22 เหมือนวรรคที่ 10

ทางเดี่ยว วรรค 22 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในช่วงแรกเป็นการบรรเลงโดยใช้คู่ 2 และคู่ 8 และการตีเดี่ยวมือในการประพันธ์เพลงเดี่ยว ในช่วงหลังเป็นการประดิษฐ์ทำนองภาษามอญโดยใช้การตีแยกมือคู่ 8 คู่ 4 ในโน้ตห้องที่ 3 ส่วนห้องที่ 4 เป็นการประดิษฐ์ทำนองภาษามอญโดยใช้คู่ 9

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 23 เหมือนวรรคที่ 11

ทางเดี่ยว วรรค 23 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในช่วงแรกเป็นการสับค 3 เสียงขึ้น แล้วจบด้วยการบรรเลงกรอคู่ 2 ในช่วงหลังเป็นการสับค 3 เสียงลงต่อด้วยการตีด้วยมือซ้ายจากบนลงล่าง 4 ตัวโน้ต

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 24 เหมือนวรรคที่ 12

ทางเดี่ยว วรรค 24 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในช่วงแรกเป็นการสับค 3 เสียงลง ต่อด้วยการตีผสมมือ ในช่วงหลังเป็นการประดิษฐ์สำเนียงภาษามอญโดยใช้ลักษณะการยกเอียงจังหวะและการตีแยกมือซ้าย-ขวา จบด้วยการบรรเลงคู่ 9

ท่อน 2

ทำนองหลัก วรรค 1 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ลัดส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟาคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 1 ถึงโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 3 เป็นลูกตกที่ 1 ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงโดคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 3 ถึงโน้ตเสียงเร + ลา ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 5 เป็นลูกตกที่ 2

ทางเดี่ยว วรรค 1 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นการไขว้มือคู่ 8 และคู่ 16 ในห้องแรกมือขวาจะขึ้นเสียงซอล ในห้องที่ 2, 3, 4 มือขวาขึ้นเสียงเร และใช้มือซ้ายในการดำเนินทำนองคู่ 8 และคู่ 16

ทำนองหลัก วรรค 2 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ลัดถ้วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 5 ถึงโน้ตเสียงมีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 7 เป็นลูกตกที่ 3 ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โด ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 7 ถึงโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 9 เป็นลูกตกที่ 4

ทางเดี่ยว วรรค 2 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า สบัดเสียงข้ามเสียง 2 ชุด สบัดเสียงซิดติดกันลง 1 ชุดและขึ้น 1 ชุด สบัดเสียงซิดติดกันลง 1 ชุด

ทำนองหลัก วรรค 3 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟาคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 9 ถึงโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 11 เป็นลูกตกที่ 5 ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงโดคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 11 ถึงโน้ตเสียงเร+ลา ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 13 เป็นลูกตกที่ 6

ทางเดี่ยว วรรค 3 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นสำเนียงมอญ ใช้การประดิษฐ์ทำนองโดยใช้คู่ 2 ในโน้ตห้องที่ 1, 2 และ 4 ในกลางวรรคใช้การประดิษฐ์ทำนองแบบการบรรเลงผสมมือเป็นชุดๆ

ทำนองหลัก วรรค 4 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 13 ถึงโน้ตเสียงมีเสียงเดียว ลำดับ

เสียงที่ 1 ห้องที่ 15 เป็นลูกตกที่ 7 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงฟา+โด ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 15 ถึง โน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 17 เป็นลูกตกที่ 8

ทางเดียว วรรค 4 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า สบัดเสียงซิคติดกันขึ้น 1 ชุด สบัดเสียงข้ามเสียงลง 1 ชุด สบัดเสียงซิคติดกันลง 1 ชุด สบัดขึ้น 3 เสียงซิคติดกันขึ้น 1 ชุด สบัดเสียงซิคติดกันลง 1 ชุด

ทำนองหลัก วรรค 5 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครึ่งแรก เริ่มโน้ตเสียงโดคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 17 ถึง โน้ตเสียงลาคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 19 เป็นลูกตกที่ 9 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงโดคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 19 ถึง โน้ตเสียงฟาคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 21 เป็นลูกตกที่ 10

ทางเดียว วรรค 5 ในโน้ตครึ่งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า มีการสบัดขึ้น 3 เสียงซิคติดกัน 1 ชุด แล้วตีคู่ 4, 5, 6, 7, 8 และ 9 เรียงซิคติดกัน

ทำนองหลัก วรรค 6 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 21 ถึงโน้ตเสียงฟาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 23 เป็นลูกตกที่ 11 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงโดคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 23 ถึงโน้ตเสียงเร+ลาคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 25 เป็นลูกตกที่ 12

ทางเดี่ยว วรรค 6 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการใช้คู่ 4 จำนวน 3 ชุด ในตอนท้ายวรรคเป็นการสับเปลี่ยนเสียงซิดติดกัน 1 ชุด เพื่อประคองจังหวะภาษาอมฤ

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 7 เหมือนกับวรรคที่ 1

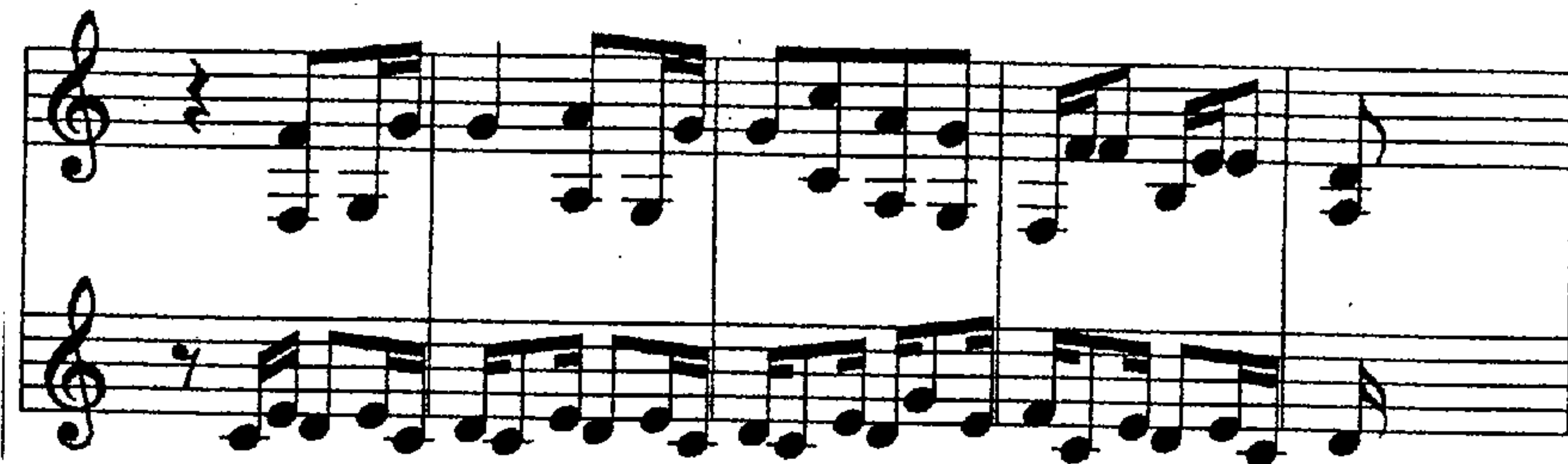
ทางเดี่ยว วรรค 7 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่าเป็นการบรรเลงรูปแบบที่เหมือนกันทั้งครั้งแรกและครั้งหลัง ในครั้งแรกจะใช้มือขวาบรรเลง 3 เสียง ใช้มือ

ซ้ายในการบรรเลงคกจังหวะ ในครึ่งหลังมีการเคลื่อนที่ของทำนองมาอยู่ในกลุ่มเสียงต่ำ โดยใช้ลักษณะการบรรเลงที่เหมือนกับครั้งแรก

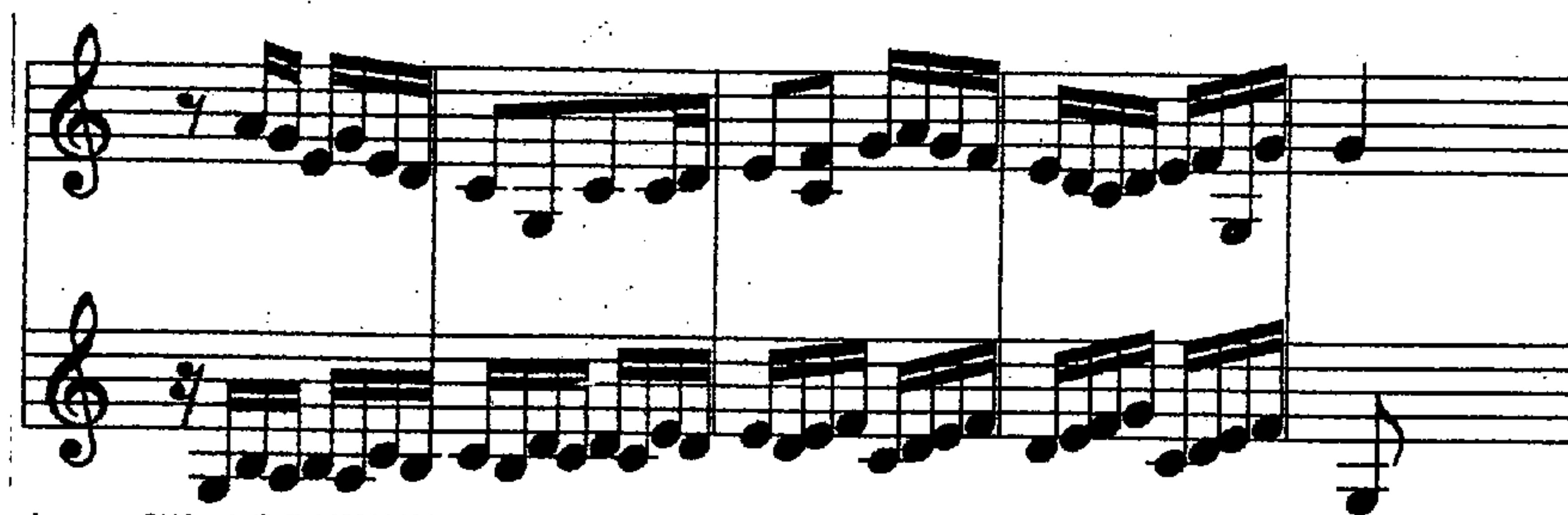
หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 8 เหมือนกับวรรคที่ 2

ทางเดี่ยว วรรค 8 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการสับคี่เยวข้ามเสียงลง 1 ชุค สะบัด 3 เสียงซิคคิกกัน 1 ชุค สับคี่เยวข้ามเสียง 1 ชุค ในการประดิษฐ์ทำนองทางเดี่ยวม้องวงใหญ่ที่มีการสอคประสานกันทั้งวรรค

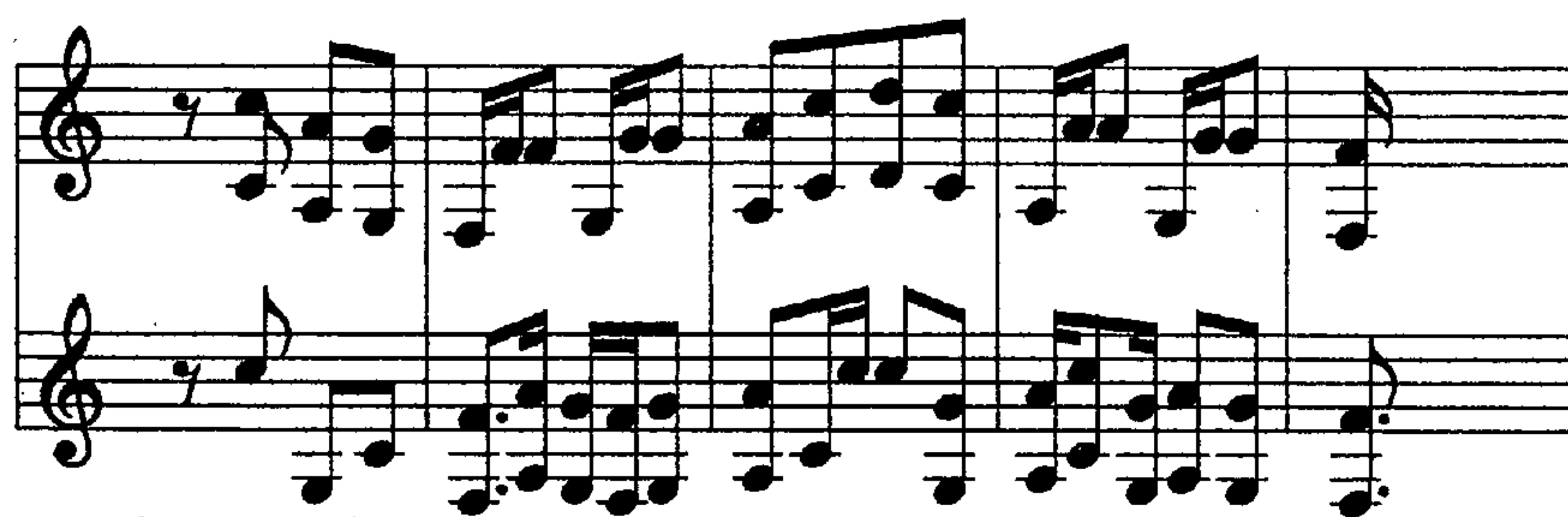
หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 9 เหมือนกับวรรคที่ 3

ทางเดี่ยว วรรค 9 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นสำเนียงแขก เป็นการตีผสมมือขวา-ซ้าย ที่มีเสียงซิคคิกกันตลอดทั้งวรรค

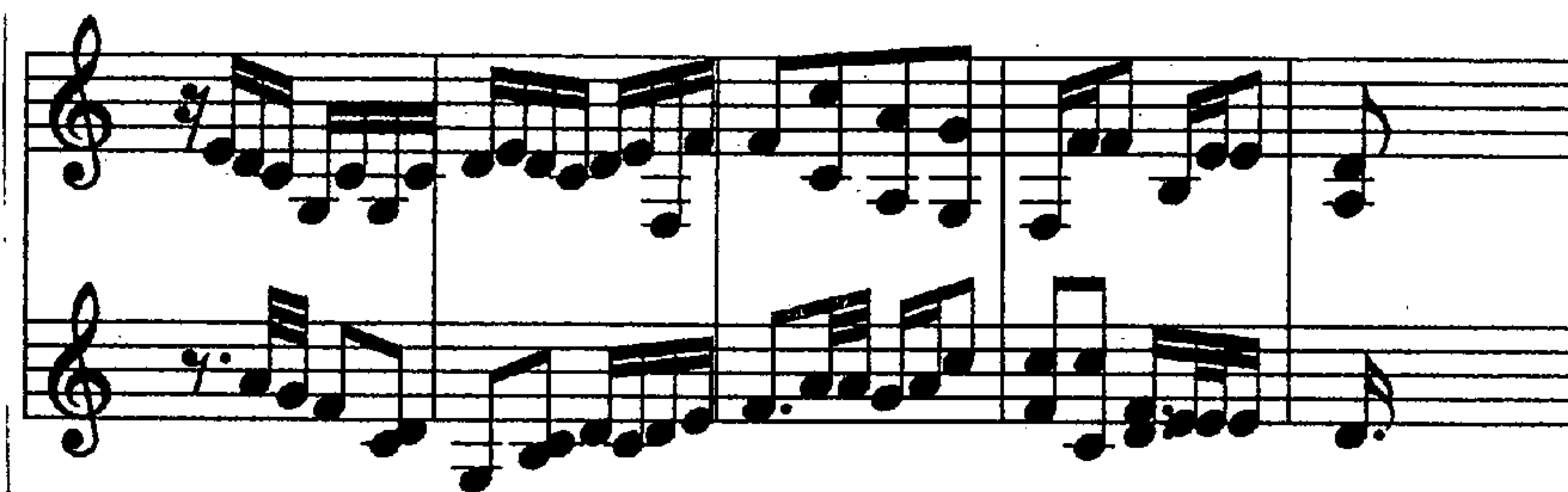
หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 10 เหมือนกับวรรคที่ 4

ทางเดี่ยว วรรค 10 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นสำเนียงแขก ใน 2 ห้องแรกจะมีรูปแบบเหมือนวรรค 9 ใน 3 ห้องหลังเป็นการตีไล่เสียงจากล่างขึ้นบน จำนวน 4 ชุด

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 11 เหมือนกับวรรคที่ 5

ทางเดี่ยว วรรค 11 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการกวาดลง เพื่อตกแต่งสำเนียงมอญ และใช้การกระชั้นจังหวะ ในโน้ตห้องที่ 4 เพื่อตกแต่งทำนองให้มีความเด่นชัดมากขึ้น

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 12 เหมือนกับวรรคที่ 6

ทางเดี่ยว วรรค 12 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า มีการสับค 3 เสียงเรียงชิดติดกัน 1 ชุด สับคเดี่ยวข้ามเสียงลง 1 ชุด มีการใช้คู่ 5 แสดงถึงการใช้สำเนียงมอญ

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 13 เหมือนกับวรรคที่ 7

ทางเดี่ยว วรรค 13 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นการสับคเดี่ยวข้ามเสียงลง 1 ชุด เพื่อตกแต่งสำเนียงมอญ มีการใช้คู่ 9, คู่ 11, คู่ 6, คู่ 5 และสับค 3 เสียงชิดติดกันขึ้น 1 ชุด

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 14 เหมือนกับวรรคที่ 8

ทางเดียวทางที่ 2 วรรค 14 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นสำเนียงแซก ครั้งแรกเป็นสำเนียงแซก ครั้งหลังเป็นสำเนียงมอญ

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 15 เหมือนกับวรรคที่ 9

ทางเดียว วรรค 15 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า มีการใช้คู่ 3, คู่ 4 และคู่ 5 เป็นลักษณะสำเนียงมอญ

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 16 เหมือนกับวรรคที่ 10

ทางเคี้ยว วรรค 16 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นสำเนียงมอญ

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 17 เหมือนกับวรรคที่ 11

ทางเคี้ยว วรรค 17 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการไขว้มือตลอดทั้งวรรค ในโน้ตห้องที่ 1 และห้องที่ 3 มีขว้าไล่เสียงจากบนลงล่าง นอกจากนั้นมือขวามีลักษณะการขึ้นเสียงเป็นส่วนใหญ่ โดยใช้มือซ้ายเป็นตัวดำเนินทำนองตกจังหวะ

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 18 เหมือนกับวรรคที่ 12

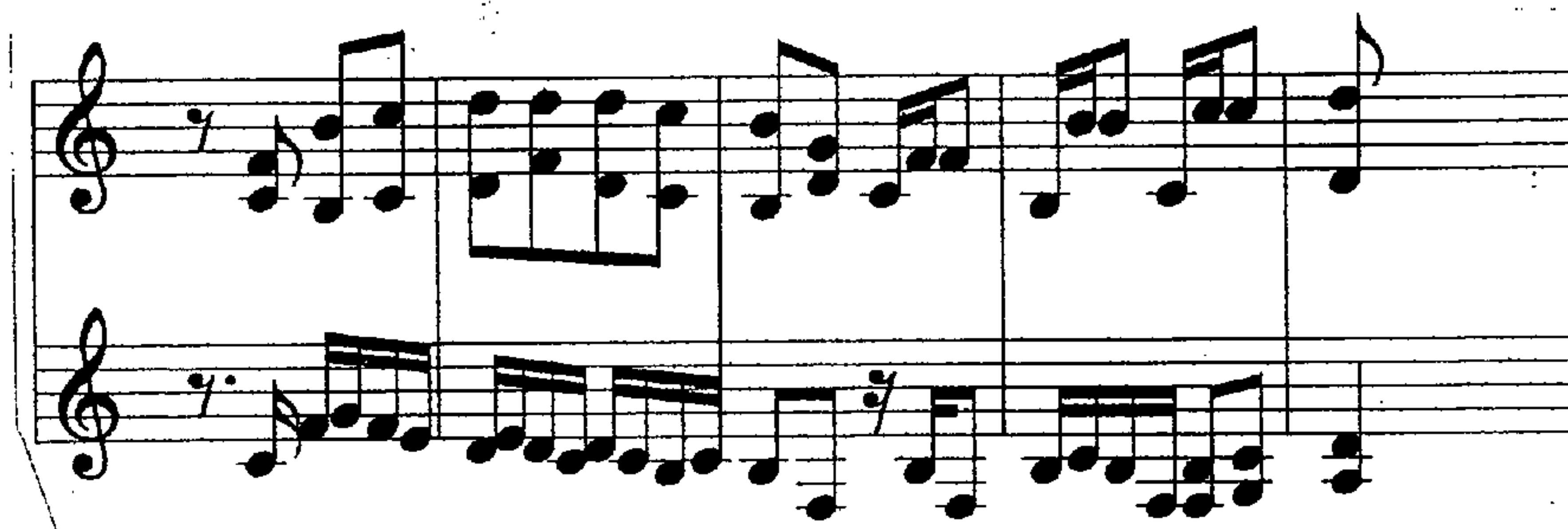
ทางเดี่ยว วรรค 18 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่าเป็นการไขว้มือ มีลักษณะคล้ายคลึงกับวรรค 17

ท่อน 3

ทำนองหลัก วรรค 1 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงเร+ลา 4 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 1 ถึงโน้ตเสียงซอล 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 3 เป็นลูกตกที่ 1 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงลา 8 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 3 ถึงโน้ตเสียงเร+ลา ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 5 เป็นลูกตกที่ 2

ทางเดี่ยว วรรค 1 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เริ่มต้นด้วยการใช้คู่ 4 และต่อด้วยการใช้สำเนียงเรียงร้อย เรียงซิคติดกันขึ้นข้างบน ในครั้งแรก มีการใช้คู่ 4 โต้เสียงจากบนลงล่าง เป็นการประดิษฐ์สำเนียงภาษาแขกตลอดทั้งวรรค

ทำนองหลัก วรรค 2 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โค ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 5 ถึงโน้ตเสียงที่คู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 7 เป็นลูกตกที่ 3 ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงซอล+เร ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 7 ถึงโน้ตเสียงเรคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 9 เป็นลูกตกที่ 4

ทางเดี่ยว วรรค 2 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นการประดิษฐ์สำเนียงแขกจากบนลงล่าง ในโน้ตครั้งแรกเป็นการตีผสมมือ มีลักษณะเสียงเรียงซิคติดกันในโน้ตมีการบรรเลงแยกมือซ้าย-ขวา ในตอนท้ายวรรคใช้คู่ 4 ในการประดิษฐ์สำเนียงภาษาแขก

ทำนองหลัก วรรค 3 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงเร+ลา ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 9 ถึงโน้ตเสียงซอลคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 11 เป็นลูกตกที่ 5 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 11 ถึงโน้ตเสียงโคเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 13 เป็นลูกตกที่ 6

ทางเดี่ยว วรรค 3 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เริ่มด้วยการตีกลับมือซ้าย-ขวาคู่ 5 แล้วตีจำนวนเรียงซิดคิกกันจากบนลงล่างเป็นการประดิษฐ์สำเนียงแขก

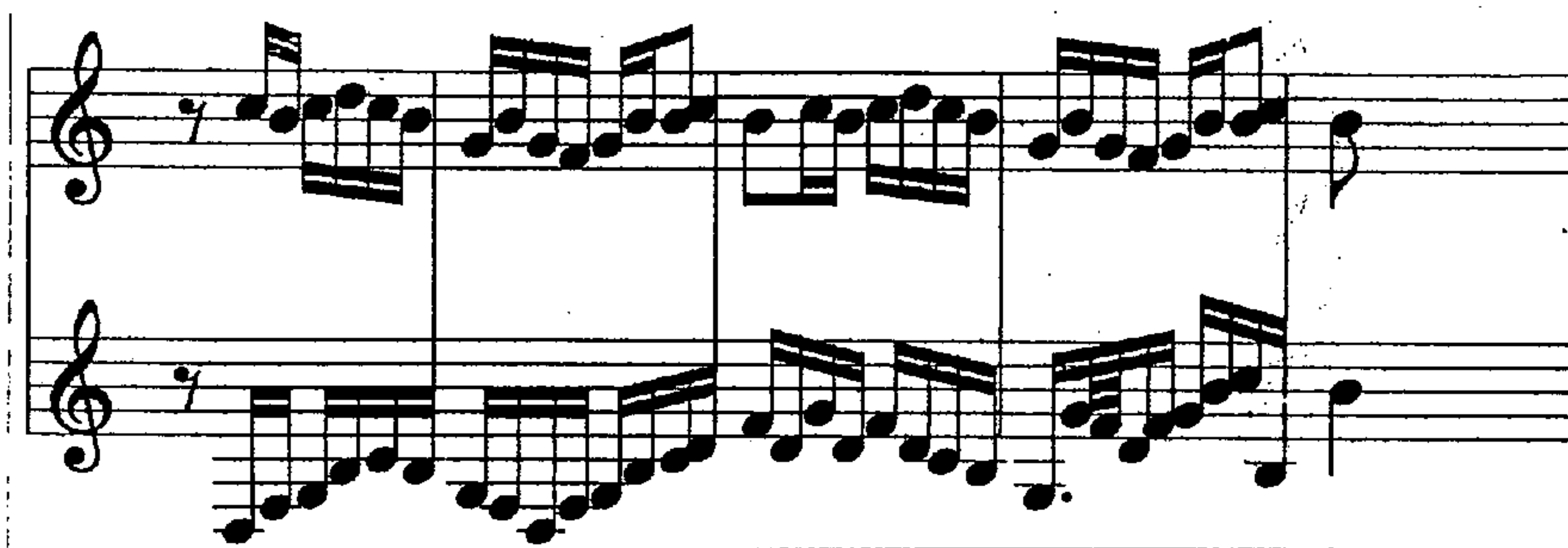
ทำนองหลัก วรรค 4 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 13 ถึงโน้ตเสียงมีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 15 เป็นลูกตกที่ 7 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงโคเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 15 ถึงโน้ตเสียงโคเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 17 เป็นลูกตกที่ 8

ทางเดี่ยว วรรค 4 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการบรรเลงแยกมือซ้าย-ขวา คู่ 4 ลัดจังหวะ แล้วต่อด้วยการบรรเลงคู่ 4 จากล่างขึ้นบน เป็นการประดิษฐ์สำเนียงแขก

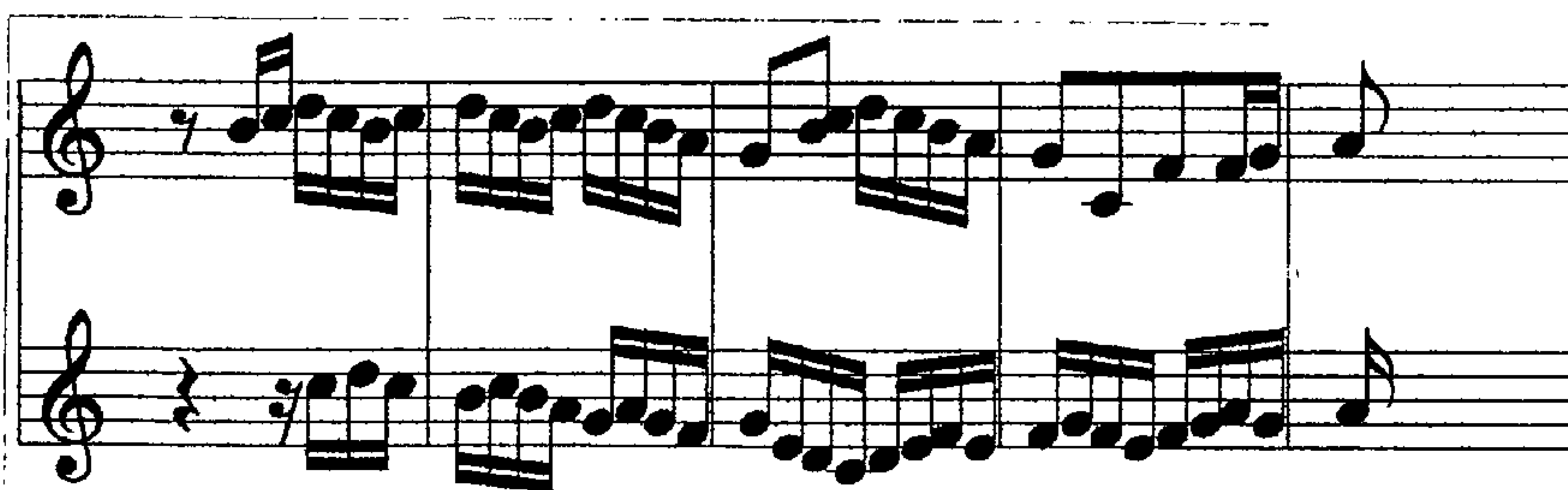
ทำนองหลัก วรรค 5 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ลัดส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 17 ถึงโน้ตเสียงเรอู 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 19 เป็นลูกตกที่ 9 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงฟา+เรอู 6 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 19 ถึงโน้ตเสียงที่เรอู 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 21 เป็นลูกตกที่ 10

ทางเดี่ยว วรรค 5 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นการประดิษฐ์สำเนียงภาษาแขกโดยใช้ตัวหยุดและกลุ่มเสียงที่เรียงชิดติดกัน มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันในโน้ตห้องที่ 2 และ 4 ในการประดิษฐ์สำเนียงภาษาแขก

ทำนองหลัก วรรค 6 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วน ลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงโดเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 21 ถึง โน้ตเสียงทีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 23 เป็นลูกตกที่ 11 ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงโดเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 23 ถึง โน้ตเสียงทีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 25 เป็นลูกตกที่ 12

ทางเดี่ยว วรรค 6 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นการตีไล่เสียงจากล่างขึ้นบน บนลงล่าง ล่างขึ้นบน มีเสียงที่เรียงซิดติดกัน ในโน้ตห้องที่ 3 ใช้การบรรเลงแยกมือซ้าย-ขวา แล้วต่อด้วยการบรรเลงแยกเสียงซิดติดกันจากบนลงล่าง ในตอนท้ายวรรคมีการสับคีย์เข้ามเสียงเพื่อตกแต่งสำเนียงภาษาแขก

ทำนองหลัก วรรค 7 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วน ลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงทีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 25 ถึง โน้ตเสียงซอลเสียงเดียว

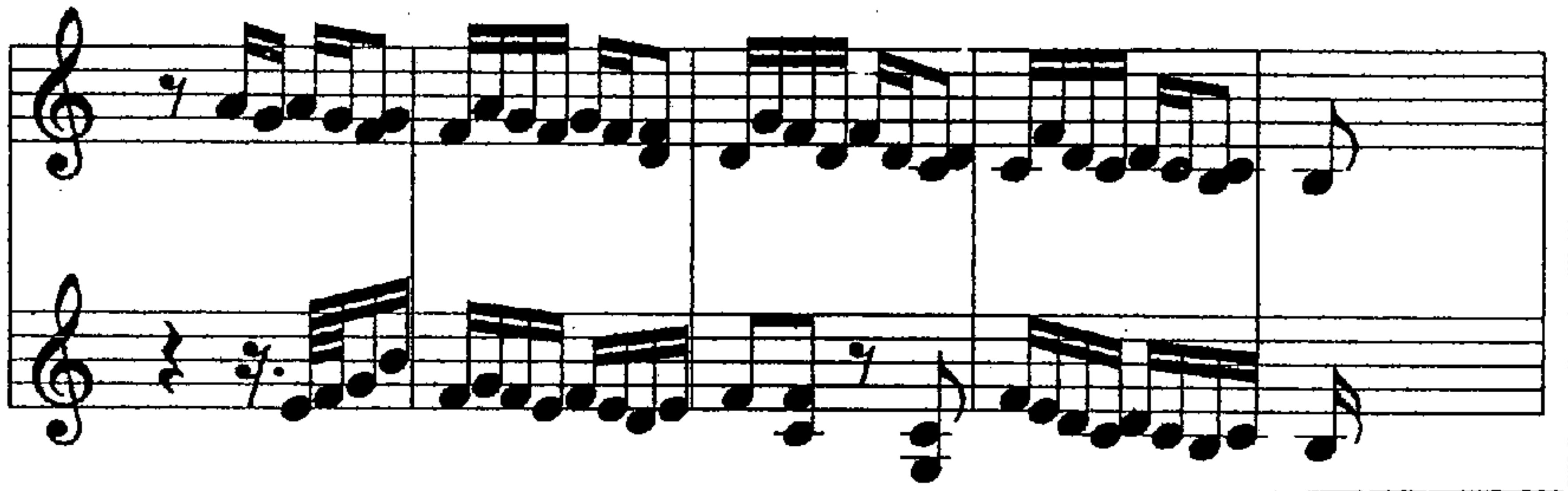
ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 27 เป็นลูกตกที่ 13 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงที่+ โคคู่ 2 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 27 ถึงโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 29 เป็นลูกตกที่ 14

ทางเดี่ยว วรรค 7 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นการตีแยกมือขวา-ซ้าย-ขวา แล้วตีคู่ 4 จากบนลงล่าง เป็นการประดิษฐ์ทำนองแยก

ทำนองหลัก วรรค 8 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ล้วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงที่+ฟาคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 29 ถึงโน้ตเสียงโคเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 31 เป็นลูกตกที่ 15 ในครึ่งหลัง เริ่มโน้ตเสียงมีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 31 ถึงโน้ตเสียงที่+ฟาคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 33 เป็นลูกตกที่ 16

ทางเดี่ยว วรรค 8 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครึ่งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการตีแยกมือซ้าย-ขวา ต่อด้วยการประดิษฐ์ทำนองเรียงซัดติดกันจากบนลงล่าง จบด้วยการกรอ

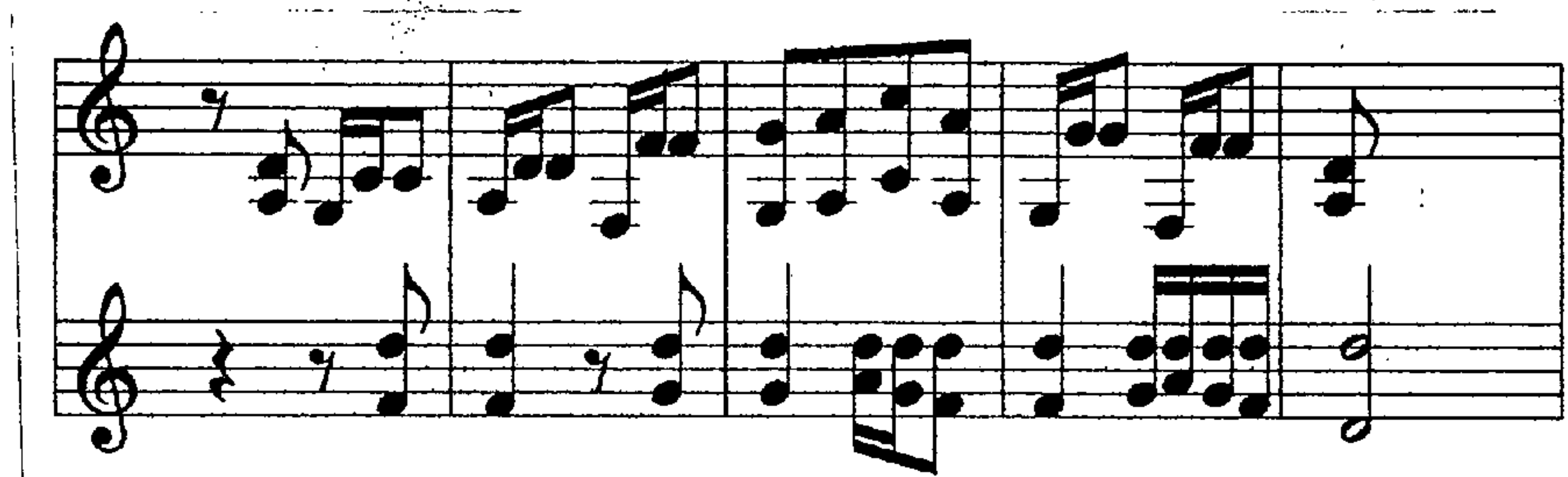
ทำนองหลัก วรรค 9 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วน ลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงลาเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 33 ถึงโน้ตเสียงเรเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 35 เป็นลูกตกที่ 17 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอลเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 35 ถึงโน้ตเสียงทีเสียงเดียว ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 37 เป็นลูกตกที่ 18

ทางเดียว วรรค 9 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นการสับค้ำเสียงสอกล้านวนจากบนลงล่าง 1 ชุด แล้วจบด้วยการกรอ

ทำนองหลัก วรรค 10 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วน ลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โดคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 37 ถึงโน้ตเสียงทีคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 39 เป็นลูกตกที่ 19 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอล+เรคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 39 ถึงโน้ตเสียงเรคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 41 เป็นลูกตกที่ 20

ทางเดี่ยว วรรค 10 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการตีแยกมือขวา 2 ครั้ง ซ้าย 2 ครั้ง เป็นการประคั้นรู้สำเนียงแขก

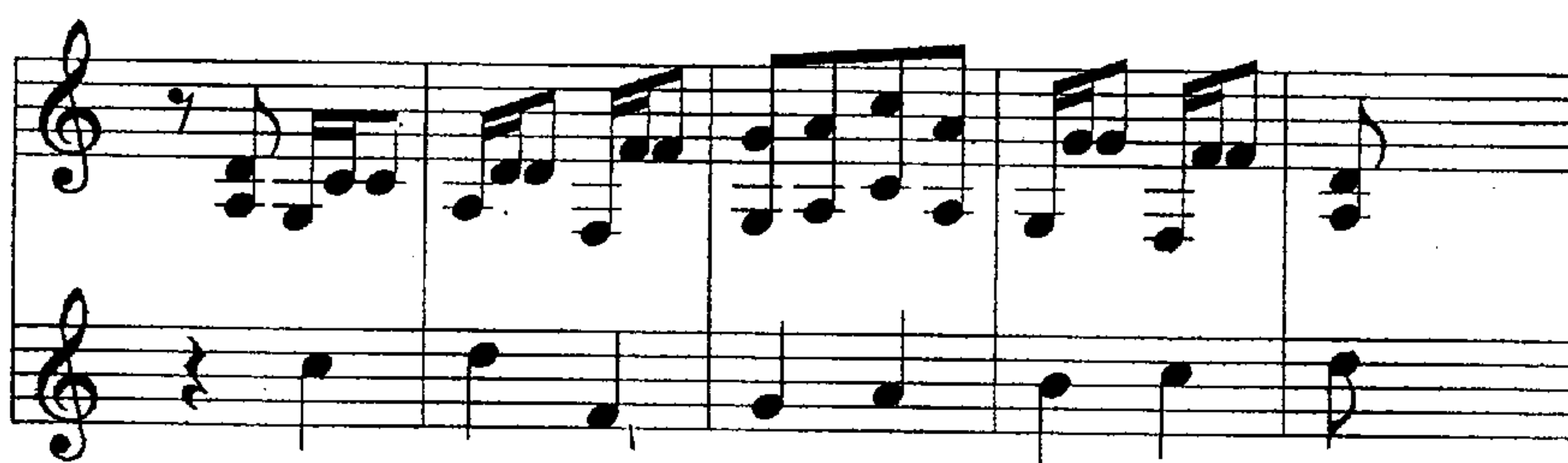
ทำนองหลัก วรรค 11 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สักส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงเร+ลา คู่ 4 ถ้าดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 41 ถึง โน้ตเสียงซอล คู่ 8 ถ้าดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 43 เป็นลูกตกที่ 21 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงลา คู่ 8 ถ้าดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 43 ถึง โน้ตเสียงเร+ลา คู่ 4 ถ้าดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 45 เป็นลูกตกที่ 22

ทางเดี่ยว วรรค 11 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการบรรเลงคู่ 6, คู่ 5 และคู่ 4 ในการตกแต่งทำนองเดี่ยวห้องวงใหญ่

ทำนองหลัก วรรค 12 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ตัดส่วนลูกตก ในครั้งแรก เริ่มโน้ตเสียงฟา+โดคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 45 ถึงโน้ตเสียงที่คู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 47 เป็นลูกตกที่ 23 ในครั้งหลัง เริ่มโน้ตเสียงซอล+เรคู่ 4 ลำดับเสียงที่ 2 ห้องที่ 47 ถึงโน้ตเสียงเรคู่ 8 ลำดับเสียงที่ 1 ห้องที่ 49 เป็นลูกตกที่ 24

ทางเดี่ยว วรรค 12 ใน 2 ห้องแรกเริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำกว่า ใน 2 ห้องหลังเริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำเคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงที่สูงกว่า เป็นการสับคั่นเขี้ยวข้ามเสียงลง 2 ชุด การสับคั่นเขี้ยว 2 เสียงลง 1 ชุด การสับคั่นเขี้ยวข้ามเสียงลง 1 ชุด การสับคั่นเขี้ยว 2 เสียงลง 1 ชุด การสับคั่น 3 เสียงซิดติดกัน 1 ชุด

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 13 เหมือนกับวรรคที่ 1

ทางเดี่ยว วรรค 13 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นการ

กวาดลง-ขึ้น สลับกัน โดยใช้มือขวากวาด มือซ้ายเป็นตัวดำเนินทำนองเสียง ค, ร, ฟ, ซ, ล, ท, ค เพื่อประดิษฐ์ทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 14 เหมือนกับวรรคที่ 2

ทางเดี่ยว วรรค 14 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า มีการกวาดเสียงฟ้า เลี้ยวมือ เพื่อตกแต่งสำเนียงมอญ และใช้การกระชั้นจังหวะในการตกแต่งทำนองเดี่ยว

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 15 เหมือนกับวรรคที่ 3

ทางเดี่ยว วรรค 15 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นสำเนียงมอญ โดยการใช้การบรรเลงแยกมือขวา-ซ้าย และคู่ 8, คู่ 6, คู่ 5 และการหยุดจังหวะยก ในท้ายวรรคเป็นตัวบอกสำเนียงภาษามอญ

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 16 เหมือนกับวรรคที่ 4

ทางเดี่ยว วรรค 16 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นสำเนียงมอญ โดยใช้คู่ 2 และการกระชั้นจังหวะ ในตอนท้ายวรรคใช้จังหวะยก เพื่อบ่งบอกสำเนียงภาษามอญ

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 17 เหมือนกับวรรคที่ 5

ทางเดี่ยว วรรค 17 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการไขว้มือ โดยใช้มือขวาบรรเลงเสียง ฟา ซอล ฟา และมือซ้ายบรรเลงลูกตกดำเนินทำนองเป็นคู่ 8

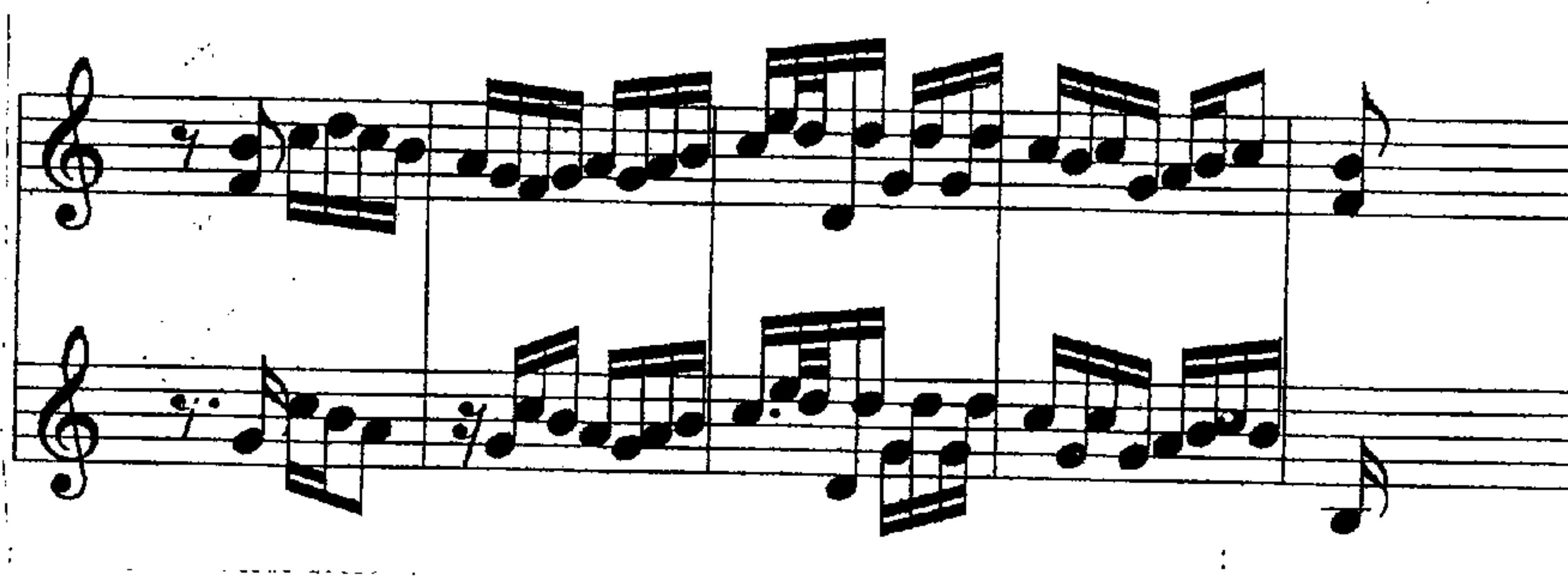
หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 18 เหมือนกับวรรคที่ 6

ทางเดี่ยว วรรค 18 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า สบัดเดี่ยว 3 เสียงซิคติคกันลง 1 ชุค สบัดเดี่ยวข้ามเสียงลง 1 ชุค สบัดข้ามเสียงซิคติคกันลง 1 ชุค ในตอนกลางวรรค เป็นการตีแยกมือคู่ 8 จำนวน 3 ชุค เพื่อตกแต่งทำนองเดี่ยว

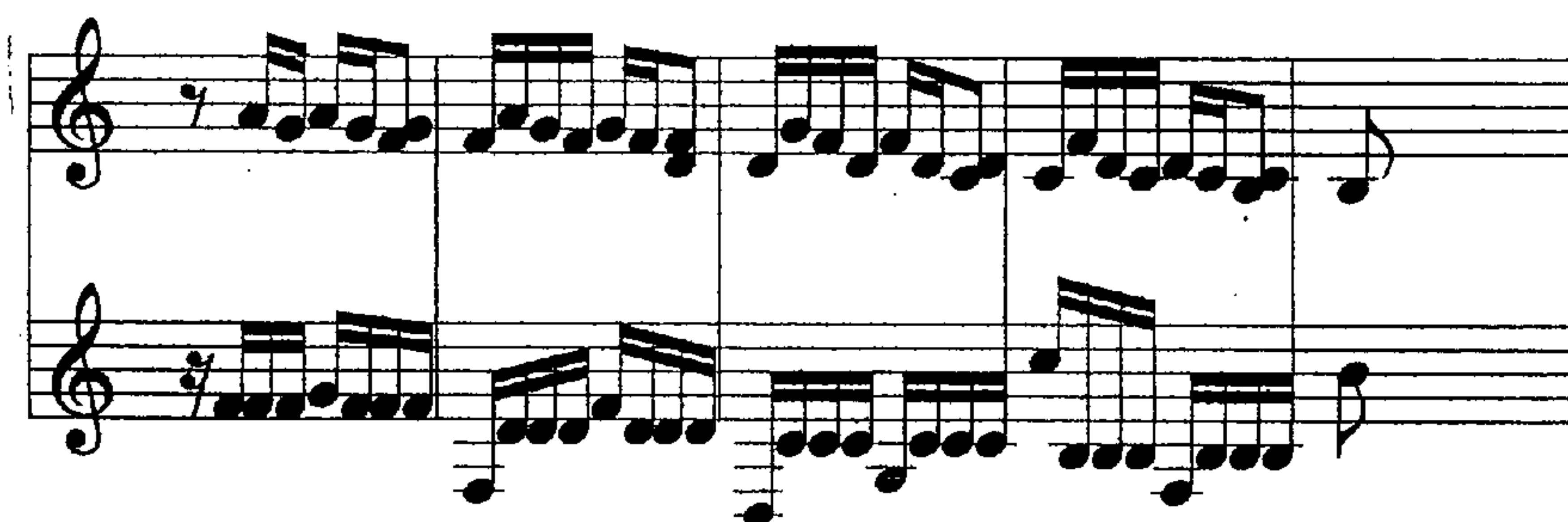
หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 19 เหมือนกับวรรคที่ 7

ทางเดี่ยว วรรค 19 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า สบัดเดี่ยวขึ้น 1 ชุค สบัด 3 เสียงซิคติคกัน 2 ชุค

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 20 เหมือนกับวรรคที่ 8

ทางเดี่ยว วรรค 20 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการประดิษฐ์ทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่มีลักษณะการประพันธ์แบบเล่นจังหวะ ในโน้ตห้องที่ 3 มีการใช้การสับค้ำเสียงด้วยการตีแยกมือซ้าย-ขวา ในการตกแต่งทำนองเดี่ยว

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 21 เหมือนกับวรรคที่ 9

ทางเดี่ยว วรรค 21 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการไขว้มือโดยการใช้มือขวายืนเสียงและใช้มือซ้ายในการตกแต่งทำนองในการไขว้มือ และเป็นลูกตกเสียงต่างๆ

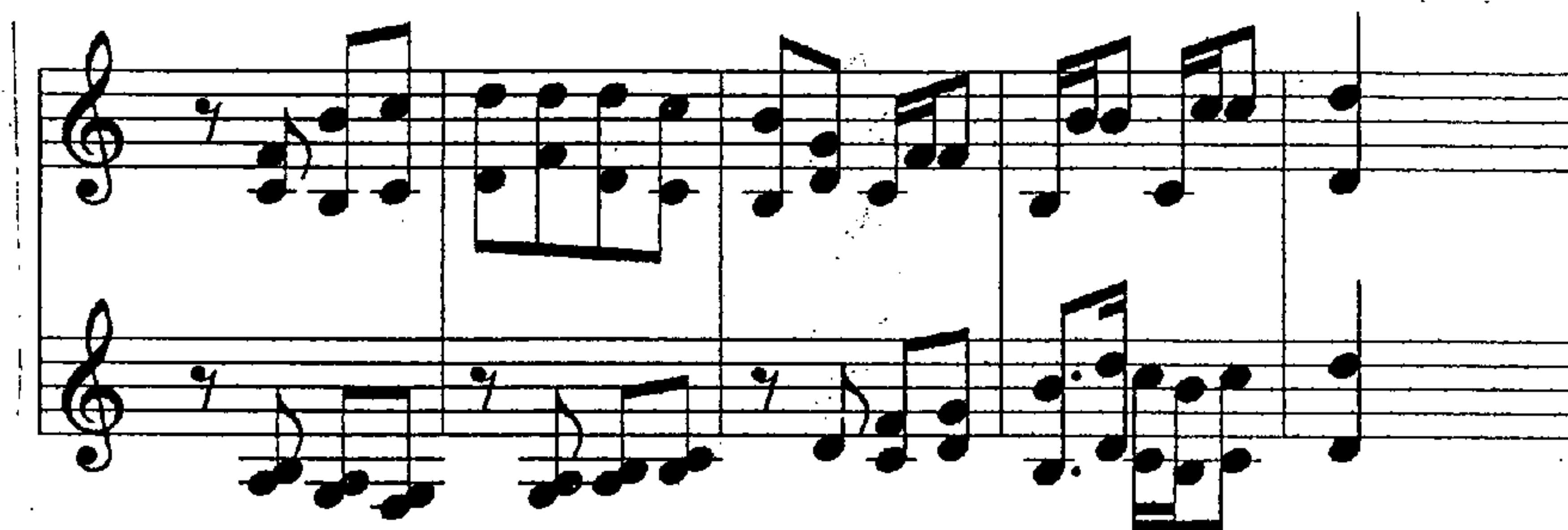
หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 22 เหมือนกับวรรคที่ 10

ทางเดี่ยว วรรค 22 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า เป็นการกวาดเพื่อตกแต่งสำเนียงมอญ โดยการใช้คู่ 8, คู่ 6 ในการตกแต่งทำนองให้เกิดความไพเราะในตอนท้ายวรรค จบทำนองแบบจังหวะยกหรือไม่ลงลูกตก

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 23 เหมือนกับวรรคที่ 11

ทางเดี่ยว วรรค 23 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงที่สูงกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า เป็นการบรรเลงตอนจบของเพลงด้วยคู่ 2 โต้เสียงจากบนลงล่างทั้ง 2 ชุค มีการใช้ตัวหยุดในระหว่างชุค และจบทำนองด้วยจังหวะยก

หมายเหตุ ทำนองหลักวรรคที่ 24 เหมือนกับวรรคที่ 12

ทางเดี่ยว วรรค 24 ในโน้ตครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ขึ้นมาหาโน้ตที่มีเสียงที่ต่ำกว่า ในโน้ตครั้งแรก เป็นการบรรเลงตอนจบของเพลงด้วยคู่ 2 มีรูปแบบคล้ายคลึงกับวรรค 23 ในตอนจบจะใช้คู่ 4 และคู่ 8 ในการประดิษฐ์ทำนองเพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่

วิเคราะห์บันไดเสียง, ตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง และลูกตกของบันไดเสียง

ท่อน 1

วรรค 1 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา และบันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงฟา ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงที มีลูกตกที่ 6 และใช้เสียงลาเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในท้ายวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 2 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 3 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 6 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 5 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกไม่เป็นเสียงเดียวกันในทางของครูสอน วงฆ้อง

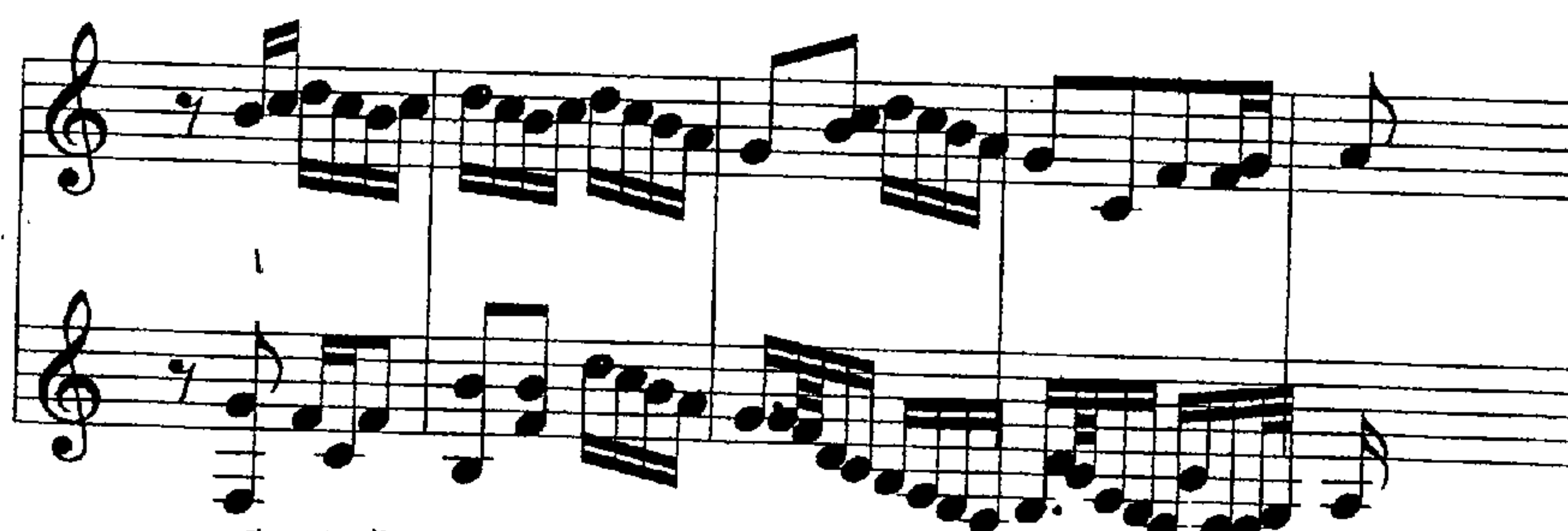
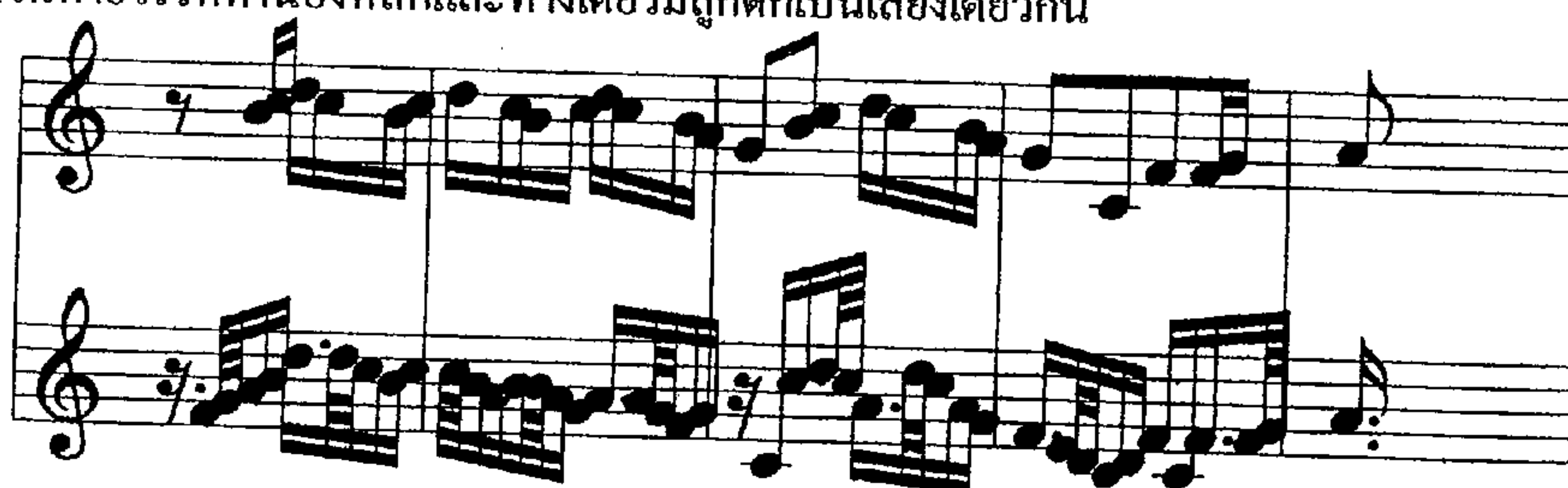
วรรค 4 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที และบันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงที ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงฟา มีลูกตกที่ 1 และใช้เสียงลาเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

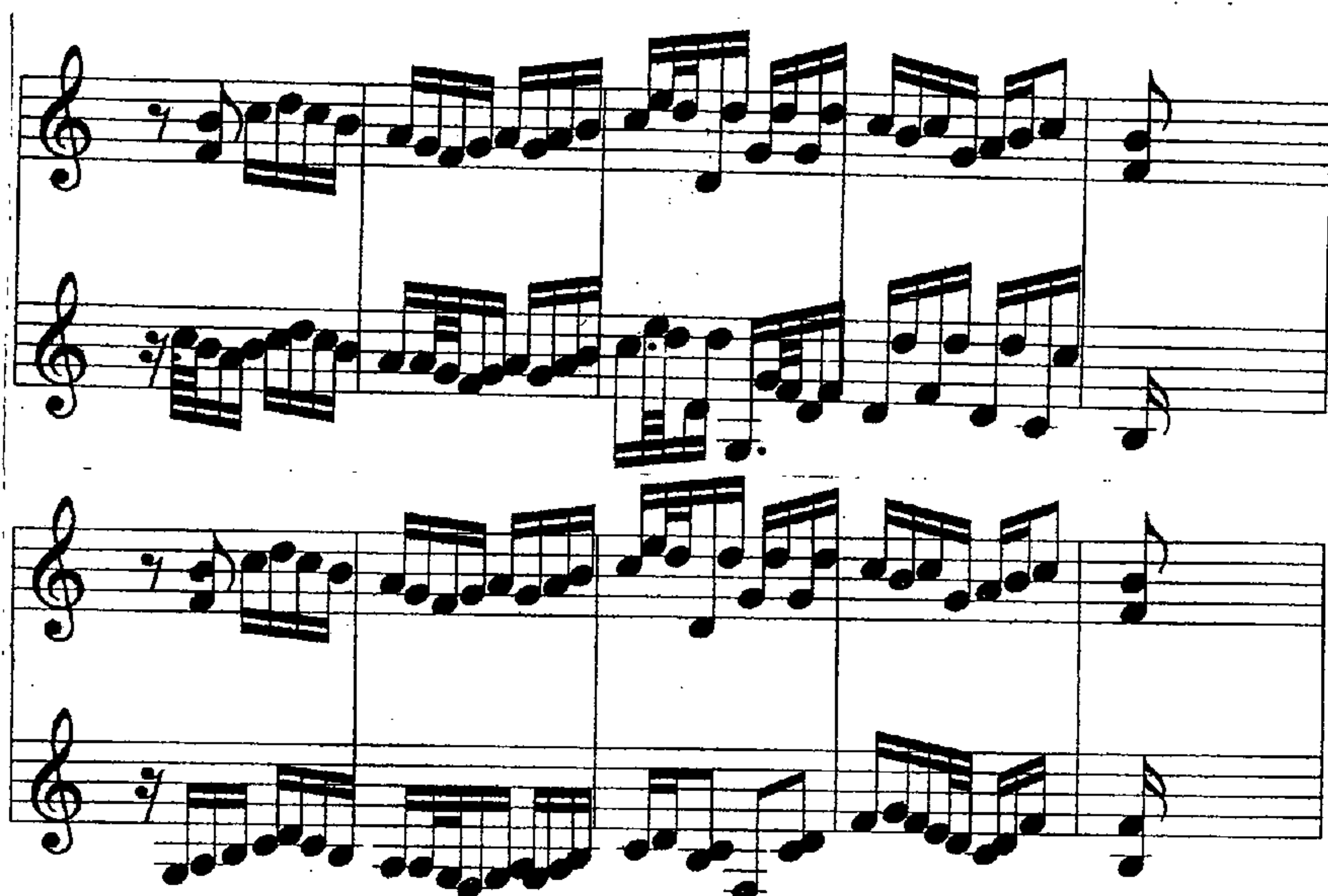
วรรค 5 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 6 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 3 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 1 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 7 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที และบันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงที ลูกตกที่ 6 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงฟา มีลูกตกที่ 3 และใช้เสียงลาและเสียงที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 8 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 1 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกไม่เป็นเสียงเดียวกัน ทั้งสองทาง

วรรค 9 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา และบันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงฟา ลูกตกที่ 6 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงที มีลูกตกที่ 1 และใช้เสียงซอลเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 10 มี 1 บัณไดเสียง ได้แก่ บัณไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 11 มี 1 บัณไดเสียง ได้แก่ บัณไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 12 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 13 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา และบันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงฟา ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงที มีลูกตกที่ 6 และใช้เสียงลาเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

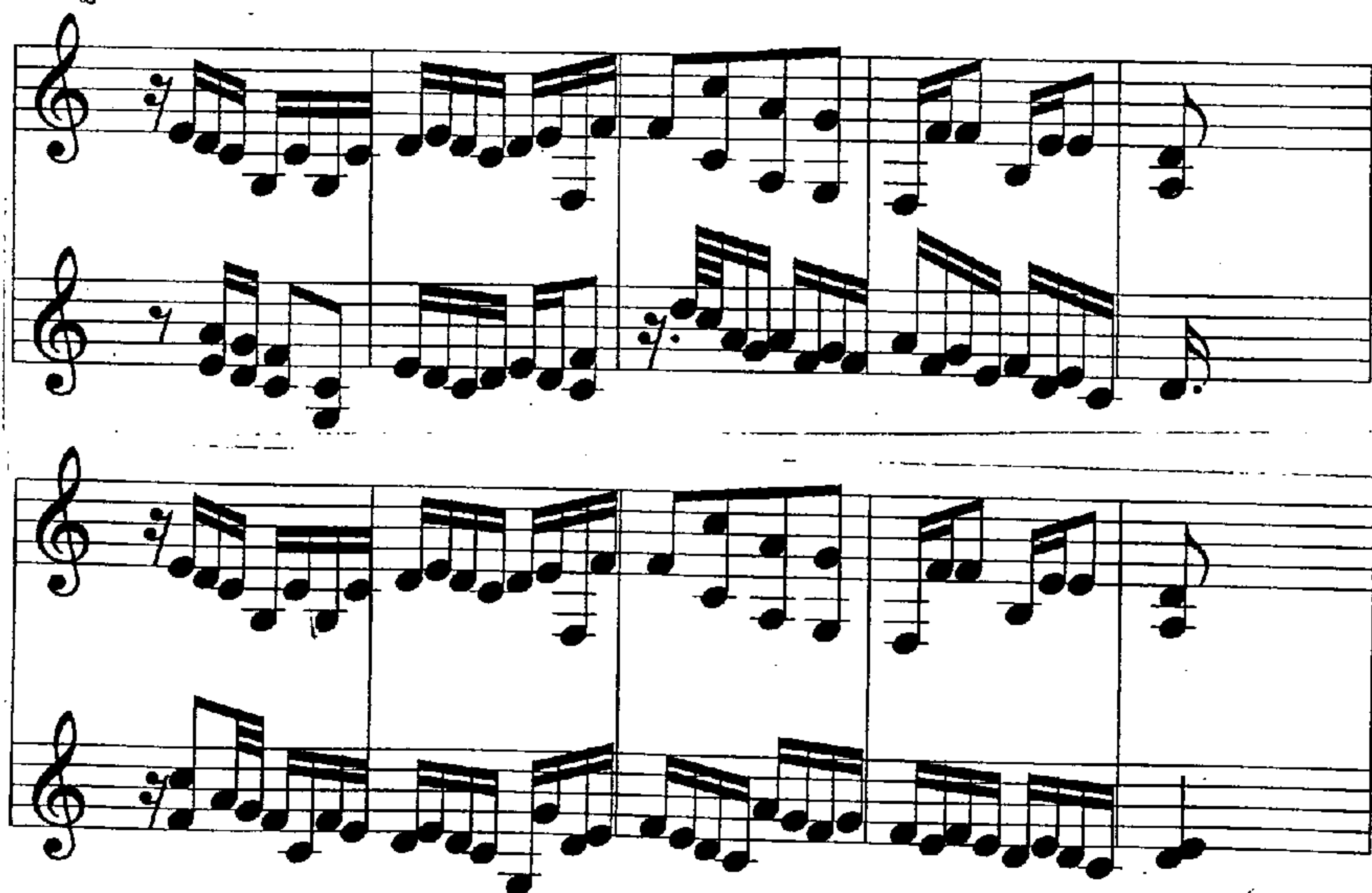
วรรค 14 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 15 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 6 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 5 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 16 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที และบันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงที ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงฟา มีลูกตกที่ 1 และใช้เสียงลาเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกไม่เป็นเสียงเดียวกัน ในทางของหลวงประดิษฐไพเราะ

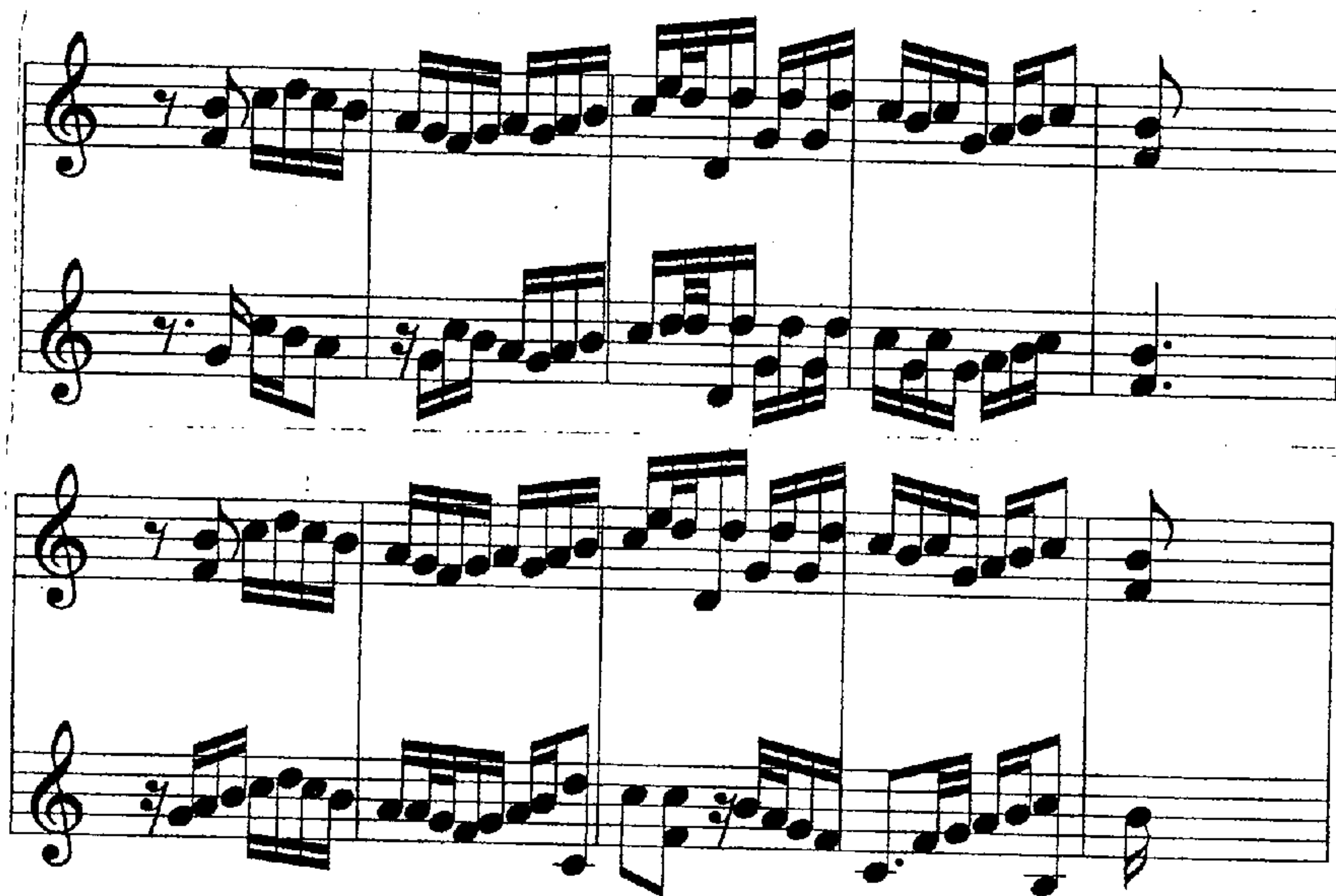
วรรค 17 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 18 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 3 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 1 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 19 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที และบันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงที ลูกตกที่ 6 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงฟา มีลูกตกที่ 3 และใช้เสียงลาและเสียงทีเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 20 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 1 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 21 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา และบันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงฟา ลูกตกที่ 6 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงที มีลูกตกที่ 1 และใช้เสียงซอลเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 22 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 23 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

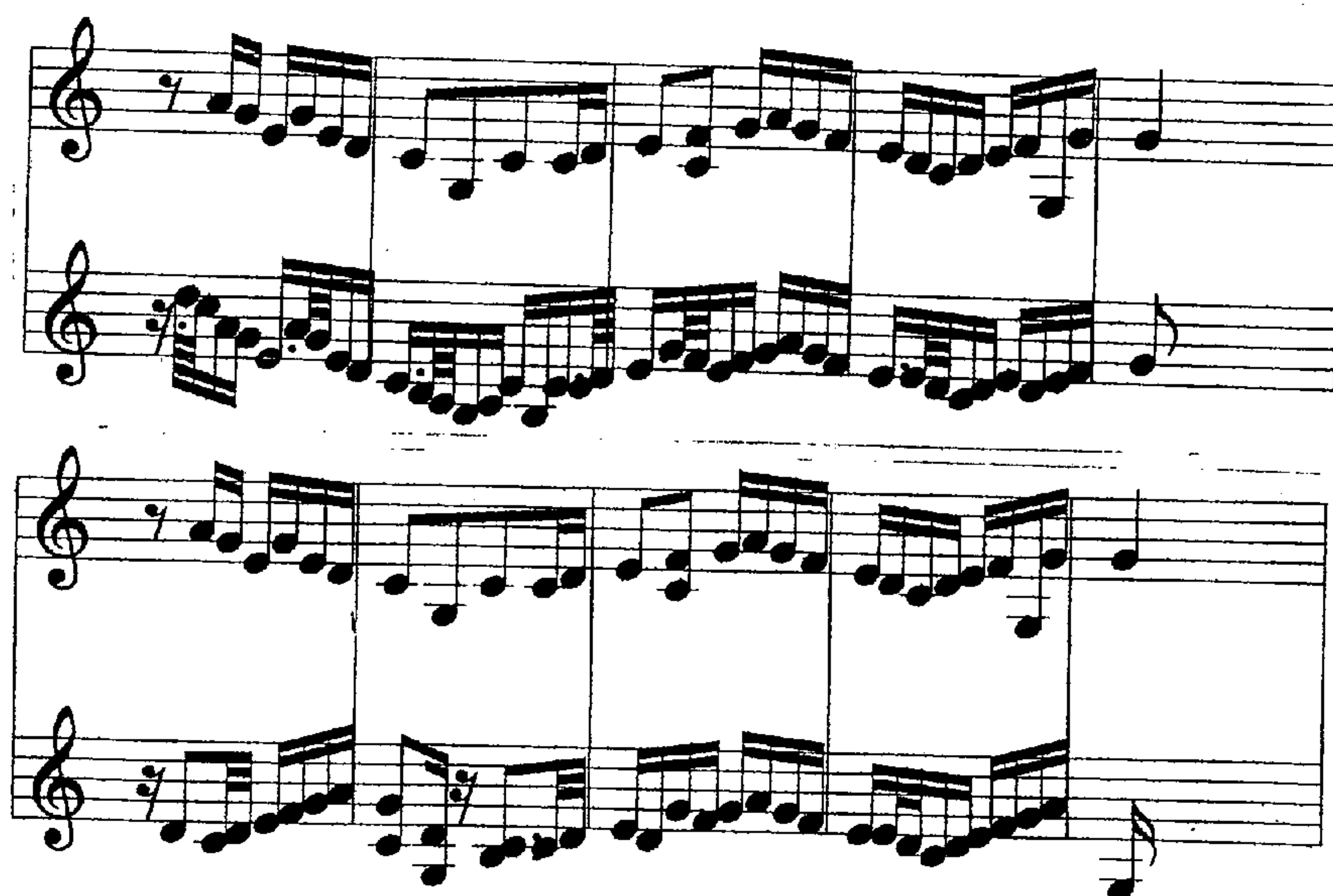

วรรค 24 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที่ ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

ท่อน 2

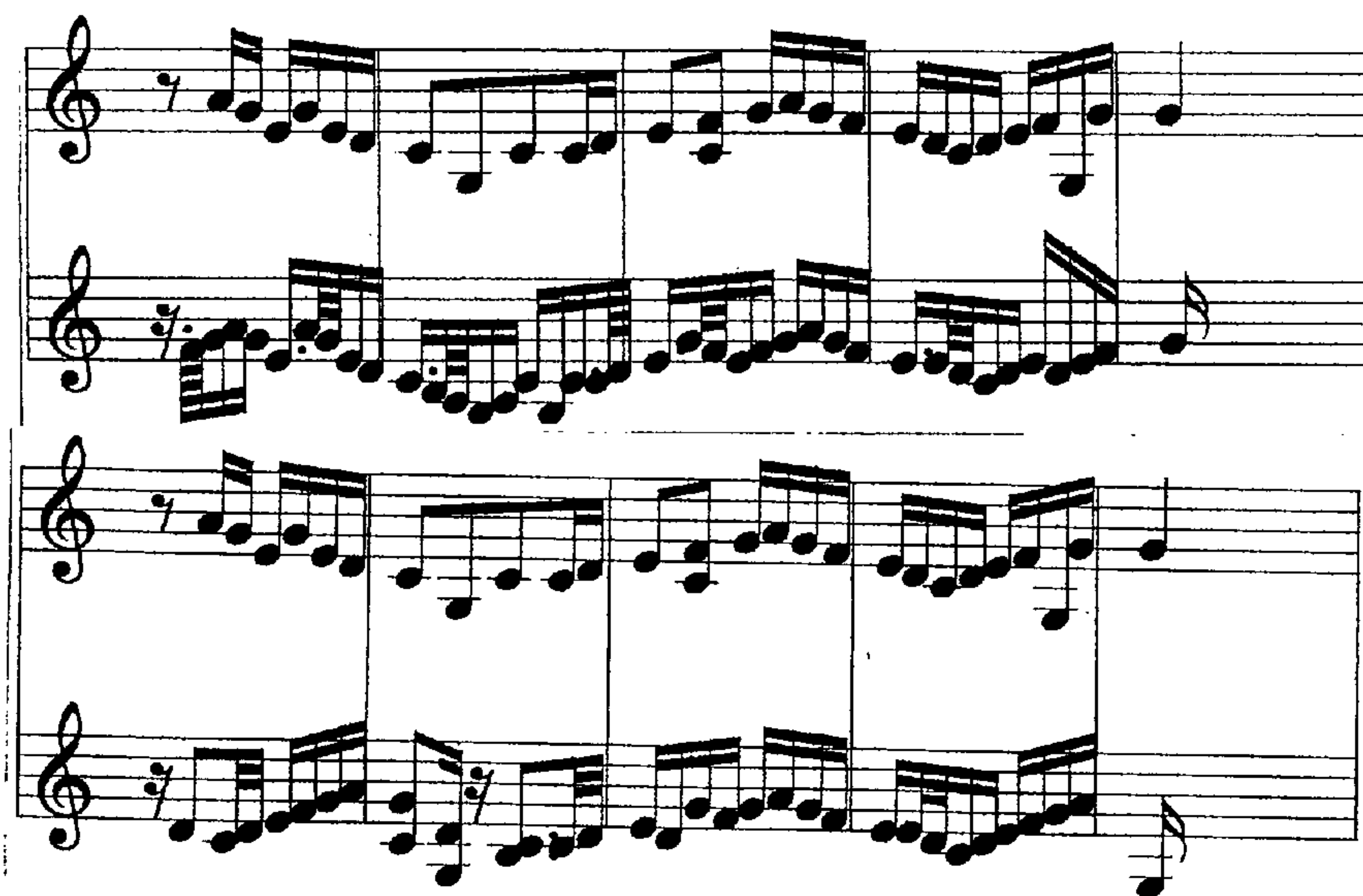
วรรค 1 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 2 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงโด ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 3 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 5 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 3 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 4 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงโด และบันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงโด ลูกตกที่ 3 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงฟา มีลูกตกที่ 5 และใช้เสียงมีเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกไม่เป็นเสียงเดียวกันในทางของหลวงประดิษฐ์ไพเราะ

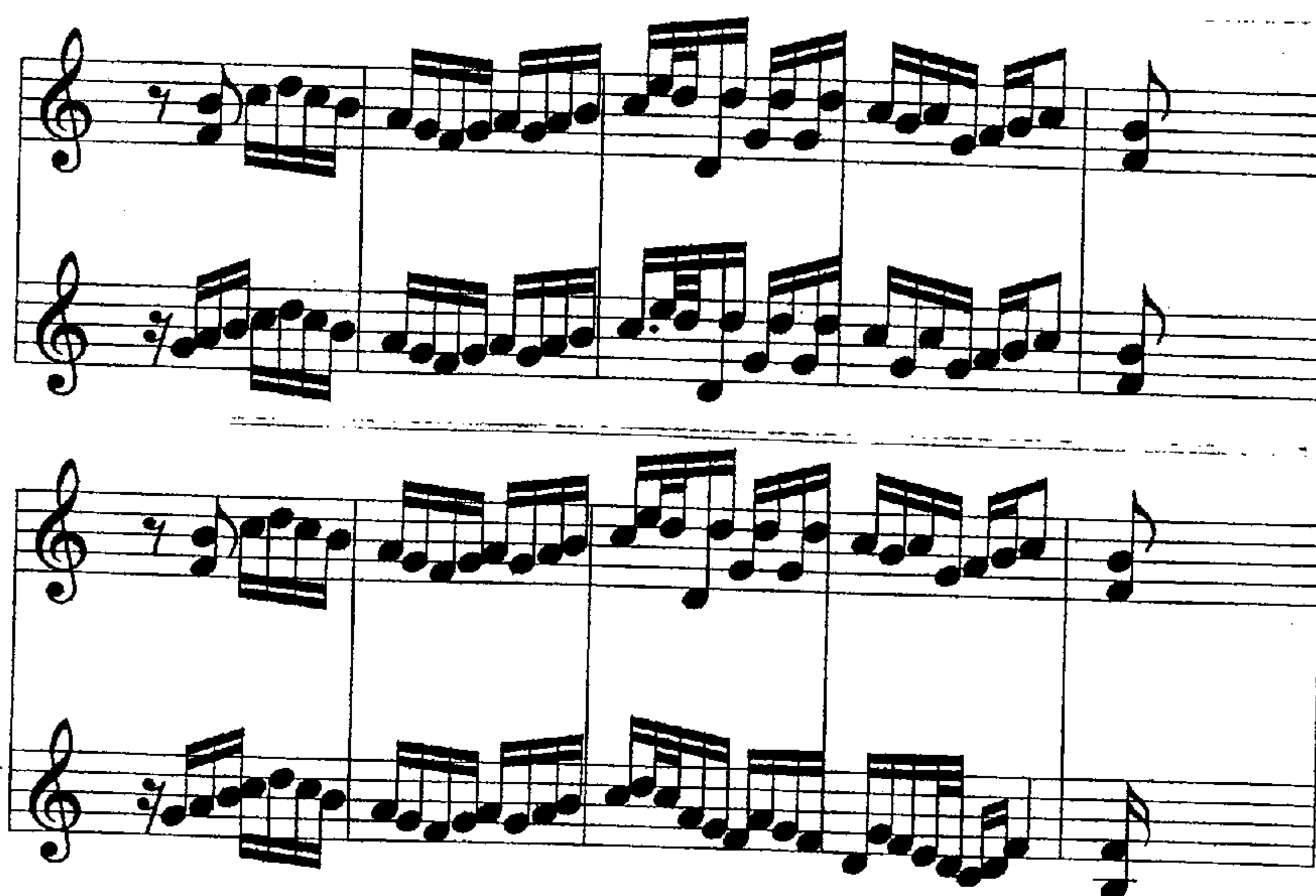
วรรค 5 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 3 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 1 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกไม่เป็นเสียงเดียวกัน ในทางของหลวงประดิษฐ์ไพเราะ

วรรค 6 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 7 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที และบันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงที ลูกตกที่ 6 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงฟา มีลูกตกที่ 3 และใช้เสียงลาและเสียงทีเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 8 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 1 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกไม่เป็นเสียงเดียวกัน ในทางของหลวงประดิษฐไพเราะ

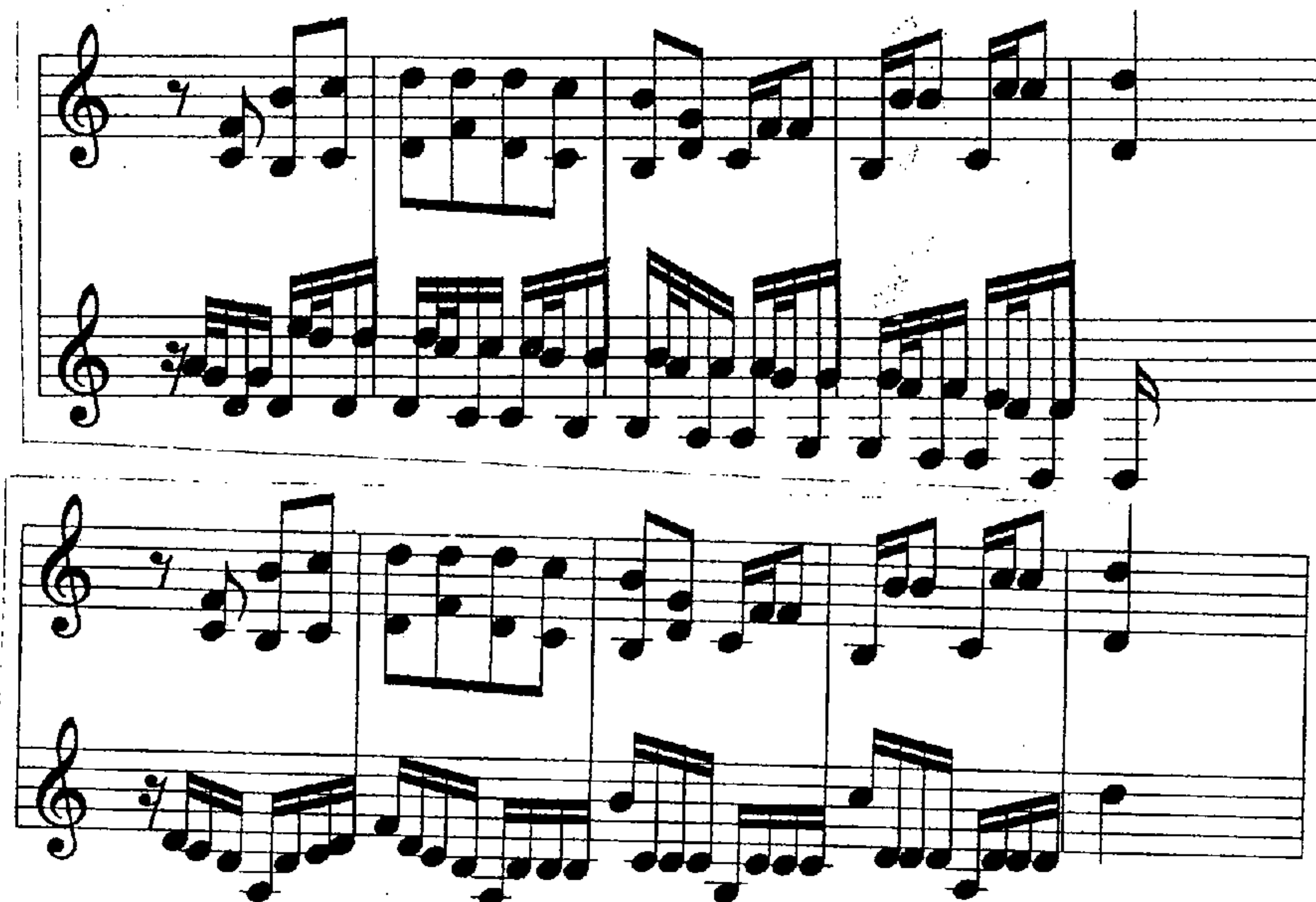
วรรค 9 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา และบันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงฟา ลูกตกที่ 6 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงที มีลูกตกที่ 1 และใช้เสียงซอลเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

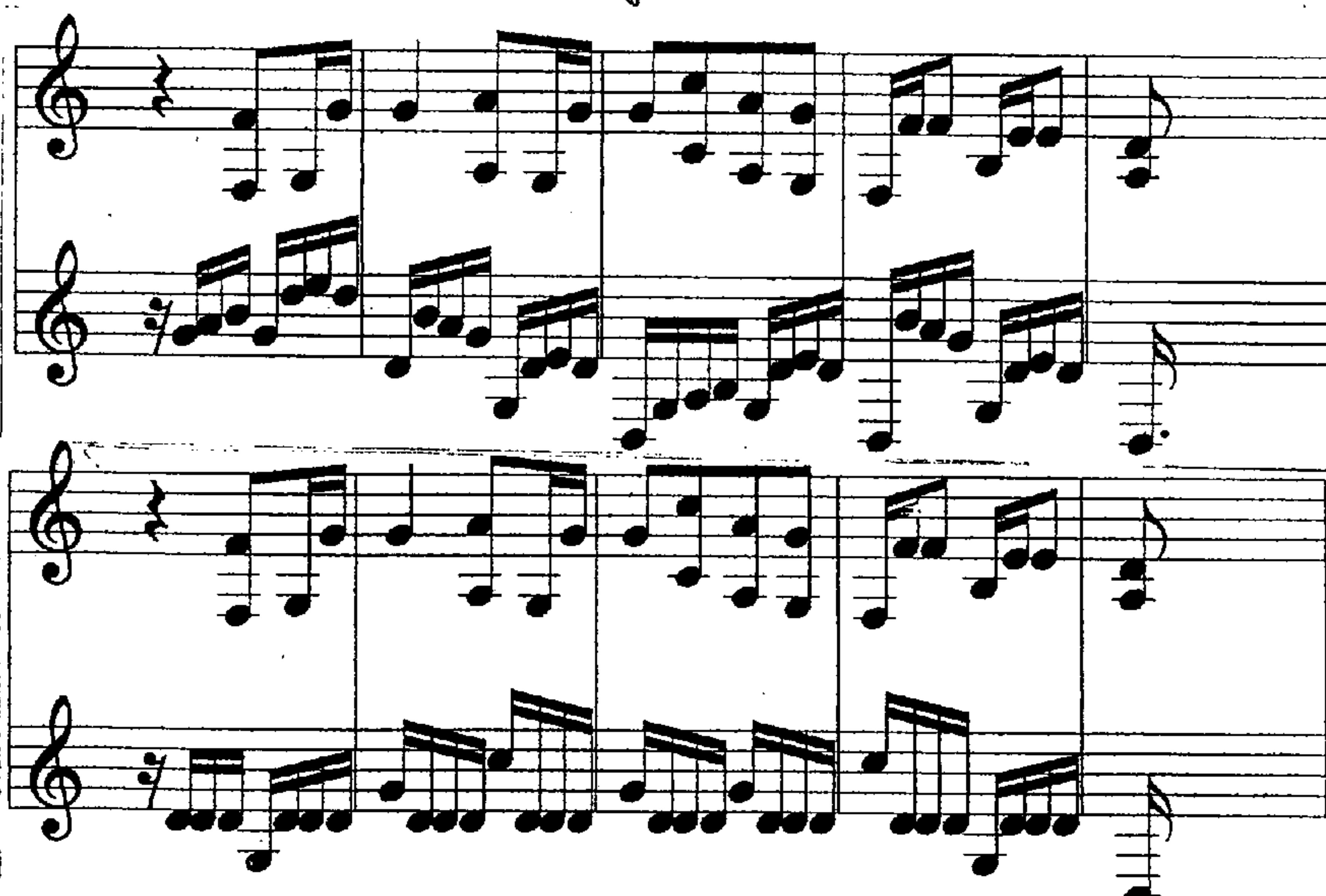
วรรค 10 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 11 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 12 มี 1 บัณไดเสียง ได้แก่ บัณไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

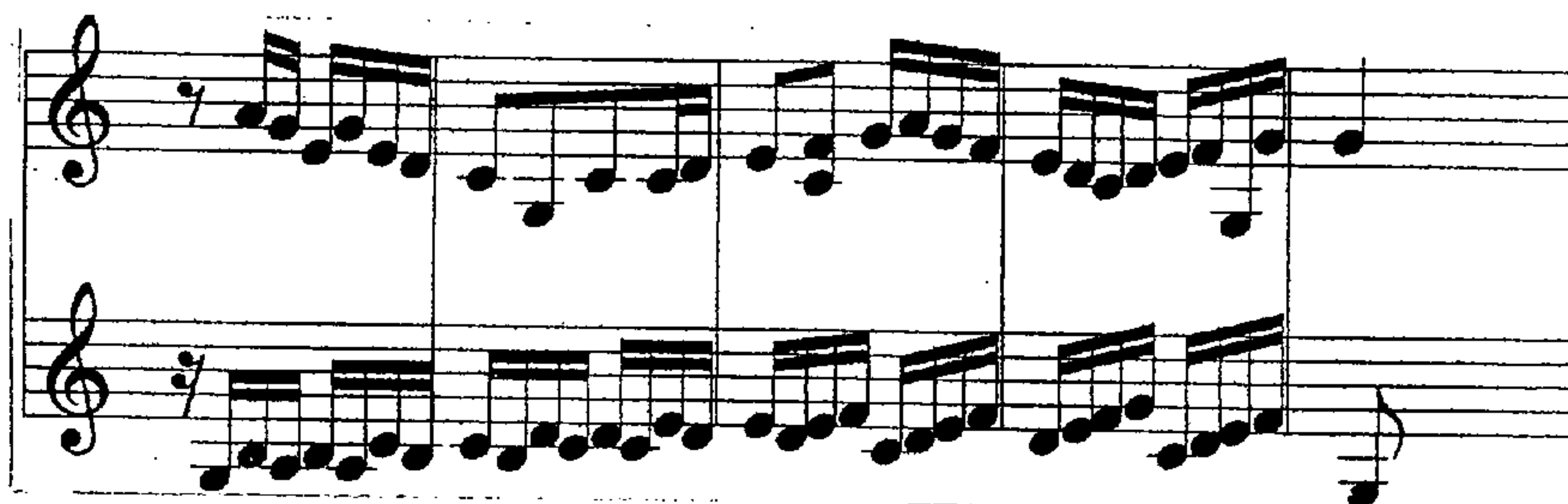
วรรค 13 มี 1 บัณไดเสียง ได้แก่ บัณไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 14 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงโด ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 3 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 5 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 15 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

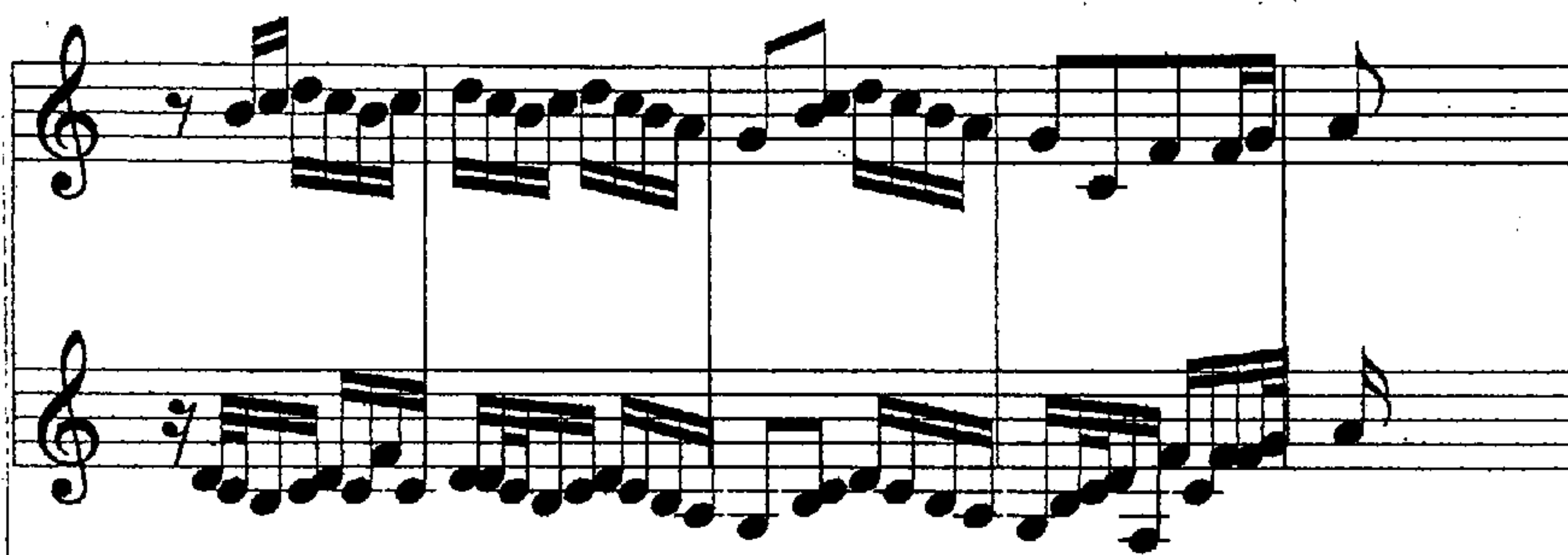
วรรค 16 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงโด และบันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ในบันได
เสียงโด ลูกตกที่ 3 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงฟา มีลูกตกที่ 5 และใช้เสียงมีเป็นตัวเชื่อมระหว่าง
บันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกไม่เป็นเสียงเดียวกัน ในทางของ
หลวงประดิษฐไพเราะ

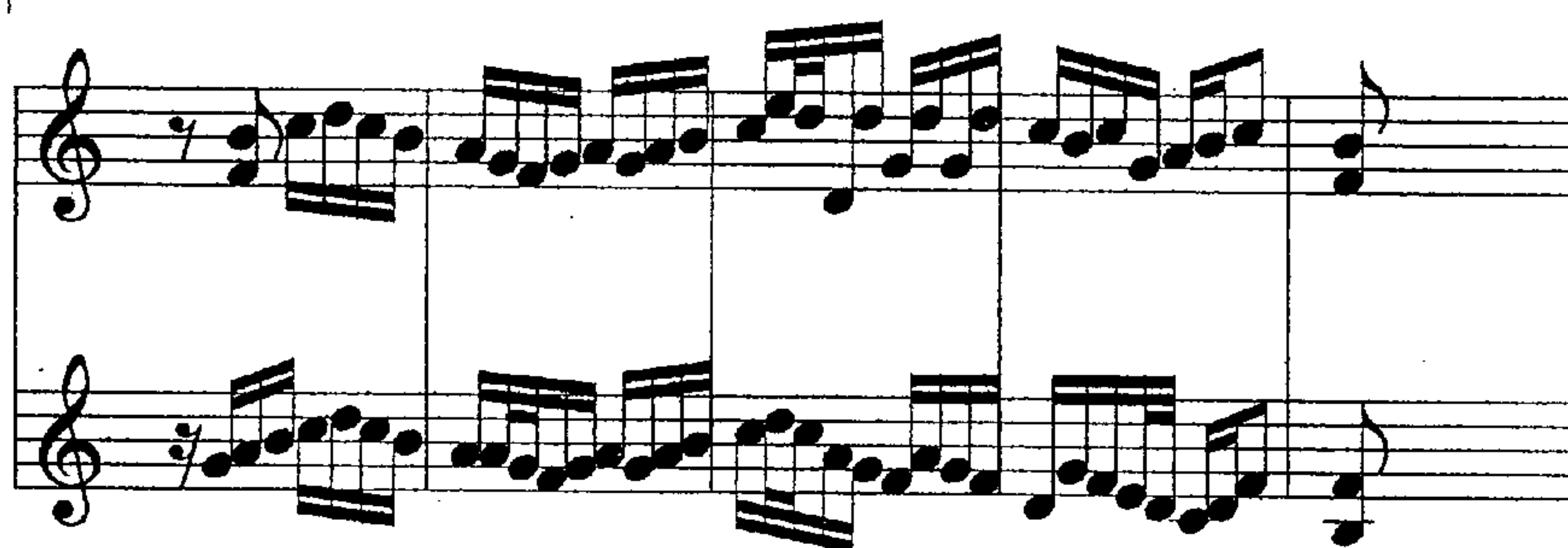
วรรค 17 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 3 ช่วงหลัง
อยู่ในลูกตกที่ 1 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกไม่เป็นเสียงเดียวกัน
ในทางของหลวงประดิษฐไพเราะ

วรรค 18 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

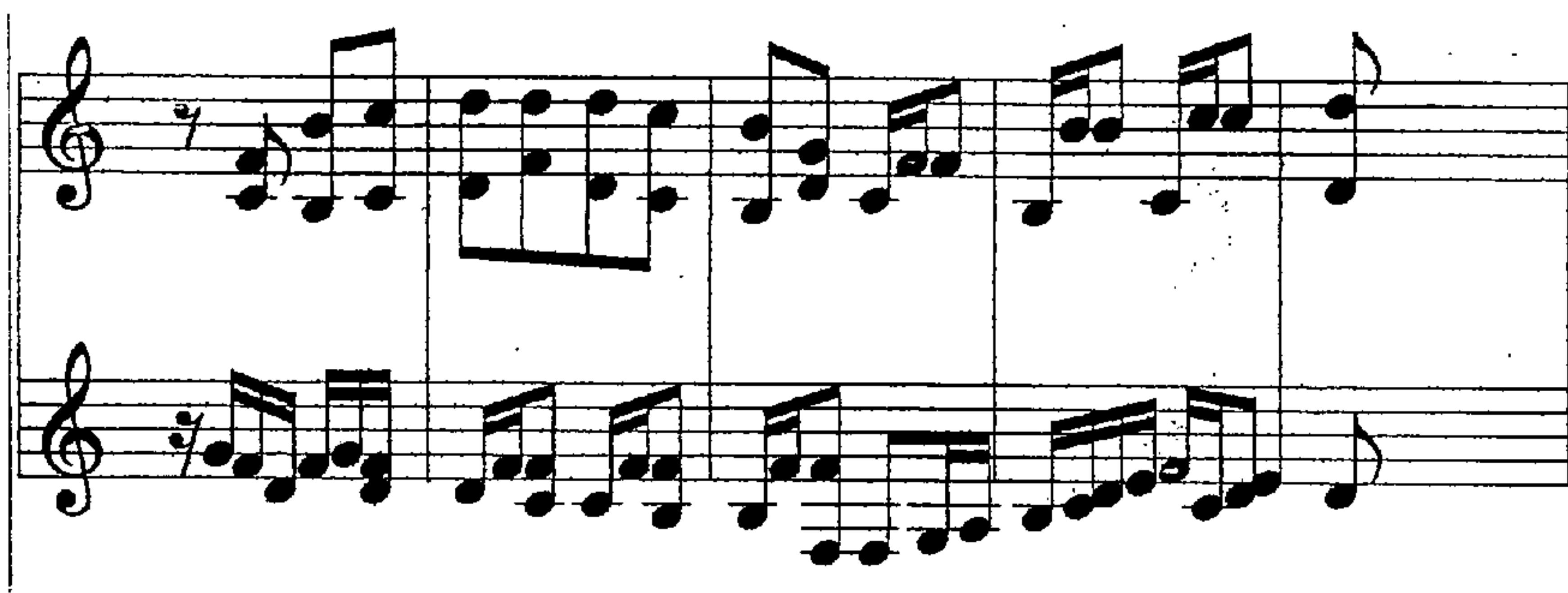
วรรค 19 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที และบันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงที ลูกตกที่ 6 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงฟา มีลูกตกที่ 3 และใช้เสียงลาและเสียงทีเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเคี้ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

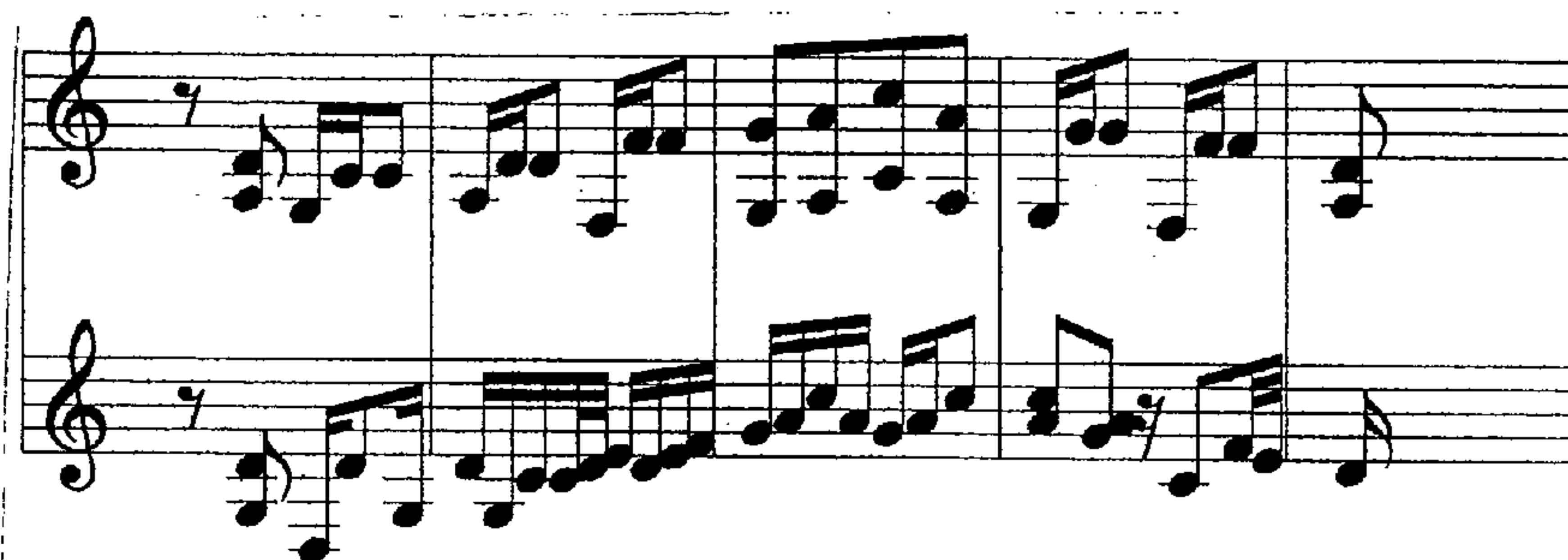
วรรค 20 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 1 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเคี้ยวมีลูกตกไม่เป็นเสียงเดียวกัน ในทางของหลวงประดิษฐไพเราะ

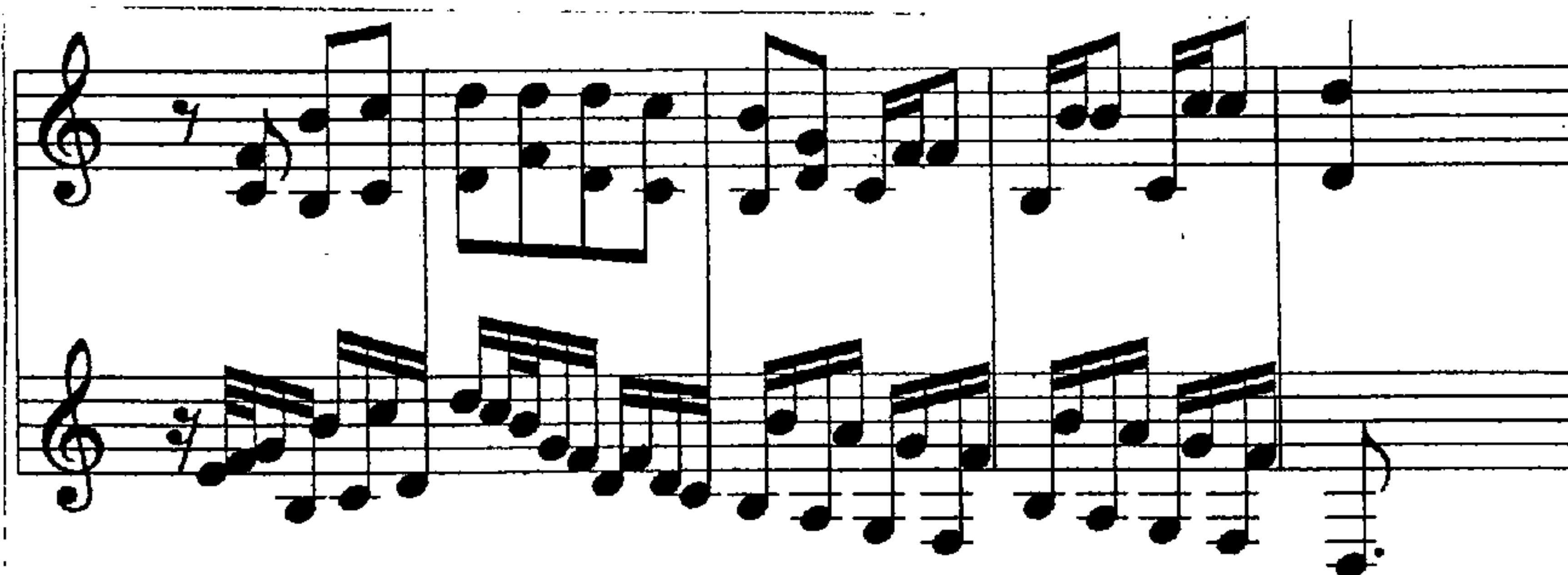
วรรค 21 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา และบันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงฟา ลูกตกที่ 6 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงที มีลูกตกที่ 1 และใช้เสียงซอลเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเคี้ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 22 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

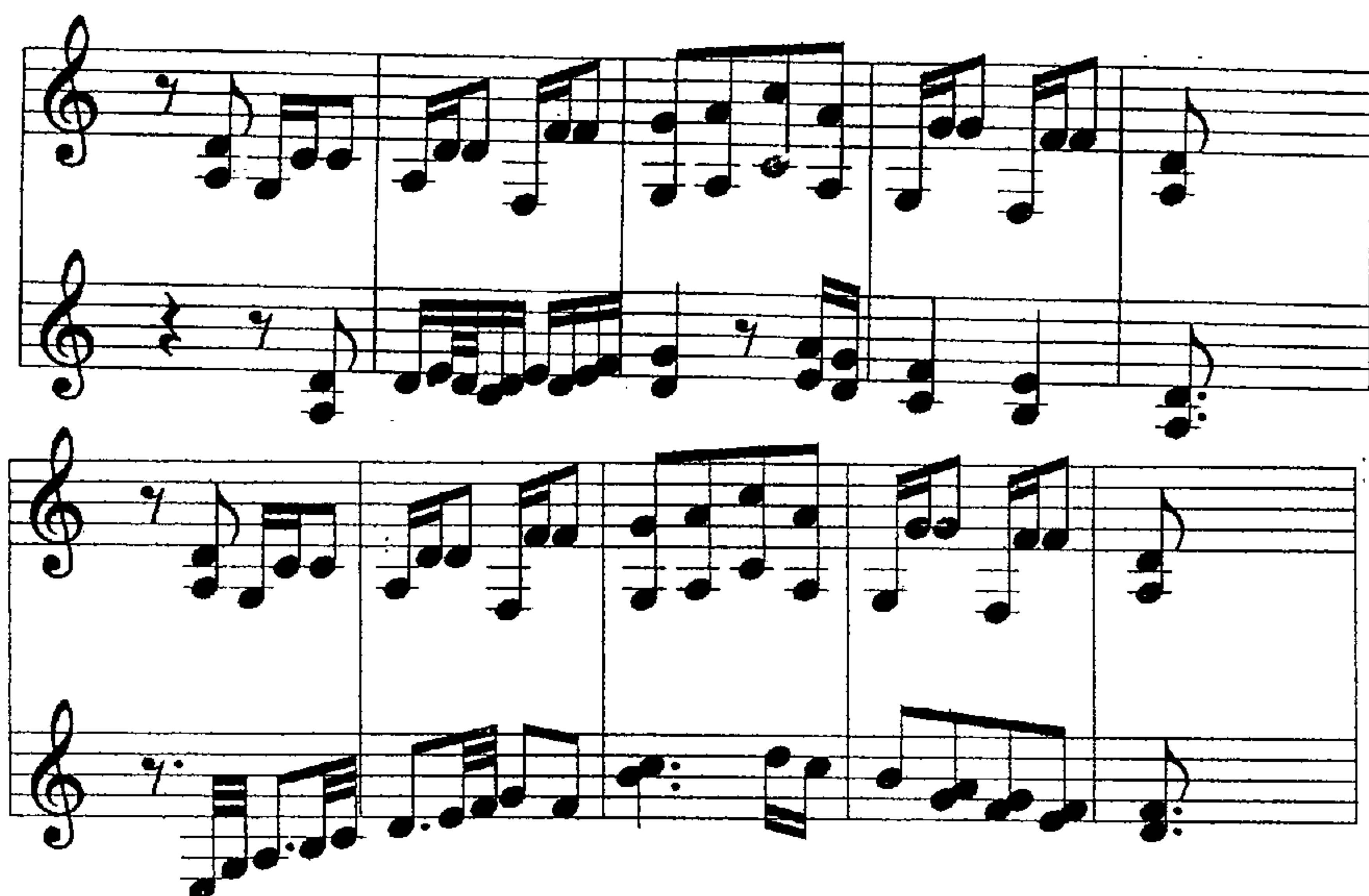

วรรค 23 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 24 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

ท่อน 3

วรรค 1 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกไม่เป็นเสียงเดียวกัน ในทางของหลวงประดิษฐ์ไพเราะ

วรรค 2 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

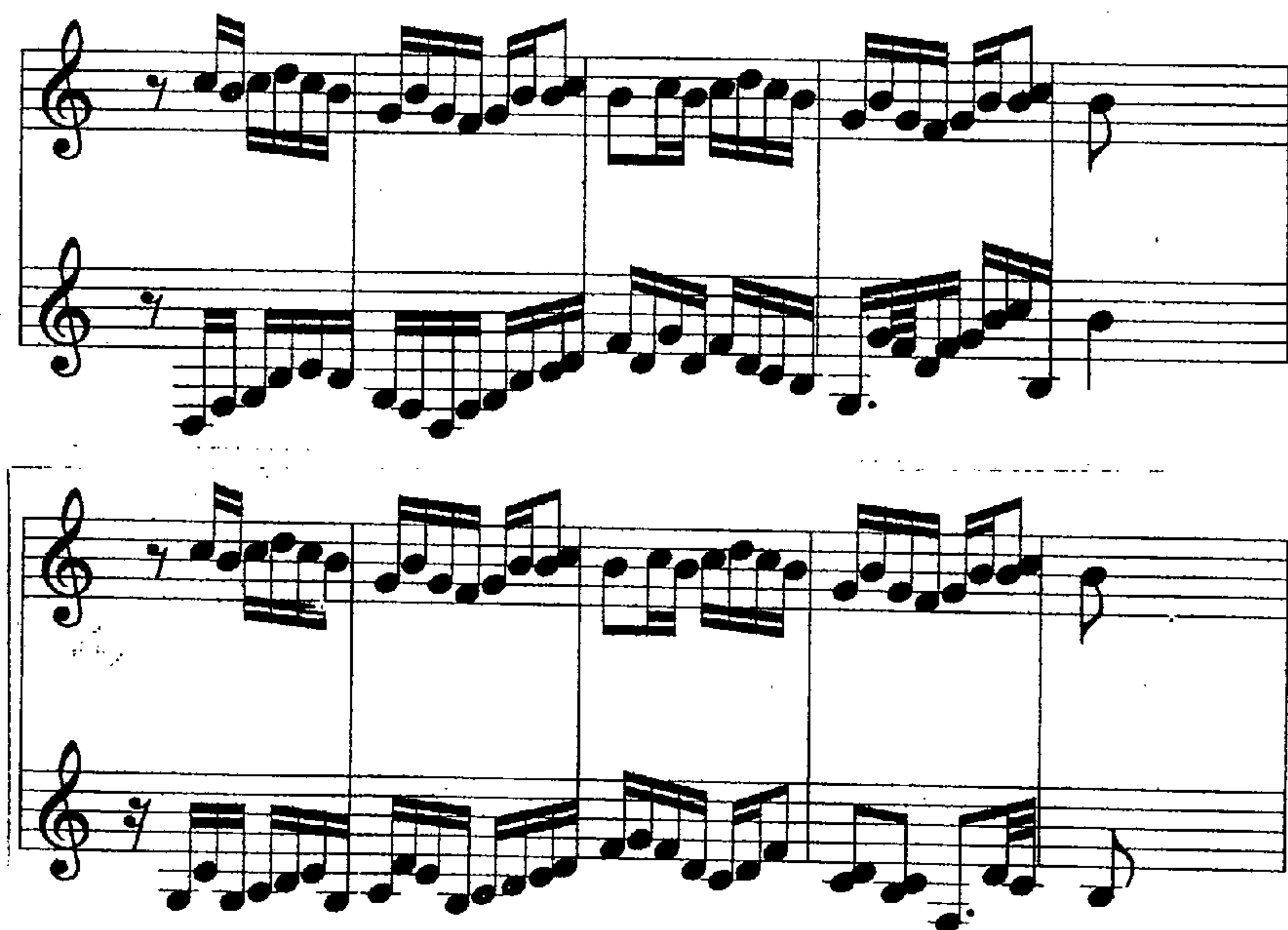
วรรค 3 มี 1 บัณโศเสียง ได้แก่ บัณโศเสียงฟ้า ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 5 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 4 มี 1 บัณโศเสียง ได้แก่ บัณโศเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 2 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 5 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที่ ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 3 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 1 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 6 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที่ ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 1 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 7 มี 2 บัณฑิตเสียง ได้แก่ บัณฑิตเสียงที และบัณฑิตเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ในบัณฑิตเสียงที ลูกตกที่ 6 ช่วงหลังอยู่ในบัณฑิตเสียงฟา มีลูกตกที่ 3 และใช้เสียงลาและเสียงทีเป็นตัวเชื่อมระหว่างบัณฑิตเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 8 มี 1 บัณฑิตเสียง ได้แก่ บัณฑิตเสียงที ช่วงแรกอยู่ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 1 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 9 มี 2 บัณไดเสียง ได้แก่ บัณไดเสียงฟา และบัณไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงฟา ลูกตกที่ 6 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงที มีลูกตกที่ 1 และใช้เสียงซอลเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 10 มี 1 บัณไดเสียง ได้แก่ บัณไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกไม่เป็นเสียงเดียวกัน ในทางของหลวงประดิษฐไพเราะ

วรรค 11 มี 1 บัณไดเสียง ได้แก่ บัณไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 12 มี 1 บัณไดเสียง ได้แก่ บัณไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 13 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลัง
อยู่ในลูกตกที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกไม่เป็นเสียงเดียวกัน
ในทางของหลวงประดิษฐไพเราะ

วรรค 14 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

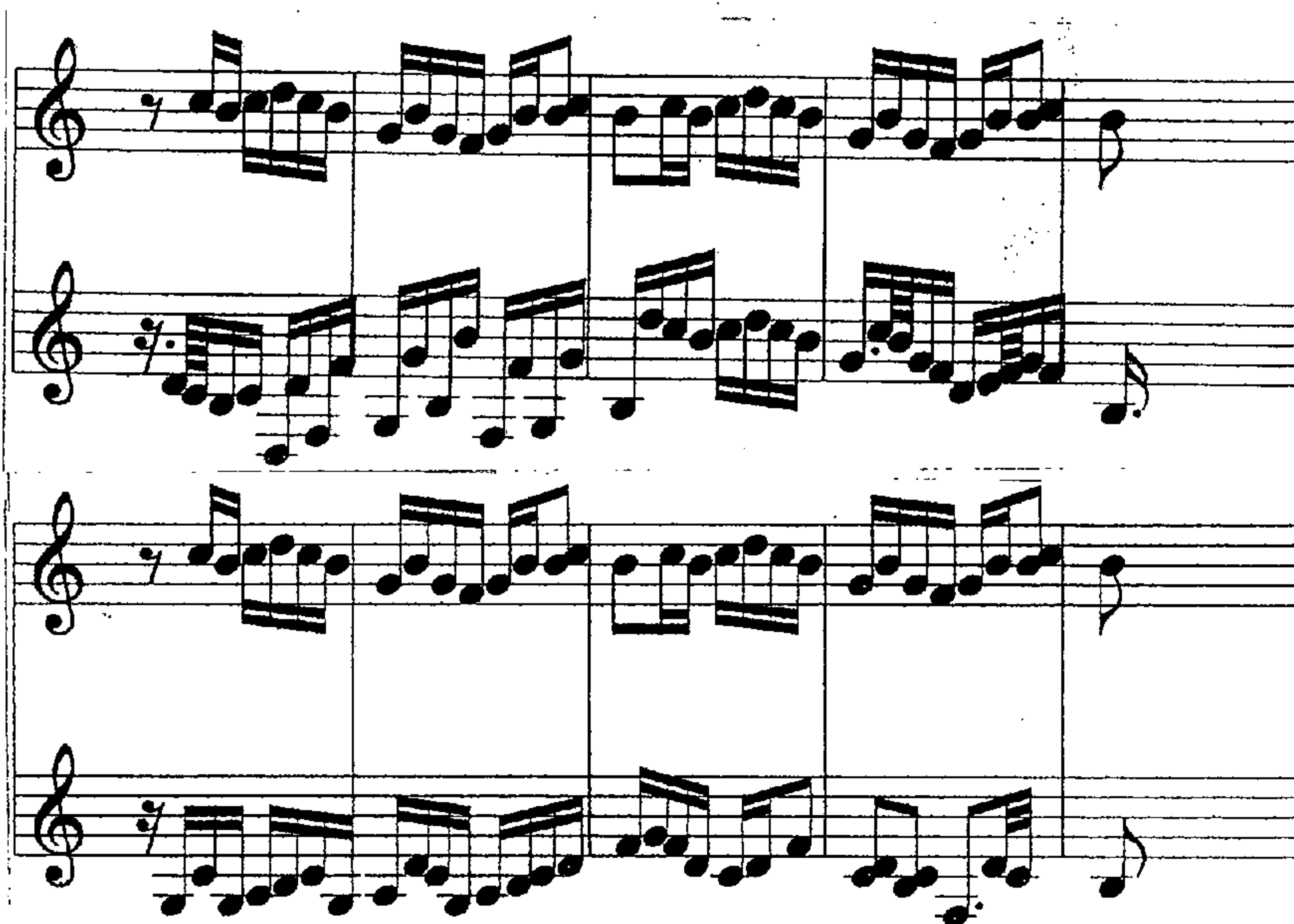
วรรค 15 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 5 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

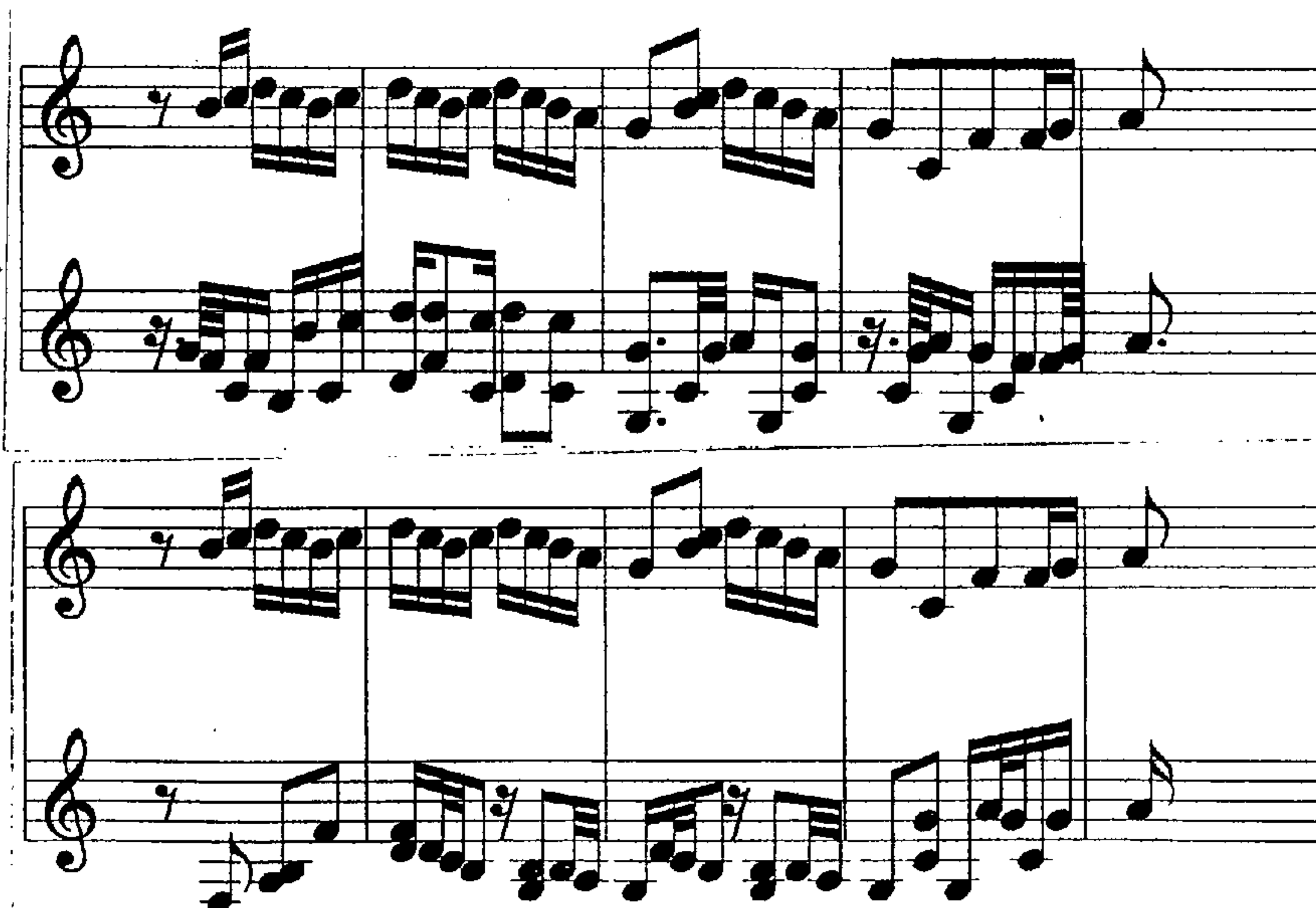
วรรค 16 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 2 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 17 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 3 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 1 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดี่ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 18 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 1 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเคี้ยวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 19 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที และบันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงที ลูกตกที่ 6 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงฟา มีลูกตกที่ 3 และใช้เสียงลาและเสียงทีเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 20 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 1 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 21 มี 2 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา และบันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ในบันไดเสียงฟา ลูกตกที่ 6 ช่วงหลังอยู่ในบันไดเสียงทีมีลูกตกที่ 1 และใช้เสียงซอลเป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียง ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 22 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1
ช่วงหลังอยู่ในลูกตกที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกไม่เป็นเสียงเดียวกัน
ในทางของหลวงประดิษฐไพเราะ

วรรค 23 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงฟา ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 2 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 6 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

วรรค 24 มี 1 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียงที ช่วงแรกอยู่ ลูกตกที่ 1 ช่วงหลังอยู่ในลูกตก
ที่ 3 ในทำยวรรคทำนองหลักและทางเดียวมีลูกตกเป็นเสียงเดียวกัน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

เพลงแขกมอญเป็นเพลงที่มีจำนวน 3 ท่อน อยู่ในหน้าทับปรบไก่ เป็นเพลงประเภทเปลี่ยนหัว ซ้ำท้าย ซึ่งมีรูปแบบการประพันธ์เช่นเดียวกับเพลงแขกบรเทศ เชิด เชิดฉาน เชิดจีน ฯลฯ จัดอยู่ในประเภทเพลงทางพื้น เป็นเพลงที่มีการเปลี่ยนบันไดเสียงมากกว่า 1 บันไดเสียง เป็นเพลงที่มีสำเนียงภาษามอญ ภาษาแขก และสำเนียงภาษาไทย ทั้งในทำนองหลัก และทางเดี่ยว ท่วงทำนองหลักของเพลง แบ่งออกเป็น 3 ท่อน ท่อนละ 6 จังหวะ หน้าทับปรบไก่ จังหวะหน้าทับที่ 1-3 ของทุกท่อนจะแตกต่างกัน ส่วนจังหวะหน้าทับที่ 4-6 ของทุกท่อนจะเหมือนกัน

2. สรุปผลการวิเคราะห์

2.1 เปรียบเทียบทิศทางการเคลื่อนที่ของกลุ่มเสียงระหว่างทำนองหลักกับทางเดี่ยว
ทิศทางการเคลื่อนที่

1. ในครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูงกว่า
2. ในครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีกลุ่มเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีกลุ่มเสียงต่ำกว่า
3. ในครั้งแรก เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงสูง เคลื่อนที่ลงมาหาโน้ตที่มีเสียงต่ำกว่า
4. ในครั้งหลัง เริ่มจากโน้ตที่มีเสียงต่ำ เคลื่อนที่ไปหาโน้ตที่มีเสียงสูงกว่า

2.2 สำเนียงภาษาในทำนองหลักเพลงแขกมอญ อัตรา 3 ชั้น

สำเนียงภาษามอญ ท่อน 1 พบในวรรคที่ 1 โน้ตห้องที่ 3 เสียงฟาคู่ 8
ถึงโน้ตห้องที่ 4 เสียงทีคู่ 8

สำเนียงภาษามอญ ท่อน 1 พบในวรรคที่ 8 โน้ตห้องที่ 3 เสียงมี เสียงเดี่ยว
ถึงโน้ตห้องที่ 5 เสียงฟาและทีคู่ 8

สำเนียงภาษามอญ ท่อน 1 พบในวรรคที่ 9 โน้ตห้องที่ 1 เสียงลา เสียงเดี่ยว
ถึงโน้ตห้องที่ 5 เสียงทีเสียงเดี่ยว

สำเนียงภาษามอญ ท่อน 2 พบในวรรคที่ 8, 9 เช่นเดียวกับท่อน 1

สำเนียงภาษามอญ ท่อน 3 พบในวรรคที่ 8, 9 เช่นเดียวกับท่อน 1

2.3 สำเนียงภาษาเดี่ยวแขกมอญห้องวงใหญ่ ทางหลวงประดิษฐ์ไพเราะ

พบสำเนียงภาษามอญ ท่อน 1 พบในวรรคที่ 4, 5, 6, 8, 19, 23

พบสำเนียงภาษามอญ ท่อน 2 พบในวรรคที่ 2, 4, 17, 19, 22,

พบสำเนียงภาษามอญ ท่อน 3 พบในวรรคที่ 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 19, 20, 21, 22, 23, 24

2.4 สำเนียงภาษาเดี่ยวแขกมอญห้องวงใหญ่ ทางครูสร วงฆ้อง

พบสำเนียงภาษามอญ ท่อน 1 พบในวรรคที่ 1, 2, 19, 22, 23, 24

พบสำเนียงภาษามอญ ท่อน 2 พบในวรรคที่ 3, 6, 11, 12, 13, 15, 16

พบสำเนียงภาษามอญ ท่อน 3 พบในวรรคที่ 14, 15, 16, 20, 22

พบสำเนียงภาษาแขก ท่อน 2 พบในวรรคที่ 9, 10, 14

พบสำเนียงภาษาแขก ท่อน 3 พบในวรรคที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

สรุป

-ทำนองหลักมี 3 ท่อน ท่อนละ 6 จังหวะหน้าทับปรับไก่อ

-ทางเดี่ยวห้องวงใหญ่ ทางหลวงประดิษฐ์ไพเราะ

ใน 4 วรรคแรก เป็นการบรรเลงแบบฉายมือ มีความยาว เท่ากับ 2 จังหวะหน้าทับปรับไก่อ อัตรา 3 ชั้น หรือเป็นการบรรเลงเท่า 2 ครั้ง เป็นการประพันธ์เพลงเดี่ยวแบบ 6 เที้ยวเต็ม

-ทางเดี่ยวห้องวงใหญ่ ทางครูสอน วงฆ้อง

ท่อนที่ 1 บรรเลง 2 เที้ยว แต่ละเที้ยวทำนองไม่เหมือนกัน

ท่อนที่ 2 วรรค 1-วรรค 12 โดยเที้ยวที่ 2 บรรเลงไปจนจบท่อนแล้วไม่ย้อนต้น

ท่อนที่ 3 บรรเลงท่อนละ 2 เที้ยว แต่ละเที้ยวทำนองไม่เหมือนกัน

เป็นการประพันธ์แบบ 5 เที้ยว

3. อภิปรายผลการวิเคราะห์

3.1 ความสัมพันธ์ของวรรคเพลงและลูกตกในส่วนที่เป็นทำนองหลักและทางเดี่ยว มีลักษณะที่สอดคล้องกันเป็นส่วนมาก จะมีบางส่วนของลูกตกของทำนองหลักกับทางเดี่ยวที่ลูกตกไม่เป็นเสียงเดียวกันเช่น ทางของหลวงประดิษฐ์ไพเราะ ในท่อนที่ 2 วรรคที่ 4 และทางครูสอน วงฆ้อง ท่อนที่ 2 วรรค 19

3.2 บันไดเสียงในส่วนที่เป็นสำเนียงภาษาแขกและมอญพบว่าอยู่ในบันไดเสียงทีและฟาเป็นส่วนมาก สำเนียงภาษาที่พบมากที่สุดได้แก่ สำเนียงภาษามอญ

3.3 ทำนองที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างบันไดเสียงกับบันไดเสียงจะอยู่ในช่วงวรรค 7 วรรค 9 ของทุกท่อน เชื่อมระหว่างในบันไดเสียง B กับ F

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะ

ในการทำวิจัยเพลงไทยนั้น ประการสำคัญ มีการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา การสัมภาษณ์ และภูมิปัญญาของผู้วิจัย ต้องมีคุณภาพ มีหลักเกณฑ์ แบบแผนที่มีคุณค่าค่อนข้างสูง และต้องมีระยะเวลาเหมาะสมกับงานที่วิจัย จึงจะมีความสมบูรณ์ ในแง่ของวิชาการ ที่จะเผยแพร่เป็นองค์ความรู้สืบไป ทางเครือข่ายวงใหญ่เพลงแขกมอญอัตรา 3 ชั้นนี้ ยังมีเคยมีผู้ใด นำมาวิเคราะห์วิจัยให้กว้างขวางขึ้นเพื่อเป็นความรู้ทางด้านวิชาการดนตรีไทย ในอดีตจนถึงปัจจุบัน มีการนำทางเดี่ยวเพลงแขกมอญอัตรา 3 ชั้น นำมาบรรเลงประกวดประชันกัน และนิยมบรรเลง เดี่ยวกันเสมอเนื่องจากเป็นเพลงที่มีความไพเราะ มีความงามในเชิงศิลปะ ทางเดี่ยวที่บรรเลงนั้นมีชั้นเชิง แสดงฝีมือของผู้บรรเลงเดี่ยว เทคนิค วิธีการตีฆ้องวงใหญ่มากมาย ทั้งผู้ประพันธ์แสดง ภูมิปัญญาในการประดิษฐ์ทางเดี่ยวได้อย่างวิจิตร งดงาม ในรูปแบบของทางเดี่ยวต่างๆตามสำนัก ดนตรีไทย แต่ละสำนัก เพลงเดี่ยวเพลงแขกมอญนี้ก็นิยมนำมาบรรเลงเดี่ยวกันอย่างแพร่หลายและเป็นเพลงเดี่ยวที่จัดเป็นเพลงเดี่ยวมาตรฐานเพลงหนึ่งในเพลงประเภทเดี่ยว

4.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยทั่วไป

เครือข่ายวงใหญ่มีมากมายหลายเพลงซึ่งแต่ละเพลงมีลีลาและเอกลักษณ์แตกต่างกันไป ในเพลงเดี่ยวแขกมอญฆ้องวงใหญ่นั้นมีหลายทาง ควรนำมาศึกษาในหัวข้อต่างๆ เช่น การใช้เทคนิคต่างๆในการบรรเลง, ความเร็วในการบรรเลง เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรณา-เรืองอุไร กุศลาสัย. การศัพทวิทยา. หน้า 185 พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : องค์การคำคุณศัพท์, 2537.

โกวิทย์ ชันศิริ, อรวรรณ บรรจงศิลป์ และณรุทธ์ สุทธจิต. หนังสือเรียนศิลปกรรม พื้นฐานดนตรีไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

จำคม พรประสิทธิ์. ศึกษาผลงานเพลงเดี่ยวจะเข้ทางครุฑเมียด จิตตเสวี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชน, สำนักงาน, คำบรรยายวิชา ดุริยางคศาสตร์ไทย โดยนายบุญธรรม ตราโมท พ.ศ. 2481. กรุงเทพฯ : ศิลปสนองการพิมพ์, 2540.

ชำนาญ แสงบุญ. วิเคราะห์เพลงแขกมอญ 3 ชั้น. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., ม.ป.ป.

จีน ศิลปบรรเลง. ดนตรีไทยศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2521.

ดร.วิทย์ เทียงบุญธรรม. The Nation's Mos Entries A NEW THAI-ENGLISH DICTIONARY พจนานุกรมไทย-อังกฤษ. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา, 2537.

ดวงพร หลิมรัตน์. มหกรรมดนตรีไทยมัธยมศึกษา ครั้งที่ 17. 10-14 สิงหาคม 2535 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์, 2535.

ถาวร ศรีพ้อง. การวิเคราะห์ทางม้องและทางระนาบเอกเพลงซ้ำเรื่องเพลงยาว. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.

ทรงวิทย์ แก้วศรี. ดนตรีไทย โครงสร้าง และสาระสังเขป. กรุงเทพฯ : หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร, 2522.

ที่ระลึกพิธีไหว้ครูและครอบครัวดนตรีไทย สงขลา : ชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, 2538.

ธนิต อยู่โพธิ์. เครื่องดนตรีไทย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2510.

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ชมรม. อภิถัมภ์จิตสมัย มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ “มหาดุริยางค์ไทย”. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2528.

นิสิตปริญญาโท รุ่นที่ 1 สาขาดุริยางค์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สรุปรายวิชาระเบียบการปรับวงดนตรีไทยชั้นสูง. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., ม.ป.ป.

บุญเจ็ด พิณพาทย์. ศึกษาเพลงเดี่ยวกราวในสามชั้นทางระนาบเอก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.

- บุญช่วย โสวัตร และนิสิตปริญญาโทสาขาดุริยางค์ไทย รุ่นที่ 1 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ทฤษฎีดุริยางค์ไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2539.
- บุตร-ธิดาและญาติของครูพริ้ง กาญจนผลิน, อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ครูพริ้ง กาญจนผลิน ค.ม. กรุงเทพฯ : บริษัท รักย์ศิลป์ จำกัด, 2529.
- ปัญญา รุ่งเรือง. ดนตรีไทยประกอบเสียง. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2533.
- ประวิทย์ ขาวปลื้ม. การวิเคราะห์เพลงเสมอจำนวน 14 เพลง. ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2540. อัดสำเนา.
- พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์. ชีวิตและงานของครูพระยาประสานดุริยศัพท์. วितยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537. อัดสำเนา.
- พระราชมนี (ปยุต ปยุตโต). อินเดียแดนเทวดา. กรุงเทพฯ : กลุ่มธรรมลีลา โครงการศึกษาพระพุทธศาสนาภาคพิเศษ ฝ่ายวิชาการ มหาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- พุทธะ ณ บางช้าง. วิเคราะห์เพลงมอญในพิธีศพ. ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2542. อัดสำเนา.
- พูนพิศ อมาตยกุล. ดนตรีวิจักขณ์ พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สยามสมัย, 2529.
- มนตรี ตราโมท และ วิเชียร กุศลทัศน์. ฟังและเข้าใจเพลงไทย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ป. ถ่ายเอกสาร. มหาดุริยางค์ไทย. “มหกรรมมหาดุริยางค์ไทย” ดนตรีไทยมัธยมศึกษา ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2528.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ร่วมด้วยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ. งานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 19 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : แอัสเสมการพิมพ์, 2530.
- มานพ วิสุทธิแพทย์. ดนตรีวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2533.
- พิชิต ชัยเสรี. เพลงเรื่อง. ม.ป.ท., 2536. อัดสำเนา.
- วิทยา ศรีผ่อง. วัฒนธรรมการบรรเลงฆ้องวงเล็ก. วितยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541. อัดสำเนา.
- สามัญศึกษา, กรม. มหกรรมดนตรีไทยมัธยมศึกษา ครั้งที่ 17 เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ. กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์, 2535.
- สัจด์ ภูเขาทอง. การดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2532.

หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง), มุทนิธิ. อนุสรณ์คำนึงในวาระฉลองครบรอบร้อยปีเกิด

หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง). กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์, 2524.

อรรณพ บรรจงศิลป์. การวิเคราะห์โครงสร้างของทำนองเพลงภาษาในดนตรีไทย วิทยานิพนธ์

ศศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540. อัดสำเนา.

อรุณ เณตติย์. อินเดีย ถิ่นมหัศจรรย์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.

อุทิศ นาคสวัสดิ์. ทฤษฎีและการปฏิบัติดนตรีไทย ภาค 1 พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เจริญการพิมพ์, 2522.

ภาคผนวก

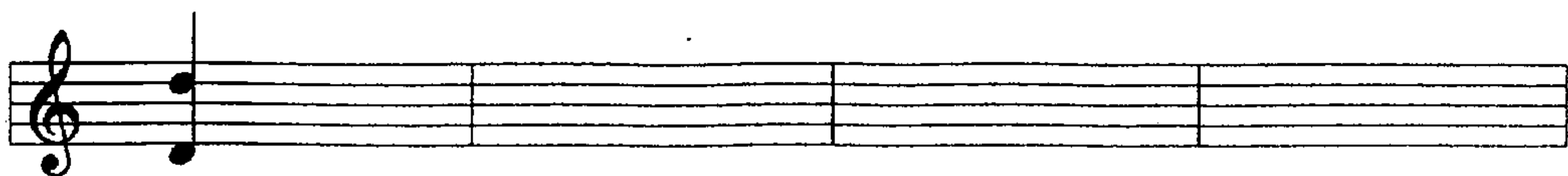
ทำนองหลัก เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ทางกรมศิลปากร

เดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ทางหลวงประดิษฐ์ไพเราะ

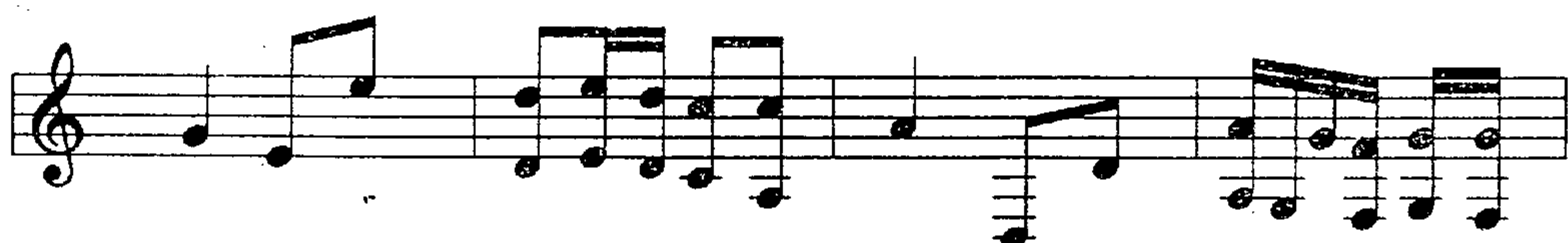
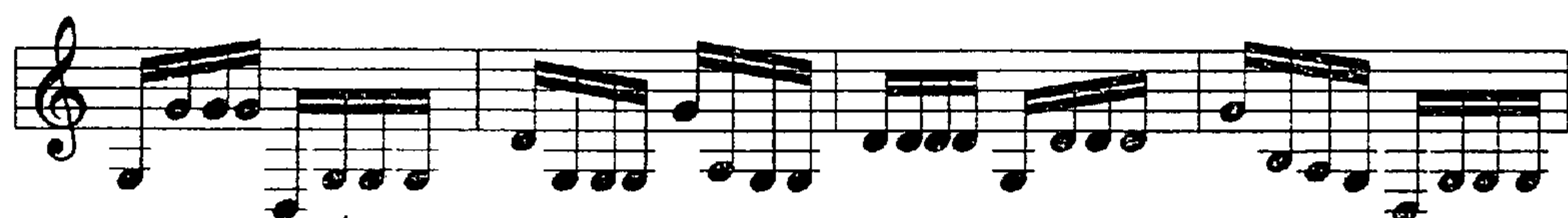

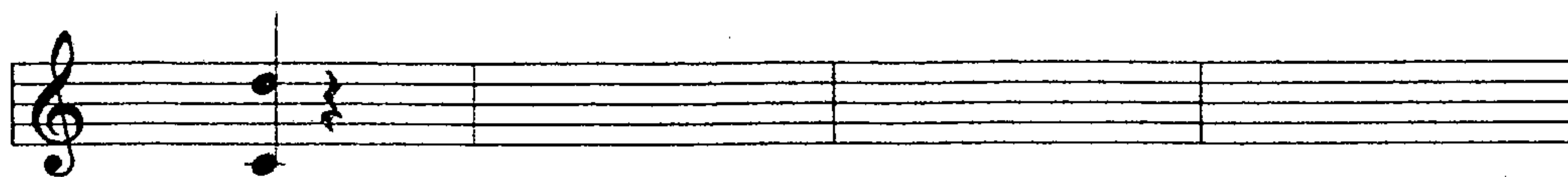

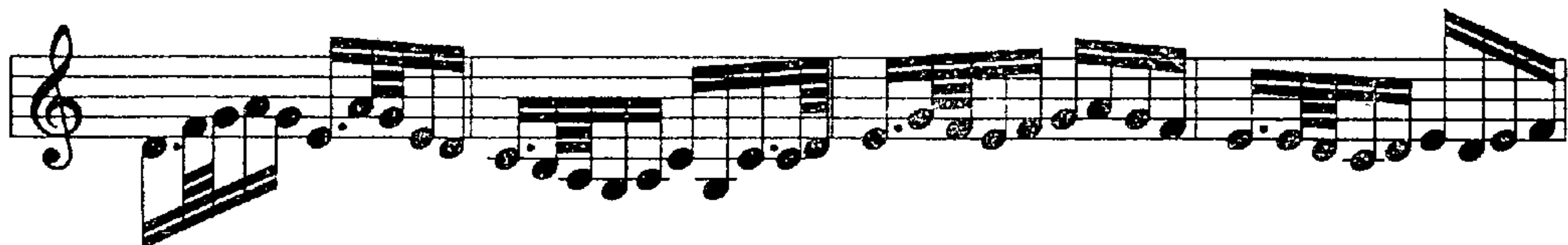

เดี่ยว้องวงใหญ่ เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ทางครูสอน วง้อง

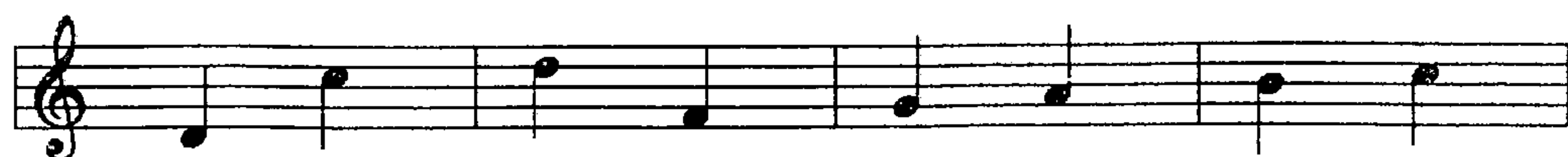

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	วิชา ศรีผ่อง
วัน เดือน ปีเกิด	3 เมษายน พุทธศักราช 2510
สถานที่เกิด	28 หมู่ 2 ตำบลบ่อตาโล่ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สถานที่อยู่	18/1 หมู่ 11 ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2521	ระดับชั้นประถมต้น โรงเรียนวัดบ้านสร้าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ.2523	ระดับชั้นประถมปลาย โรงเรียนวัดพระงาม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ.2529	ระดับชั้นมัธยมปลาย วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
พ.ศ.2531	ระดับชั้นประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง(ปณ.ส.) วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
พ.ศ.2533	ระดับปริญญาตรี การศึกษบัณฑิต(กศ.บ.) ดุริยางค์ศาสตร์ไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ.2544	ระดับปริญญาโท ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (ศป.ม.) มานุษยดุริยางควิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร